
USVOJENI TEKSTOVI

P9_TA(2024)0095

Vozačke dozvole

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 28. veljače 2024. o Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o vozačkim dozvolama, izmjeni Direktive (EU) 2022/2561 Europskog parlamenta i Vijeća, Uredbe (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2006/126/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Komisije (EU) br. 383/2012 (COM(2023)0127 – C9-0035/2023 – 2023/0053(COD))

(Redovni zakonodavni postupak prvo čitanje)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Prijedlog Komisije upućen Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2023)0127),
  - uzimajući u obzir članak 294. stavak 2. i članak 91. stavak 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u skladu s kojima je Komisija podnijela Prijedlog Parlamentu (C9-0035/2023),
  - uzimajući u obzir članak 294. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
  - uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora od 14. lipnja 2023.¹,
  - nakon savjetovanja s Odborom regija,
  - uzimajući u obzir članke 59. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za promet i turizam (A9-0445/2023),
1. usvaja sljedeće stajalište u prvom čitanju;
  2. poziva Komisiju da predmet ponovno uputi Parlamentu ako zamijeni, bitno izmijeni ili namjerava bitno izmijeniti svoj Prijedlog;
  3. nalaže svojoj predsjednici da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.

---

¹ SL C 293, 18.8.2023., str. 133.

Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 28. veljače 2024. radi donošenja Direktive (EU) 2024/... Europskog parlamenta i Vijeća o vozačkim dozvolama, izmjeni Direktive (EU) 2022/2561 Europskog parlamenta i Vijeća, Uredbe (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2006/126/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Komisije (EU) br. 383/2012

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 91. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

---

¹ SL C , , str. .

² SL C , , str. .

budući da:

- (-1) Unija je predana cilju „vizije nula” da do 2050. ne bude smrtno stradalih u cestovnom prometu, kako je ponovljeno u Strategiji za održivu i pametnu mobilnost iz 2020. Na neformalnom sastanku Vijeća za promet u Valletti 2017. zaključeno je da je trajno velik broj smrtnih slučajeva i teških ozljeda u cestovnom prometu velik društveni problem te je tom prilikom objavljena izjava u kojoj se Komisiju poziva da, među ostalim, pripremi snažniju politiku Unije za sigurnost na cestama i pravni okvir za desetljeće nakon 2020. kako bi dolazilo do manje smrtnih slučajeva i kako bi se poboljšala zaštita sudionika u cestovnom prometu, posebno onih ranjivih, koji su i najčešće žrtve. [Am. 1.]**
- (-1a) Dosadašnja nastojanja javnih tijela dovela su do smanjenja broja smrtnih slučajeva na cestama sa 51 400 u 2001. na 19 800 u 2021. Te su brojke ispod cilja Unije da se broj smrtnih slučajeva u cestovnom prometu smanji za 75 % u razdoblju od 2001. do 2020. Osim toga, napredak prema prepolavljanju broja poginulih na cestama tijekom prvog desetljeća kasnije je stagnirao. [Am. 2.]**

- (1) Propisi o vozačkim dozvolama bitan su dio zajedničke prometne politike, doprinose poboljšanju sigurnosti na cestama i olakšavaju slobodno kretanje osoba koje namjeravaju steći boravište u državi članici koja nije država koja je dozvolu izdala. S obzirom na važnost osobnih prijevoznih sredstava, posjedovanje vozačke dozvole koju je priznala država članica domaćin potiče i olakšava slobodno kretanje osoba i slobodu poslovnog nastana. Isto tako, svako nezakonito dobivanje takve isprave ili prava na upravljanje vozilom ili gubitak zakonito stečene vozačke dozvole zbog nezakonitog ponašanja utječe na državu članicu u kojoj su te povrede počinjene i na sigurnost na cestama u cijeloj Uniji.
- (2) Postojeći okvir trebalo bi ažurirati kako bi se prilagodio novom dobu i postao održiv, uključiv, pametan i otporan. Njime bi se trebala uzeti u obzir potreba za smanjenjem emisija iz prometa ***i potrošnje energije u prometu, među ostalim češćom uporabom vozila s pogonom na alternativna goriva***, digitalizacija, demografski trendovi i tehnološki razvoj radi jačanja konkurentnosti europskog gospodarstva. Važno je pojednostavniti i digitalizirati administrativne postupke kako bi se uklonile preostale prepreke, kao što je administrativno opterećenje, slobodnom kretanju vozača koji namjeravaju steći boravište u državi članici koja nije država koja je izdala vozačku dozvolu. Usklađen okvir standarda Unije za vozačke dozvole trebao bi obuhvaćati fizičke i mobilne vozačke dozvole ***svih kategorija*** i omogućiti njihovo uzajamno priznavanje ako su propisno izdane u skladu s ovom Direktivom. **[Am. 3.]**

- (3) Europska unija je 4. prosinca 1980. uvela prvu fizičku vozačku dozvolu u skladu s „obrascem Zajednice”. Od tada su pravila koja se odnose na taj obrazac Zajednice postala temelj najnaprednijih sustava za izdavanje dozvola u svijetu, a obuhvaćaju više od 250 milijuna vozača. Stoga bi se ova Direktiva trebala temeljiti na stečenom iskustvu i praksi te bi se njome trebala utvrditi usklađena pravila u vezi sa standardima Unije za fizičke vozačke dozvole. Fizičke vozačke dozvole izdane u Uniji trebale bi prije svega pružati visoku razinu zaštite protiv prijevara i krivotvorenja putem mjera protiv krivotvorenja i mogućnost uključivanja mikročipova ili QR kodova na dozvole.
- (4) Obrada osobnih podataka za potrebe provedbe ove Direktive treba biti usklađena s okvirom Unije za zaštitu podataka, posebno s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća³; *i Direktivom 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća*⁴ [Am. 5.]

---

³ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

⁴ *Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija (SL L 201, 31.7.2002., str. 37.).*

- (5) Ovom Direktivom utvrđuje se pravna osnova za pohranu obveznog skupa osobnih podataka na fizičke vozačke dozvole i njihove mikročipove ili QR kodove i mobilne vozačke dozvole, ***u svrhu dokazivanja i provjere prava osobe na upravljanje vozilom ili njezina identiteta***, kako bi se zajamčila visoka razina sigurnosti na cestama u Uniji i u skladu s člankom 6. stavkom 1. točkom (e) i, ako je primjenjivo, člankom 9. stavkom 2. točkom (g) Uredbe (EU) 2016/679. Ti podaci trebali bi se ograničiti na ono što je nužno za dokazivanje prava osobe na upravljanje vozilom, identificiranje te osobe te provjeru njezina identiteta i prava na upravljanje vozilom. Ovom Direktivom predviđaju se i dodatne mjere za zaštitu osobnih podataka koje osoba otkrije tijekom postupka provjere. [Am. 6.]
- (6) Kako bi se osigurala pravna jasnoća i zajamčio neometan prelazak između ove Direktive i Direktive 2006/126/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o vozačkim dozvolama⁵, države članice trebale bi moći pohranjivati dodatne osobne podatke na mikročip, ako je to predviđeno nacionalnim pravom koje je u skladu s Uredbom (EU) 2016/679. ***U svakom slučaju, svi podaci pohranjeni na takvom mikročipu trebali bi se zadržavati samo do isteka razdoblja valjanosti vozačke dozvole.*** Međutim, ova Direktiva ne služi kao pravna osnova za uključivanje tih dodatnih podataka. [Am. 7]

---

⁵ Direktiva 2006/126/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o vozačkim dozvolama (SL L 403, 30.12.2006., str. 18.).

- (7) S druge strane, QR kôd koji se uvodi ovom Direktivom i koji omogućuje provjeru vjerodostojnosti informacija ispisanih na fizičkoj vozačkoj dozvoli ne bi smio omogućiti da se pohranjuje više informacija od onih navedenih na fizičkoj vozačkoj dozvoli.
- (8) Ova Direktiva ne predstavlja pravnu osnovu za uspostavu ili održavanje baza podataka na nacionalnoj razini za pohranu biometrijskih podataka u državama članicama jer je to pitanje nacionalnog prava koje treba biti u skladu s pravom Unije o zaštiti podataka. Osim toga, ova Direktiva ne predstavlja pravnu osnovu za uspostavu ni za održavanje centralizirane baze biometrijskih podataka na razini Unije.

- (8a)** *Mobilnom vozačkom dozvolom trebala bi se osigurati najviša razina sigurnosti osobnih podataka koji se upotrebljavaju za identifikaciju i autentifikaciju, bez obzira na to pohranjuju li se ti podaci lokalno, u decentraliziranim evidencijama ili u rješenjima koja se temelje na oblaku, i to uzimajući u obzir različite razine rizika. Unatoč potrebi za pouzdanom autentifikacijom korisnika, upotreba biometrijskih podataka za identifikaciju i autentifikaciju osobnih podataka ne bi trebala biti preduvjet za upotrebu mobilne vozačke dozvole. Biometrijski podaci koji se upotrebljavaju u svrhu autentifikacije fizičke osobe na temelju Uredbe (EU) 2016/679 ne bi se trebali pohranjivati s pomoću rješenja koja se temelje na oblaku bez izričite privole korisnika. Upotreba biometrijskih podataka trebala bi biti ograničena na specifične scenarije iz članka 9. ove Uredbe te ona zahtijeva organizacijske i sigurnosne mjere razmjerne riziku do kojeg takva obrada može dovesti s obzirom na prava i slobode fizičkih osoba i u skladu s Uredbom (EU) 2016/679. [Am. 8.]*
- (9)** Potrebne su dodatne obveze kako bi se ubrzalo suzbijanje krivotvorenja i prijevara u vezi s vozačkim dozvolama. Stoga je poželjno da se datum do kojeg sve fizičke vozačke dozvole izdane ili u optjecaju trebaju ispuniti sve zahtjeve utvrđene u pravu Unije, koji je izvorno utvrđen Direktivom 2006/126/EZ, pomakne unaprijed.

- (10) Digitalna transformacija jedan je od prioriteta Unije. U području cestovnog prometa digitalizacija će pomoći da se uklone preostale administrativne prepreke slobodnom kretanju osoba, kao što su one koje se odnose na trajanje izdavanja fizičkih vozačkih dozvola. Stoga bi trebalo utvrditi zaseban standard Unije za mobilne vozačke dozvole izdane u Uniji. Kako bi se olakšala digitalna transformacija, od ...[datum donošenja + 4 godine] ~~automatski bi se~~ **mobilne vozačke dozvole** trebale **bi se** izdavati ~~mobilne~~ **uz fizičke** vozačke dozvole, ne dovodeći u pitanje pravo podnositelja zahtjeva da istovremeno dobije i fizičku dozvolu ili objese **odrekne fizičke ili digitalne** dozvole. **Podnositelj zahtjeva trebao bi u svakom trenutku imati pravo na ponovno dobivanje onog oblika vozačke dozvole kojeg se prvotno odrekao. Diskrecijski pristup trebao bi ostati pravilo, osiguravajući pritom da podnositelji zahtjeva imaju jednak pristup fizičkom i mobilnom formatu iz gospodarske i operativne perspektive. Stoga se odabir fizičkog formata vozačke dozvole ni u kojem slučaju ne bi trebao obeshrabrivati i, konkretno, podnositelji zahtjeva trebali bi i dalje imati pristup fizičkoj vozačkoj dozvoli ako ne mogu ili ne žele imati mobilnu vozačku dozvolu. Države članice trebaju osigurati izdavanje ili ponovno izdavanje fizičke vozačke dozvole dokumenta bez nepotrebne odgode, a najkasnije dva tjedna od datuma podnošenja zahtjeva. [Am. 9.]**

- (11) Mobilna vozačka dozvola trebala bi sadržavati ne samo informacije navedene na fizičkim vozačkim dozvolama nego i informacije koje omogućuju provjeru vjerodostojnosti podataka i ~~jednokratni pristupni~~ **jednokratnog pristupnog niza**. Međutim, trebalo bi osigurati da čak i u tim slučajevima količina osobnih podataka stavljenih na raspolaganje bude ograničena na ono što bi bilo navedeno na fizičkoj vozačkoj dozvoli i ono što je nužno potrebno za provjeru vjerodostojnosti tih podataka, **naročito elektroničkog potpisa tijela izdavatelja**. Ti dodatni podaci trebali bi se razlikovati ako osoba ima nekoliko mobilnih vozačkih dozvola, što je moguće pod uvjetom da ih je izdala ista država članica. [Am. 10.]
- (12) U strategiji za održivu i pametnu mobilnost iznosi se vizija da EU znatno poboljša održivost mobilnosti i prometa. Emisije iz sektora cestovnog prometa uključuju stakleničke plinove, onečišćujuće tvari u zraku, buku i mikroplastiku od trošenja guma i ceste. **Veća prisutnost vozila s pogonom na alternativna goriva ključna je za zelenu tranziciju. Ovom bi se Direktivom u obzir trebala uzeti mogućnost dodavanja novih modela težih vozila za kategorije vozačkih dozvola B, C ili D.** Na te emisije utječe način vožnje, koji može imati negativne učinke na okoliš i zdravlje ljudi. Stoga bi vozače tijekom osposobljavanja za vožnju **i testiranja** trebalo naučiti kako da smanje svoj učinak na emisije, **uključujući eko-vožnjom**, i pripremiti ih na vožnju vozila s nultim **ili niskim** emisijama. [Am. 11.]

(13) Kako bi se građanima i osobama s boravištem u EU-u omogućilo da izravno koriste prednosti unutarnjeg tržišta bez nepotrebnih dodatnih administrativnih opterećenja, Uredbom (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća⁶ predviđen je pristup internetskim postupcima relevantnima za funkcioniranje unutarnjeg tržišta, među ostalim za prekogranične korisnike. Informacije obuhvaćene ovom Direktivom već su obuhvaćene Prilogom I. Uredbi (EU) 2018/1724. Prilog II. toj uredbi trebalo bi izmijeniti kako bi se osiguralo da svaki podnositelj zahtjeva ima koristi od postupaka koji su u potpunosti dostupni putem interneta.

(13a) Nacionalne ili regionalne razlike u pogledu kategorizacije vozila hitne pomoći i kategorija dozvola potrebnih za upravljanje takvim vozilima predstavljaju rizik od ometanja prekograničnog prometa ili prometa unutar iste države članice. Vozila hitne pomoći stoga bi trebala podlijegati posebnom tretmanu u skladu s ovom Direktivom. Stoga bi u cijeloj Uniji trebalo dopustiti upravljanje vozilima hitne pomoći s vozačkom dozvolom kategorije B, pod uvjetom da dopuštena masa vozila hitne pomoći ne prelazi 4 250 kg, 2 godine nakon što je vozačka dozvola za kategoriju B prvi put izdana. [Am. 12.]

---

⁶ Uredba (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. listopada 2018. o uspostavi jedinstvenog digitalnog pristupnika za pristup informacijama, postupcima, uslugama podrške i rješavanja problema te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (SL L 295, 21.11.2018., str. 1.).

- (14) Vozačke dozvole trebale bi se kategorizirati prema vrstama vozila za koja omogućuju pravo na upravljanje. To bi trebalo učiniti na jasan i usklađen način, uz potpuno poštovanje tehničkih značajki tih vozila i vještina potrebnih za upravljanje njima.
- (14a) Osobna prijevozna sredstva iznimno su važna za ispunjavanje potreba milijuna europskih građana, među ostalim za one koji žive u ruralnim područjima i za osobe smanjene pokretljivosti. Međutim, u nekim je slučajevima cjenovna pristupačnost vozačke dozvole prepreka. Države članice trebale bi razmotriti razvoj odgovarajuće infrastrukture u gradskim, prigradskim i ruralnim područjima koja je potrebna za smanjenje prometnih nesreća i gužvi, te ciljane politike i programe potpore za osobe izložene riziku od siromaštva u pogledu mobilnosti. [Am. 13.]***

- (15) U skladu s Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom od 13. prosinca 2006., čija je EU stranka od 21. siječnja 2011., trebalo bi donijeti posebne odredbe kako bi se osobama s invaliditetom olakšalo upravljanje vozilima. ***Nadalje, osobe sa smanjenom pokretljivošću, bez obzira na njihovu sposobnost upravljanja vozilom, moraju uživati svoja prava na mobilnost kako bi se spriječilo nastajanje siromaštva u pogledu mobilnosti. Ostvarivanje tih prava na mobilnost moglo bi uključivati upotrebu prilagođenih pojedinačnih ili skupnih vozila, uključujući posebne značajke ili opremu, i odgovarajuće infrastrukture, uključujući u ruralnim područjima.*** Stoga bi države članice, uz prethodni pristanak Komisije, trebale moći iz primjene članka 6. isključiti određene specifične vrste vozila s vlastitim pogonom. **[Am. 14.]**
- (16) Minimalnu dob kandidata za različite kategorije vozačkih dozvola trebalo bi utvrditi na razini Unije. Ipak, državama članicama trebalo bi omogućiti određivanje više dobne granice za upravljanje nekim kategorijama vozila s ciljem povećanja sigurnosti na cestama. U izuzetnim okolnostima državama članicama trebalo bi dopustiti određivanje niže dobne granice kako bi se u obzir uzele okolnosti u tim državama, posebno zato da bi se omogućilo upravljanje vozilima za vatrogasnu službu, ***civilnu zaštitu*** i održavanje javnog reda i mira ili radi provedbe pilot-projekata povezanih s novim tehnologijama za vozila. **[Am. 15.]**

(16a) Aktivna mobilnost, koja uključuje hodaње i upotrebu bicikala ili električnih bicikala i drugih lakih prijevoznih sredstava kao što su električni romobili, sve je popularnija s obzirom na zelenu tranziciju. Njihovi korisnici češće ulaze na europske ceste i dijele ih s drugim pojedinačnim prijevoznim sredstvima. Najmlađi korisnici, koji se sve više koriste posebno električnim romobilima, često ih koriste bez odgovarajućeg znanja o primjenjivim normama jer još nisu stekli vozačku dozvolu ni za jednu kategoriju. To dovodi do sve većeg broja nesreća u kojima sudjeluju električni romobili, pri čemu su glavne žrtve i pješaci i korisnici električnih romobila. S obzirom na sveukupne izazove u pogledu sigurnosti na cestama, države članice trebale bi u svoje školske kurikulume uvesti pravila o prometu prilagođena dobi i osposobljavanje za podizanje svijesti o rizicima kako bi se poboljšala sigurnost na cestama. Time bi se trebalo osigurati opsežno poznavanje sigurnosnih mjera, kao što su korištenje sigurnosnih pojaseva i kaciga, a posebno u pogledu sudjelovanja nezaštićenih sudionika u cestovnom prometu, kao što su pješaci, biciklisti ili električni romobili, te sigurna interakcija s motornim vozilima. Države članice mogle bi uvesti dodatne mjere i projekte za korisnike osobnih vozila za mobilnost u svrhu smanjenja broja prometnih nesreća, poboljšanja pravila o sigurnosti na cestama i veće osviještenosti o rizicima.

[Am. 16.]

- (16b) Kombinacija odgovarajuće minimalne dobi za dozvole u svakoj kategoriji, kojom se olakšava neovisnost mladih vozača u pogledu mobilnosti i njihov pravodoban pristup profesionalnoj vožnji, te strožih uvjeta za nove vozače u pogledu, među ostalim, ograničenja konzumacije alkohola, može biti korisna za sigurnost na cestama. [Am. 17.]**
- (16c) Procjenu sposobnosti vozača za upravljanje vozilom trebalo bi provesti na temelju konkretnih kriterija kojima se naročito uzima u obzir zdravstveno stanje vozača. Odluke o ograničavanju, suspenziji, oduzimanju ili ukidanju vozačkih dozvola trebale bi se donositi na pojedinačnoj osnovi i na temelju objektivnih rezultata pregleda i ispita. Ne smije biti prihvatljiva nijedna vrsta diskriminacije vozača koji posjeduju vozačku dozvolu koja se isključivo temelji na dobi. [Am. 18.]**
- (16d) Pravo na vozačku dozvolu jamstvo je slobode kretanja i sudjelovanja u gospodarskom i društvenom životu, osobito u ruralnim i manje urbaniziranim područjima u kojima je mreža javnog prijevoza ograničena. Osobni prijevoz važan je element koji podržava neovisno i samostalno funkcioniranje osobito starijih, osamljenih osoba smanjene pokretljivosti ili osoba s invaliditetom. Ograničenja prava na posjedovanje vozačke dozvole trebala bi se temeljiti na objektivnim kriterijima koji se utvrđuju na pojedinačnoj osnovi i ne bi trebala predstavljati rizik od diskriminacije. [Am. 19.]**

- (17) Potrebno je uspostaviti sustav stupnjevanja, odnosno utvrditi da je pravo na vozačku dozvolu kategorije B preduvjet da bi kandidat stekao pravo na dobivanje dozvole neke druge kategorije; kao i istovrijednosti kategorija, ***uključujući, prema potrebi, minimalno razdoblje iskustva potrebnog za prijavu.*** Takav bi sustav trebao biti djelomično obvezujući za sve države članice, ali bi im također trebao omogućiti da ga međusobno primjenjuju na svojim državnim područjima. Državama članicama trebalo bi omogućiti i da utvrde određene istovrijednosti ograničene samo na njihovo državno područje. [Am. 20.]
- (18) Radi sigurnosti na cestama potrebno je utvrditi minimalne zahtjeve za izdavanje vozačke dozvole. Potrebno je uskladiti standarde za vozačke ispite i izdavanje dozvola. U tu je svrhu potrebno definirati znanja, vještine i ponašanje povezane s upravljanjem vozilima s vlastitim pogonom te na njima temeljiti vozački ispit, a isto utvrditi minimalne standarde u vezi s fizičkim i mentalnim sposobnostima za upravljanje takvim vozilima. ***Takvim bi se zahtjevima trebale uzeti u obzir različite prakse koje se primjenjuju u svim državama članicama.*** [Am. 242. i 305.]

(18a) Trenutačno je većina država članica pri izdavanju vozačkih dozvola za skupinu 1, odnosno za vozače vozila kategorija A, A1, A2, AM, B, B1 i BE, uspostavila neki oblik provjere sposobnosti za upravljanje vozilom koji ne obuhvaća samo provjeru vida. Takva provjera može varirati od obrasca za samoprocjenu do zdravstvenog pregleda koji obavlja liječnik opće prakse ili liječnik specijalist ili ispitni centar. Pri obnavljanju vozačkih dozvola za skupinu 1 zdravstveni pregled potreban je u nekolicini država članica. Tek je nekoliko država članica uspostavilo nacionalni mehanizam za izvješćivanje o znatnim promjenama u sposobnosti za upravljanje vozilom. Općenito, pri izdavanju i obnavljanju vozačkih dozvola za skupinu 2, odnosno za vozače vozila kategorija C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 i D1E, zahtjevi su stroži i detaljniji, a zdravstveni pregled je obavezan. [Am. 243. i 306.]

(19) Prilikom izdavanja vozačke dozvole i u redovitim razmacima nakon toga, vozači vozila koja se koriste za prijevoz osoba ili robe trebaju dokazati da ispunjavaju minimalne standarde u pogledu fizičke i mentalne sposobnosti za upravljanje vozilom. Takve redovite kontrole u skladu s nacionalnim propisima o ispunjenju minimalnih standarda trebale bi doprinijeti slobodnom kretanju osoba, sprečavanju narušavanja tržišnog natjecanja i boljem razumijevanju posebne odgovornosti vozača takvih vozila. ~~Državama članicama trebalo bi dopustiti uvođenje zdravstvenih pregleda~~ **Države članice trebale bi uvesti zdravstvene preglede** kao jamstva ispunjenja minimalnih standarda fizičke i mentalne sposobnosti za upravljanje drugim vozilima s vlastitim pogonom. Ti bi se pregledi radi transparentnosti trebali podudarati s obnavljanjem vozačkih dozvola. [Am. 21.]

(19a) *Posljednje nove medicinske tehnologije doprinijele poboljšanju sigurnosti na cestama. Na tržište su uvedene tehnologije koje minimiziraju ili uklanjaju rizik povezan s vožnjom u uvjetima određenih zdravstvenih stanja te su se počele primjenjivati na bolesnicima. Tehnologije praćenja, primjerice sustav stalnog praćenja razine glukoze (CGM) za osobe koje boluju od šećerne bolesti (diabetes mellitus), omogućavaju osobama da djelotvorno i kontinuirano nadziru svoje zdravstveno stanje, čime se uklanja rizik u vožnji povezan s njihovom bolesti. Osim toga, tehnologije kao što je sustav CGM trenutačno se brzo razvijaju i poboljšavaju, što omogućava sve bolji nadzor nad zdravstvenim stanjima i na taj način pospješuje sigurnost na cestama.* [Am. 22.]

- (19b) *Europski parlament pozvao je u svojoj Rezoluciji od 23. studenoga 2022. o prevenciji, upravljanju i boljoj skrbi u pogledu dijabetesa u EU-u povodom Svjetskog dana dijabetesa⁷ Komisiju da preispita relevantni pravni okvir o zdravlju i sigurnosti na radu te zakonodavstvo o sigurnosti na cestama kako bi se izbjegla daljnja diskriminacija osoba s dijabetesom. [Am. 23.]***
- (20) Kako bi se zajamčila ujednačena prava u cijeloj Uniji, i uzimajući u obzir pitanja sigurnosti na cestama, vozačke dozvole kategorija AM, A1, A2, A, B1 i B trebale bi imati valjanost od 15 godina, a dozvole kategorija C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 i D1E valjanost od pet godina. Državama članicama trebalo bi dopustiti da u iznimnim slučajevima utvrde kraća razdoblja valjanosti, kako je definirano ovom Direktivom.**
- (20a) *Tečajevi za obnovu znanja za iskusne vozače mogu poboljšati sigurnost na cestama tako da povećaju osviještenost vozača i obvežu ih da steknu dodatno iskustvo u novim tehnološkim rješenjima kao što su poluautomatizirani i automatizirani napredni sustavi za pomoć u vožnji. U tu bi svrhu uporaba simulatora mogla biti ključna za obnavljanje vještina iskusnih vozača. Osim toga, simulatori vožnje mogu prikazati nepovoljne uvjete i scenarije hitnih slučajeva te na temelju toga poboljšati sposobnost vozača da reagiraju i donose odluke u kritičnim situacijama. [Am. 24.]***

- (20b) ***Cjeloživotno učenje ključno je za održavanje razine znanja iskusnih vozača, posebno u pogledu ekološkog načina vožnje, povećanja mase vozila, kontinuiranog tehnološkog razvoja sustava za pomoć u vožnji i drugih oblika automatizacije te alternativnih pogonskih sustava vozila. Stoga bi države članice trebalo poticati da razviju module osposobljavanja namijenjene iskusnim vozačima. [Am. 25.]***
- (21) Kako bi se državama članicama, i u opravdanim slučajevima cijeloj Uniji, omogućilo da reagiraju na krize zbog kojih nacionalna tijela ne mogu obnoviti vozačke dozvole čija bi valjanost u suprotnom istekla, trebalo bi omogućiti produljenje valjanosti takvih vozačkih dozvola na razdoblje koje je nužno potrebno.
- (22) Načelom „jedan imatelj – jedna dozvola” trebalo bi se spriječiti da jedna osoba posjeduje više od jedne fizičke vozačke dozvole. Međutim, to načelo trebalo bi proširiti kako bi se uzele u obzir tehničke posebnosti mobilnih vozačkih dozvola.
- (23) Radi sigurnosti na cestama države članice trebale bi moći primijeniti svoje nacionalne propise o oduzimanju, privremenom oduzimanju, obnavljanju i ukidanju vozačkih dozvola na sve imatelje dozvola koji imaju uobičajeno boravište na njihovu državnom području.

- (24) Vozači koji imaju vozačku dozvolu koju je izdala država članica u kojoj borave trebali bi, nakon zamjene vozačke dozvole koju je izdala treća zemlja, imati pravo na upravljanje vozilom u Uniji kao da su dozvolu izvorno dobili u Uniji. Takva zamjena mogla bi imati različite učinke na sigurnost na cestama i slobodno kretanje osoba.
- (25) Komisija bi trebala biti ovlaštena za donošenje odluke kojom se utvrđuje koje treće zemlje osiguravaju usporedivu razinu sigurnosti na cestama kao i Unija, a imateljima dozvola koje su izdale te zemlje pruža se mogućnost zamjene vozačkih dozvola pod sličnim uvjetima kao da ih je izdala država članica. ***Komisiji bi u tom pogledu trebalo dopustiti da procjenjuje je li određena treća zemlja uvela osposobljavanje za profesionalne vozače, propise o certifikaciji i postupke ispitivanja koji su potpuno ili djelomično usporedivi s razinom u Uniji kako bi se naposljetku izdala potvrda usporediva sa svjedodžbom o stručnoj osposobljenosti. To bi nositeljima tih svjedodžbi iz trećih zemalja omogućilo da ih zamijene europskom svjedodžbom o stručnoj osposobljenosti pod uvjetom da završe dodatno stručno osposobljavanje. Osim vozačke dozvole taka bi svjedodžba mogla drugi obavezni uvjet koji profesionalni vozači moraju ispuniti kako bi mogli obavljati aktivnosti prijevoza za prijevozna poduzeća s poslovnim nastanom u Uniji.*** Ti bi uvjeti trebali biti detaljni i jasno definirani za sve relevantne kategorije vozačkih dozvola. [Am. 26.]

- (26) Kad je riječ o vozačkim dozvolama koje izdaju treće zemlje koje nisu predmet takve odluke Komisije, ili u vezi s kojima ne postoji odluka kojom se izričito odobrava ili zabranjuje zamjena, države članice trebale bi ih moći zamijeniti u skladu sa svojim nacionalnim propisima, pod uvjetom da na zamijenjenoj dozvoli koriste odgovarajući kôd Unije. Ako imatelj takve dozvole prenese boravište u novu državu članicu, ta država ne bi trebala biti obvezna primijeniti načelo uzajamnog priznavanja te dozvole.
- (27) Turizam radi dobivanja vozačke dozvole, odnosno praksa promjene boravišta radi stjecanja nove vozačke dozvole da bi se izbjegli učinci zabrane vožnje na snazi u drugoj državi članici, raširena je pojava koja negativno utječe na sigurnost na cestama. Vozači zbog promjene boravišta ne bi smjeli biti izuzeti od obveze da ponovno steknu pravo na upravljanje vozilom ili vozačku dozvolu. Istovremeno treba pojasniti da se građanima smije izreći zabrana upravljanja vozilom na neodređeno razdoblje zbog njihova ponašanja samo ako je to opravdano te da bi učinak takve odluke trebao biti ograničen samo na državno područje države članice koja ju je izdala.

(27a) *Necestovni pokretni strojevi (NRMM) obuhvaćaju širok raspon strojeva koji se obično upotrebljavaju izvan ceste na mnogo načina. To uključuje, na primjer, građevinske i šumarske strojeve (bagere, utovarivače, buldožere itd.) te poljoprivredne strojeve (žetalice, kultivatore itd.). Postojeća Direktiva ne primjenjuje se na takve strojeve. Međutim, na njih se primjenjuju razne nacionalne odredbe u vezi s potrebnom vozačkom dozvolom i posebnim zahtjevima osposobljavanja s obzirom na to da mogu prometovati na javnim cestama. Države članice trebale bi surađivati u cilju olakšavanja uporabe necestovnih pokretnih strojeva diljem Unije, osobito u prekograničnom kontekstu, sezonskom radu ili radu koji pružaju upućeni radnici. Komisija bi trebala uspostaviti platformu za suradnju pozivanjem nacionalnih tijela i relevantnih dionika u cilju objedinjavanja, obrade i širenja znanja i informacija o najboljim praksama za vozače vozila za posebne namjene kao što su necestovni pokretni strojevi u svim državama članicama. Rasprave platforme za suradnju trebale bi poslužiti kao osnova za izvješće Komisije o učincima uporabe nacionalnih odredbi o necestovnim pokretnim strojevima i njihovu utjecaju na unutarnje tržište i sigurnost na cestama. Tom bi se izvješću prema potrebi mogao priložiti zakonodavni prijedlog Europskom parlamentu i Vijeću u cilju olakšavanja uporabe necestovnih pokretnih strojeva u cijeloj Uniji. [Am. 310.]*

- (28) Za određene kategorije vozačkih dozvola *vozačke dozvole kategorija B, C i C1* trebalo bi uvesti sustav vožnje uz pratnju na razini Unije kako bi se poboljšala sigurnost na cestama. Pravila tog sustava trebala bi omogućiti da kandidati steknu vozačke dozvole odgovarajućih kategorija prije nego što dosegnu propisanu minimalnu dob. Međutim, te bi se vozačke dozvole trebale moći koristiti samo u pratnji iskusnog vozača. U takvim situacijama države članice trebale bi moći, radi sigurnosti na cestama, odrediti strože uvjete i pravila na svojem državnom području u vezi s vozačkim dozvolama koje su izdale. **[Am. 27.]**
- (29) Sustav vožnje uz pratnju trebao bi, ne dovodeći u pitanje njegov opći cilj poboljšanja sigurnosti na cestama, doprinijeti tome da zanimanje vozača kamiona postane pristupačnije i privlačnije mlađim generacijama kako bi se povećao izbor zanimanja koja su im dostupna i pomoglo u rješavanju problema nedostatka vozača u Uniji. Stoga bi se njime trebale obuhvatiti vozačke dozvole ~~kategorije C~~ *kategorija C i C1*, kao i dozvole kategorije B koje su im preduvjet. **[Am. 28.]**

(29a) Kako bi se nadoknadio manjak profesionalnih vozača u Uniji, potrebno je poticati partnerstva između strukovnih škola i poduzeća za prijevoz i logistiku, među ostalim u obliku posebne potpore iz proračuna Unije i namjenskih prihoda iz Direktive 2015/413 Europskog parlamenta i Vijeća⁸. Takva bi partnerstva trebala budućim profesionalnim vozačima omogućiti da se bolje upoznaju s koristima i izazovima te struke, da poboljšaju svoje radne i organizacijske vještine te da steknu iskustvo uz uporabu naprednih tehnologija i tehnika. Ta bi se potpora mogla pružati, među ostalim, u obliku sufinanciranja sredstvima EU-a za ostvarenje određenih kvalifikacija kao što je svjedodžba o stručnoj osposobljenosti ili namjensko osposobljavanje za buduće vozače. [Am. 29.]

---

⁸ *SL L 68, 13.3.2015., str. 9. ELI (europski identifikator zakonodavstva) <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2015/413/oj?locale=hr>.*

- (30) Trebalo bi osigurati da vozači koji su nedavno stekli vozačku dozvolu određene kategorije ne ugrožavaju sigurnost na cestama zbog manjka iskustva. Za *te* nove vozače trebalo bi uvesti razdoblje probnog upravljanja vozilom od *najmanje* dvije godine. *Ako novi vozač već posjeduje važeću vozačku dozvolu druge kategorije, razdoblje probnog upravljanja vozilom trebalo bi uključivati samo vrijeme preostalo u razdoblju probnog upravljanja vozilom za postojeću vozačku dozvolu, ali ne bi trebalo biti kraće od 6 mjeseci.* Tijekom *kojegtog* razdoblja vozači bi trebali podlijegati strožim pravilima i sankcijama u cijeloj Uniji ako prekrše ta pravila zbog, *primjerice*, utjecaja alkohola *ili* droga, *prekoračenja brzine, upotrebe neovlaštenih vozila, nekorištenja sigurnosne opreme ili vožnje bez valjane vozačke dozvole.* *Provedbena tijela možda će morati utvrditi tehnički prag nulte tolerancije za svoja učinkovita mjerenja, koji ne bi trebao biti viši od 0,2 g/mL, kako bi se uzelo u obzir slučajno izlaganje alkoholu.* Sankcije za takvo ponašanje trebale bi biti učinkovite, proporcionalne, odvraćajuće i nediskriminirajuće, a njihova težina trebala bi u najvećoj mogućoj mjeri odražavati srednjoročne i dugoročne ciljeve Unije, odnosno da se smrtni slučajevi i teške ozljede smanje za polovinu i gotovo iskorijene. Kad je riječ o drugim ograničenjima za nove vozače, države članice trebale bi moći slobodno primjenjivati dodatna pravila na svojem državnom području. [Am. 30.]

- (31) Potrebno je odrediti minimalne standarde za zanimanje ovlaštenog ispitivača i zahtjeve za osposobljavanje ovlaštenog ispitivača kako bi se produbila znanja i poboljšale vještine ovlaštenih ispitivača, **uključujući osposobljavanje o zapažanju opasnosti**, osiguralo objektivnije ocjenjivanje kandidata za dobivanje vozačke dozvole i povećala usklađenost vozačkih ispita. Komisija bi trebala biti ovlaštena za donošenje delegiranih akata radi izmjene tih minimalnih standarda i njihove prilagodbe tehničkom, operativnom ili znanstvenom napretku u tom području, **uključujući nove napredne sustave za pomoć u vožnji**, kada to postane potrebno. [Am. 31.]
- (32) Koncept uobičajenog boravišta trebalo bi definirati na način kojim se omogućuje rješavanje problema koji se javljaju kad nije moguće steći uobičajeno boravište na temelju poslovnih ili obiteljskih veza. Kandidatima je nužno omogućiti polaganje ispita znanja ili praktičnog ispita u državi članici državljanstva u slučajevima kad država članica njihova uobičajenog boravišta ne omogućuje polaganje tih ispita na službenom jeziku države članice državljanstva. ~~Potrebno je~~ **Moglo bi se** utvrditi posebna pravila za diplomate i njihove obitelji ako zbog svoje misije moraju dulje vrijeme živjeti u inozemstvu, **pod uvjetom da to ne podrazumijeva dodatne rizike za sigurnost u prometu**. [Am. 32.]

- (33) Države članice trebale bi si međusobno pomagati u provedbi ove Direktive. Kad je to moguće, za pružanje pomoći trebale bi koristiti mrežu EU-a za vozačke dozvole. Mreža EU-a za vozačke dozvole, koja se obično naziva „RESPER”, središnja je točka za razmjenu informacija među nacionalnim tijelima odgovornima za izdavanje vozačkih dozvola i olakšavanje provedbe ove Direktive.
- (34) Cilj je mreže EU-a za vozačke dozvole zajamčiti priznavanje dokumenata i prava stečenih u državama članicama, boriti se protiv krivotvorenja dokumenata, izbjeći izdavanje višestrukih dozvola i olakšati provedbu zabrana vožnje. Konkretno, države članice trebale bi moći sustavno provjeravati jesu li uklonjeni uzroci koji su doveli do prethodno uvedenih ograničenja, privremenih oduzimanja, oduzimanja ili ukidanja vozačke dozvole ili prava na upravljanje vozilom. Uporabu sustava RESPER za provedbu drugih akata Unije trebalo bi dopustiti samo ako je ta uporaba izričito predviđena ovom Direktivom.

- (35) Kako bi se omogućila izrada korisnih izvješća o provedbi ove Direktive, Komisija bi trebala svake godine primati informacije o broju izdanih, obnovljenih, nadomještenih, oduzetih i zamijenjenih vozačkih dozvola za svaku kategoriju, uključujući podatke o izdavanju i korištenju mobilnih vozačkih dozvola.
- (35a) Tijekom priprema za preispitivanje ove Direktive Komisija bi u najvećoj mogućoj mjeri trebala uzeti u obzir činjenicu da države članice u kontekstu nastojanja da se poboljša sigurnost na cestama suočavaju s različitim geografskim i društvenim izazovima. Naime, pojedine države članice uspješno nastoje provoditi pravila o cestovnom prometu primjenom takozvanih sustava oduzimanja bodova, dok su se druge odlučile za drukčije metode, kao što je strože kažnjavanje na licu mjesta ili ulaganje većih napora u ciljane kampanje za izvršenje zakonodavstva i prevenciju. Osim toga, treba uzeti u obzir i to da se sami sustavi oduzimanja bodova mogu znatno razlikovati u različitim državama članicama koje ih odluče primjenjivati. Stoga bi resurse i pozornost trebalo usmjeriti na druge mjere kojima se može povećati sigurnost na cestama te istodobno omogućiti državama članicama da se uhvate u koštac sa svojim različitim izazovima na način koji same smatraju najučinkovitijim. [Am. 247. i 311.]***

(35b) Države članice također bi trebale dijeliti podatke o svojoj najboljim praksama u pogledu mjera sigurnosti na cestama i tečajeva za svijest o rizicima, posebice što se tiče novih vozača i u okviru cjeloživotnog osposobljavanja, upotrebi sustava potpore po dobnoj skupini putem intervencija s povratnim informacijama uz dokaz o sudjelovanju i preporuke koje daje instruktor vožnje, psiholog koji se bavi prometom ili ovlaštene ispitivače, te mjera za poboljšanje sigurnosti na cestama među ranjivim sudionicima u prometu na cestama. [Am. 34.]

(36) Kako bi se ostvarili ciljevi ove Direktive, posebno kako bi se njezini prilozi prilagodili tehničkom, operativnom ili znanstvenom napretku, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a u vezi s izmjenom dijelova A, B i D Priloga I., kojima se uređuju specifikacije fizičkih vozačkih dozvola; izmjenom dijela C Priloga I., kojim se utvrđuju specifikacije za mobilne vozačke dozvole; izmjenom dijela E Priloga I., kojim se utvrđuju pravila o primjenjivim nacionalnim kodovima i kodovima Unije; izmjenom priloga II., III., V. i VI., u kojima se utvrđuju određeni minimalni zahtjevi u vezi s izdavanjem, valjanosti i obnavljanjem vozačkih dozvola; te izmjenom Priloga IV., kojim se utvrđuju minimalni standardi za ovlaštene ispitivače. Te ovlasti trebale bi se dodijeliti na razdoblje od pet godina, s obzirom na čest tehnički, operativni i znanstveni napredak u područjima na koja se odnose ti prilozi. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.⁹ Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

---

⁹ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

- (37) U kontekstu postupne digitalizacije i automatizacije, sve strožih zahtjeva u pogledu smanjenja emisija u cestovnom prometu te stalnog tehnološkog napretka vozila s vlastitim pogonom, svi vozači moraju biti upoznati s najnovijim informacijama o **novim tehnologijama**, sigurnosti na cestama i održivosti. ~~Promicanjem cjeloživotnog osposobljavanja može se~~ **Države članice trebale bi nastojati promicati cjeloživotno osposobljavanje vozača i poticati na pohađanje sigurnih tečajeva vožnje, među ostalim putem intervencija s povratnim informacijama uz dokaz o sudjelovanju i preporuke koje daje instruktor vožnje, psiholog koji se bavi prometom ili ovlašteni ispitivač, što može doprinijeti uključivijoj mobilnosti. Time se može osigurati da** iskusni vozači kontinuirano unapređuju svoje vještine s obzirom na sigurnost na cestama, nove tehnologije i ekološki način vožnje, kojim se poboljšava učinkovitost potrošnje goriva i smanjuju emisije, te upravljanje brzinom. [Am. 35.]

- (38) Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti za provedbu ove Direktive, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za određivanje značajki interoperabilnosti i sigurnosnih mjera primjenjivih na QR kodove uvedene na fizičke vozačke dozvole; odredbi povezanih s interoperabilnosti, sigurnosti i ispitivanjem mobilnih vozačkih dozvola; produljenja razdoblja valjanosti vozačkih dozvola u Uniji u slučaju krize; sadržaja samoprocjene u vezi s fizičkom i mentalnom sposobnosti koju treba provesti za vozače 1. skupine; uvjeta za zamjenu vozačkih dozvola iz trećih zemalja za vozačke dozvole izdane u državama članicama bez evidentiranja te zamjene na vozačkim dozvolama; te interoperabilnosti između nacionalnih sustava povezanih s mrežom EU-a za vozačke dozvole i zaštitu osobnih podataka koji se razmjenjuju u tom kontekstu. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁰.
- (39) Radi dosljednosti trebalo bi izmijeniti Direktivu (EU) 2022/2561 Europskog parlamenta i Vijeća¹¹, koja se odnosi na određena pitanja obuhvaćena ovom Direktivom, i Uredbu (EU) 2018/1724.

---

¹⁰ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

¹¹ Direktiva (EU) 2022/2561 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o početnim kvalifikacijama i periodičnom osposobljavanju vozača određenih cestovnih vozila za prijevoz robe ili putnika (SL L 330, 23.12.2022., str. 46.).

- (40) Direktivu 126/2006/EZ i Uredbu Komisije (EU) br. 383/2012¹² trebalo bi staviti izvan snage.
- (41) S obzirom na to da države članice ne mogu dostatno ostvariti ciljeve ove Direktive jer bi pravila kojima se uređuju izdavanje, obnavljanje, nadomještanje i zamjena vozačkih dozvola dovela do toliko različitih zahtjeva da se ne bi mogla osigurati razina sigurnosti na cestama i slobodnog kretanja građana koji su predviđeni usklađenim pravilima, ti se ciljevi mogu bolje ostvariti na razini Unije utvrđivanjem minimalnih zahtjeva. Stoga Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj Uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (42) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1725 te je on dao mišljenje [DD/MM/GGGG].

---

¹² Uredba Komisije (EU) br. 383/2012 od 4. svibnja 2012. o utvrđivanju tehničkih zahtjeva za vozačke dozvole opremljene medijem za pohranu podataka (mikročipom) (SL L 120, 5.5.2012., str. 1.).

- (43) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije od 28. rujna 2011. o dokumentima s objašnjenjima¹³, države članice obvezale su se da će u opravdanim slučajevima uz obavijest o svojim mjerama za prenošenje priložiti jedan ili više dokumenata u kojima se objašnjava veza između sastavnih dijelova direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje. U pogledu ove Direktive zakonodavac smatra opravdanim dostavljanje takvih dokumenata.

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom Direktivom utvrđuju se zajednička pravila o:
  - (a) kategorijama vozačkih dozvola te obrascima i standardima za vozačke dozvole;
  - (b) izdavanju, valjanosti, obnavljanju i uzajamnom priznavanju vozačkih dozvola;

---

¹³ SL C 369, 17.12.2011., str. 14.

- (c) određenim aspektima zamjene, nadomještanja, oduzimanja, ograničavanja, privremenog oduzimanja i ukidanja vozačkih dozvola;
- (d) određenim aspektima koji se, *među ostalim*, primjenjuju na nove vozače.

[Am. 36.]

2. *Ne dovodeći u pitanje članke 12.a (novi) i 20. ove Direktive, kao ni pravo država članica da vozačkim dozvolama koje izdaju u skladu s Prilogom I. ovoj Direktivi dodaju nacionalne kategorije, ova se Direktiva ne primjenjuje se na vozilana pokretne strojeve s vlastitim pogonom koja se kreću na kotačima ili gusjenicama i imaju najmanje dvije osovine, čija je glavna funkcija u njihovoj vučnoj snazi i koja su konstruirana prije svega za vuču, guranje, prijevoz ili upravljanje određenim alatima, strojevima ili prikolicama koji se koriste u vezi s poljoprivrednim ili šumarskim radovima i čija je upotreba za prijevoz osoba ili robe cestom ili za cestovnu vuču vozila koja se koriste za prijevoz osoba ili robe samo sekundarna funkcija obuhvaćene područjem primjene Direktive 2006/42/EZ koji su konstruirani ili izrađeni za potrebe izvođenja radova, kao što su necestovni pokretni strojevi kako su definirani [Uredbom o homologaciji i nadzoru tržišta necestovnih pokretnih strojeva koji sudjeluju u prometu na javnim cestama i o izmjeni Uredbe (EU) 2019/1020 (2023/0090(COD))]. [Am. 312.]*

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „vozačka dozvola”~~“ znači elektronička ili fizička~~ isprava kojom se potvrđuje pravo na upravljanje vozilima s vlastitim pogonom i u kojoj se navode uvjeti pod kojima je imatelj ovlašten za upravljanje vozilom, **u fizičkom ili u digitalnom obliku, ili u oba oblika**; [Am. 38.]
2. „fizička vozačka dozvola” znači vozačka dozvola u fizičkom obliku, izdana u skladu s člankom 4.;
3. „mobilna vozačka dozvola” znači vozačka dozvola u digitalnom obliku, izdana u skladu s člankom 5.;
4. „vozilo s vlastitim pogonom” znači svako vozilo koje ima vlastiti pogon i kreće se cestom pomoću vlastite snage, osim vozila koja se kreću tračnicama;
5. „vozilo na dva kotača” znači vozilo iz članka 4. stavka 2. točke (a) Uredbe (EU) br. 168/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁴;

---

¹⁴ Uredba (EU) br. 168/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. siječnja 2013. o homologaciji i nadzoru tržišta vozila na dva ili tri kotača i četverocikala (SL L 60, 2.3.2013., str. 52.).

6. „vozilo na tri kotača” znači vozilo iz članka 4. stavka 2. točke (b) Uredbe (EU) br. 168/2013;
7. „laki četverocikl” znači vozilo iz članka 4. stavka 2. točke (f) Uredbe (EU) br. 168/2013;
8. „motocikl” znači vozilo na dva kotača s bočnom prikolicom ili bez nje, kako je navedeno u članku 4. stavku 2. točkama (c) i (d) Uredbe (EU) br. 168/2013;
9. „motorni tricikl” znači vozilo s tri simetrično postavljena kotača iz članka 4. stavka 2. točke (e) Uredbe (EU) br. 168/2013;
10. „motorno vozilo” znači svako vozilo s vlastitim pogonom koje se uobičajeno koristi za prijevoz osoba ili robe cestom ili za cestovnu vuču vozila koja se koriste za prijevoz osoba ili robe. Ovaj pojam uključuje trolejbuse, tj. vozila priključena na električni vodič koja ne voze po tračnicama;
11. „teški četverocikl” znači vozilo iz članka 4. stavka 2. točke (g) Uredbe (EU) br. 168/2013;

- 11a. *„vozilo hitne pomoći” znači vozilo kategorije M namijenjeno za prijevoz bolesnih ili ozlijeđenih osoba i posebno opremljeno za tu namjenu, kako je navedeno u dijelu „Kriteriji za kategorizaciju vozila” pod točkom „Vozila posebne namjene (SPV)” u Prilogu I. dijelu A točki 5.3. Uredbe (EU) 2018/858 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁵; [Am. 39.]*
- 11b. *„motorno vozilo za stanovanje ili kampiranje” znači vozilo kategorije M s odjeljkom za stanovanje u kojem se nalaze stolice i stol, odvojeni ili sklopivi ležajevi za spavanje, oprema za kuhanje te ormarići i spremište, koji moraju biti fiksno učvršćeni u odjeljak za stanovanje, kako je navedeno u dijelu „Kriteriji za kategorizaciju vozila” točki „Vozila posebne namjene (SPV)” Priloga I. dijela A točke 5.1 Uredbi (EU) 2018/858; [Am. 40.]*
- 11c. *„vozilo s pogonom na alternativna goriva” znači motorno vozilo koje se potpuno ili djelomično pogoni alternativnim gorivom i koje je homologirano u skladu s okvirom Uredbe (EU) 2018/858; [Am. 41.]*

---

¹⁵ *Uredba (EU) 2018/858 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o homologaciji i nadzoru tržišta motornih vozila i njihovih prikolica te sustavâ, sastavnih dijelova i zasebnih tehničkih jedinica namijenjenih za takva vozila, o izmjeni uredaba (EZ) br. 715/2007 i (EZ) br. 595/2009 te o stavljanju izvan snage Direktive 2007/46/EZ (SL L 151, 14.6.2018., str. 1.).*

11d. *„alternativna goriva” znači goriva ili izvori energije koji služe, barem djelomično, kao nadomjestak za izvore fosilnih goriva u opskrbi prometa energijom i koji imaju potencijal doprinijeti njegovom smanjenju ugljikovih spojeva i poboljšati neškodljivost prometnog sektora za okoliš i obuhvaćaju:*

- (a) električnu energiju koja se koristi u svim vrstama električnih vozila;*
- (b) vodik;*
- (c) prirodni plin, uključujući biometan, u plinovitom (stlačeni prirodni plin – SPP) i ukapljenom stanju (ukapljeni prirodni plin – UPP);*
- (d) ukapljeni naftni plin (UNP);*
- (e) mehaničku energiju dobivenu iz spremnika ugrađenih u vozila odnosno iz izvora ugrađenih u vozila, uključujući otpadnu toplinu;*

- (f) bilo koje drugo „ugljično neutralno gorivo” koje znači sva goriva definirana Direktivom (EU) 2018/2001, pri čemu se može smatrati da emisije od uporabe goriva (eu) iznose nultu neto stopu, što primjerice znači da je ekvivalent CO₂ ugljika ugrađenog u kemijski sastav goriva u uporabi (eu) biogenog podrijetla i/ili je uhvaćen na način da je izbjegnuto njegovo ispuštanje kao CO₂ u atmosferu ili je uhvaćen iz zraka, uključujući.*
- i. obnovljiva i/ili sintetička goriva kao što je biogorivo, bioplin, gorivo iz biomase, obnovljivo tekuće i plinovito gorivo nebiološkog podrijetla (RFNBO) ili gorivo iz recikliranog ugljika (RCF).*
  - ii. druga goriva koja nisu navedena u Direktivi (EU) 2018/2001 mogu se smatrati ugljično neutralnim gorivom pod uvjetom da ispunjavaju te kriterije i kriterije održivosti iz navedene direktive i povezanih delegiranih akata; te*
  - iii. mješavinu dvaju ili više ugljično neutralnih goriva koja se smatra ugljično neutralnim gorivom; [Am. 42.]*

12. „zabrana vožnje” znači svaka odluka koja dovede do oduzimanja, ukidanja, ograničavanja ili privremenog oduzimanja vozačke dozvole ili prava na upravljanje vozilom vozaču vozila s vlastitim pogonom i koja više ne podliježe pravu na žalbu. Ta mjera može predstavljati primarnu, sekundarnu ili dodatnu sankciju ili sigurnosnu mjeru.

Članak 3.

Standardne specifikacije Unije za vozačke dozvole i uzajamno priznavanje

1. Države članice osiguravaju da se njihove nacionalne vozačke dozvole izdaju u skladu s odredbama ove Direktive i da su usklađene sa standardnim specifikacijama Unije i drugim kriterijima na temelju:
  - (a) članka 4. za fizičke vozačke dozvole;
  - (b) članka 5. za mobilne vozačke dozvole.
2. Države članice osiguravaju da su fizičke i mobilne vozačke dozvole izdane istoj osobi potpuno istovjetne i da je na njima naveden isti skup prava i uvjeta pod kojima je ta osoba ovlaštena za upravljanje vozilom.

3. Države članice ne smiju od podnositelja zahtjeva zahtijevati da kao preduvjet posjeduje fizičku ili mobilnu vozačku dozvolu prilikom izdavanja, nadomještanja, obnavljanja ili zamjene vozačke dozvole u drugom obliku.
4. Države članice dužne su do [datum donošenja + 4 godine] osigurati da se ~~automatski~~ **podnositeljima zahtjeva automatski** izdaju ~~samei~~ mobilne **i fizičke** vozačke dozvole. Do tog datuma države članice mogu odlučiti hoće li izdavati mobilne vozačke dozvole. [Am. 44.]
5. Odstupajući od stavka 4. države članice ~~na zahtjev podnositelja~~ **podnositeljima** zahtjeva osiguravaju mogućnost **pravo** da se ~~umjesto mobilne~~ **na zahtjev odreknu fizičke ili digitalne** vozačke dozvole, ili zajedno s mobilnom vozačkom dozvolom, ~~izda fizička vozačka dozvola~~. **Države članice podnositeljima zahtjeva olakšavaju takve zahtjeve i ne nastoje ni na koji način utjecati na njih.** [Am. 45.]
- 5a. **Odstupajući od stavka 5., države članice podnositeljima zahtjeva koji su se odrekli jednog od oblika svoje vozačke dozvole iz stavka 4. daju pravo da zatraže izdavanje ili ponovno izdavanje tog oblika. Svako izdavanje ili ponovno izdavanje oblika od kojeg se prvotno odustalo obavlja se bez nepotrebne odgode, a najkasnije dva tjedna od datuma podnošenja zahtjeva.** [Am. 46.]

6. Države članice uzajamno priznaju vozačke dozvole koje su izdale.
7. Odstupajući od stavka 6. države članice uzajamno priznaju samo mobilne vozačke dozvole izdane nakon [datum donošenja + 3 godine] u skladu s člankom 5. Mobilne vozačke dozvole koje su izdane prije tog datuma, ali ispunjavaju zahtjeve iz članka 5., uzajamno se priznaju nakon tog datuma.

Članak 4.

Fizičke vozačke dozvole

1. Države članice izdaju fizičke vozačke dozvole na temelju standardnih specifikacija Unije utvrđenih u Prilogu I. dijelu A1.
2. Države članice poduzimaju sve potrebne korake kako bi izbjegle svaku opasnost od krivotvorenja vozačkih dozvola, među ostalim obrazaca vozačkih dozvola izdanih prije stupanja na snagu ove Direktive. O tome izvješćuju Komisiju.

Fizička vozačka dozvola mora se zaštititi od krivotvorenja primjenom standardnih specifikacija Unije utvrđenih u Prilogu I. dijelu A2. Države članice mogu uvesti dodatne sigurnosne značajke.

3. Kad imatelj valjane fizičke vozačke dozvole koja nema razdoblje valjanosti stekne uobičajeno boravište u državi članici koja nije država koja je izdala tu vozačku dozvolu, država članica domaćin može primijeniti razdoblje valjanosti utvrđeno u članku 10. stavku 2. tako da nakon isteka dvije godine od datuma na koji je imatelj stekao uobičajeno boravište na njezinu državnom području obnovi vozačku dozvolu.
4. Države članice osiguravaju da do 19. siječnja 2030~~2033~~ sve izdane fizičke vozačke dozvole i one koje su u optjecaju ispunjavaju sve zahtjeve ove Direktive. **[Am. 47.]**
5. Države članice mogu odlučiti uvesti medij za pohranu (mikročip) kao dio fizičke vozačke dozvole. Ako država članica odluči uvesti mikročip kao dio fizičke vozačke dozvole i ako je tako predviđeno njezinim nacionalnim propisima u vezi s vozačkim dozvolama, može odlučiti na mikročip pohranjivati i dodatne podatke uz one navedene u Prilogu I. dijelu D. ***Razdoblje čuvanja osobnih podataka pohranjenih u mikročipu, kad god je to moguće, usklađuje se s valjanošću vozačke dozvole.***
[Am. 48.]

Kad države članice uvedu mikročip kao dio fizičke vozačke dozvole dužne su primjenjivati tehničke zahtjeve utvrđene u Prilogu I. dijelu B. Države članice mogu uvesti dodatne sigurnosne značajke.

Države članice obavješćuju Komisiju ako odluče uključiti mikročip na fizičke vozačke dozvole, ili o bilo kakvoj promjeni u vezi s takvom odlukom, u roku od tri mjeseca od njezina donošenja. Države članice koje su već uvele mikročip na fizičke vozačke dozvole o tome obavješćuju Komisiju u roku od tri mjeseca od datuma stupanja na snagu ove Direktive.

6. Ako ne uvedu mikročip kao dio fizičke vozačke dozvole, države članice isto tako mogu odlučiti, na mjestu namijenjenom za tu svrhu, otisnuti QR kôd na fizičke vozačke dozvole koje izdaju. QR kôd omogućuje provjeru vjerodostojnosti informacija navedenih na fizičkoj vozačkoj dozvoli.

7. Države članice osiguravaju da subjekt koji provodi provjeru ne zadržava osobne podatke potrebne za provjeru informacija navedenih na fizičkoj vozačkoj dozvoli i da tijelo izdavatelj vozačke dozvole ne bude obaviješteno o postupku provjere.

Komisija donosi provedbene akte kojima se utvrđuju detaljne odredbe u vezi sa značajkama interoperabilnosti i sigurnosnim mjerama s kojima mora biti usklađen QR kôd otisnut na fizičkim vozačkim dozvolama. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 22. stavka 2.

Države članice obavješćuju Komisiju o svakoj mjeri čiji je cilj uvođenje QR koda na vozačke dozvole ili o svakoj promjeni tih mjera u roku od tri mjeseca od njezina donošenja.

8. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 21. radi izmjene Priloga I. dijelova A, B i D, prema potrebi kako bi se uzeo u obzir tehnički, operativni ili znanstveni napredak.

Članak 5.

Mobilne vozačke dozvole

1. Države članice izdaju mobilne vozačke dozvole na temelju standardnih specifikacija Unije utvrđenih u Prilogu I. dijelu C.
2. Kako bi se omogućila provjera postojanja prava na upravljanje vozilom imatelja vozačke dozvole, države članice osiguravaju da elektroničke aplikacije uspostavljene za mobilne vozačke dozvole budu besplatno dostupne osobama koje imaju uobičajeno boravište na njihovu državnom području ili osobama koje imaju pravo imati mobilne vozačke dozvole koje su one izdale.

Te se aplikacije temelje na europskim lisnicama za digitalni identitet u skladu s Uredbom (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁶ ***i potrebno je osigurati odgovarajuću razinu sigurnosti tih aplikacija. [Am. 49.]***

---

¹⁶ Uredba (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu (SL L 257, 28.8.2014., str. 73.).

3. Države članice objavljuju i redovito ažuriraju popis dostupnih elektroničkih aplikacija koje su uspostavljene i održavaju se za potrebe ovog članka.

Države članice osiguravaju da elektroničke aplikacije ne sadržavaju ~~ili, u slučaju korištenja pristupnog niza, ne stavljaju na raspolaganje~~ više podataka od onih navedenih u Prilogu I. dijelu D. **[Am. 50.]**

4. Države članice stavljaju na raspolaganje informacije potrebne za pristup nacionalnim sustavima iz Priloga I. dijela C koje se koriste za provjeru mobilnih vozačkih dozvola i međusobno se obavješćuju o njima.

Države članice osiguravaju da subjekt koji provodi provjeru ne zadržava osobne podatke potrebne za provjeru prava imatelja mobilne vozačke dozvole na upravljanje vozilom i da tijelo izdavatelj vozačke dozvole obrađuje informacije dobivene putem obavijesti samo za potrebe odgovaranja na zahtjev za provjeru. ***Obrada osobnih podataka provodi se u skladu s Uredbama (EU) 2016/679 i (EU) 2018/1725 i, ako je primjenjivo, Direktivom 2002/58/EZ, primjenom načela smanjenja količine podataka, ograničenja svrhe i tehničke i integrirane zaštite podataka, posebno u pogledu tehničkih mjera. [Am. 51.]***

5. Države članice obavješćuju Komisiju o popisu relevantnih nacionalnih sustava ovlaštenih za izdavanje podataka i pristupnih nizova za mobilne vozačke dozvole. Komisija na siguran način stavlja na raspolaganje javnosti popis tih nacionalnih sustava država članica, u elektronički potpisanom ili pečaćenom obliku prikladnom za automatiziranu obradu. **[Am. 52.]**
6. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 21. radi izmjene Priloga I. dijela C, prema potrebi kako bi se uzeo u obzir tehnički, operativni ili znanstveni napredak.
7. Komisija do [datum donošenja + 18 mjeseci] donosi provedbene akte kojima se utvrđuju detaljne odredbe u vezi s interoperabilnosti, sigurnosti i ispitivanjem mobilnih vozačkih dozvola, uključujući elemente provjere i sučelje s nacionalnim sustavima ***i uzimajući u obzir i potrebne zahtjeve kako bi se osiguralo da ih priznaju tijela trećih zemalja.*** Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 22. stavka 2. **[Am. 53.]**

7a. Komisija u tom pogledu pruža pomoć državama članicama koje bi trebale surađivati na korištenju i priznavanje europske mobilne vozačke dozvole na svjetskoj razini s pomoću izmjene Ženevske konvencije o cestovnom prometu od 19. rujna 1949., Međunarodne konvencije o prometu motornih vozila od 24. travnja 1926. i Bečke konvencije o cestovnom prometu od 8. studenoga 1968. [Am. 54.]

Članak 6.

Kategorije dozvola

1. Vozačkom dozvolom stječe se pravo na upravljanje vozilima s vlastitim pogonom sljedećih kategorija:
  - (a) mopedi:
kategorija AM:
    - vozila na dva ili tri kotača najveće konstrukcijske brzine ne veće od 45 km/h *i neto maksimalne snage ne veće od 4 kW* (osim vozila čija je najveća konstrukcijska brzina manja ili jednaka 25 km/h); **[Am. 55.]**
    - laki četverocikli;

(b) motocikli i motorni tricikli:

i. kategorija A1:

- motocikli s cilindrom čiji obujam nije veći od 125 ~~cm³~~**cm³**, *neto maksimalne* snage ne veće od 11 kW i s omjerom snage i težine ne većim od 0,1 kW/kg, [Am. 56.]
- motorni tricikli *neto maksimalne* snage ne veće od 15 kW; [Am. 57.]

ii. kategorija A2:

- motocikli *neto maksimalne* snage ne veće od 35 kW i s omjerom snage i težine koji nije veći od 0,2 kW/kg i koji ne proizlazi iz vozila snage veće od 70 kW; [Am. 58.]

iii. kategorija A:

- motocikli,

- motorni tricikli *neto maksimalne* snage veće od 15 kW;
ne dovodeći u pitanje odredbe propisa o homologaciji za predmetna vozila, motorna vozila kategorija navedenih u točkama (a) i (b) mogu se kombinirati s prikolicom čija najveća dopuštena masa ne prelazi polovinu mase neopterećenog vučnog vozila; [Am. 59.]

(c) motorna vozila:

i. kategorija B1:

- teški četverocikli.

Kategorija B1 nije obvezna; u državama članicama koje ne uvedu tu kategoriju vozačkih dozvola za upravljanje takvim vozilima zahtijeva se vozačka dozvola kategorije B;

države članice mogu odlučiti uvesti tu kategoriju isključivo za vozila iz članka 9. stavka 4. prvog podstavka točke (c) i pod uvjetima predviđenima u tom stavku. Ako država članica tako odluči, tu činjenicu na vozačkoj dozvoli označava pomoću koda Unije 60.03;

ii. kategorija B:

- motorna vozila čija najveća dopuštena masa nije veća od 3 500 kg, konstruirana i izrađena za prijevoz najviše osam putnika uz vozača,
- motorna vozila u ovoj kategoriji mogu se kombinirati s prikolicom čija najveća dopuštena masa nije veća od 750 kg.

Ne dovodeći u pitanje odredbe propisa o homologaciji za predmetna vozila, motorna vozila u ovoj kategoriji mogu se kombinirati s prikolicom čija je najveća dopuštena masa veća od 750 kg, pod uvjetom da najveća dopuštena masa te kombinacije nije veća od 4 250 kg. U slučaju da je masa takve kombinacije veća od 3 500 kg, države članice, u skladu s odredbama Priloga V., propisuju da se takvom kombinacijom može upravljati samo nakon:

- završenog osposobljavanja, ili
- položenog ispita vještina i ponašanja.

Države članice mogu zahtijevati ispunjenje oba uvjeta, tj. završeno osposobljavanje i položen ispit vještina i ponašanja.

Države članice naznačuju pravo na upravljanje takvom kombinacijom na vozačkoj dozvoli pomoću odgovarajućeg koda Unije navedenog u Prilogu I. dijelu E;

iii. kategorija BE:

- ne dovodeći u pitanje odredbe propisa o homologaciji za predmetna vozila, kombinacija vozila koja se sastoji od vučnog vozila kategorije B i prikolice ili poluprikolice, pri čemu najveća dopuštena masa prikolice ili poluprikolice ne prelazi 3 500 kg;

iv. kategorija C1:

- motorna vozila, osim onih iz kategorija D1 ili D, čija je najveća dopuštena masa veća od 3 500 kg, ali nije veća od 7 500 kg, i koja su konstruirana i izrađena za prijevoz najviše osam putnika uz vozača,
- motorna vozila ove kategorije mogu se kombinirati s prikolicom čija najveća dopuštena masa nije veća od 750 kg;

v. kategorija C1E:

- ne dovodeći u pitanje odredbe propisa o homologaciji za predmetna vozila, kombinacija vozila koja se sastoji od vučnog vozila kategorije C1 i njegove prikolice ili poluprikolice čija je najveća dopuštena masa veća od 750 kg, pod uvjetom da dopuštena masa kombinacije vozila nije veća od 12 000 kg,
- ne dovodeći u pitanje odredbe propisa o homologaciji za predmetna vozila, kombinacija vozila koja se sastoji od vučnog vozila kategorije B i njegove prikolice ili poluprikolice čija je najveća dopuštena masa veća od 3 500 kg, pod uvjetom da dopuštena masa kombinacije vozila nije veća od 12 000 kg;

vi. kategorija C:

- motorna vozila, osim onih kategorije D1 ili D, čija je najveća dopuštena masa veća od 3 500 kg i koja su konstruirana i izrađena za prijevoz najviše osam putnika uz vozača,

- motorna vozila u ovoj kategoriji mogu se kombinirati s prikolicom čija najveća dopuštena masa nije veća od 750 kg;

vii. kategorija CE:

- ne dovodeći u pitanje odredbe propisa o homologaciji za predmetna vozila, kombinacija vozila koja se sastoji od vučnog vozila kategorije C i njegove prikolice ili poluprikolice čija je najveća dopuštena masa veća od 750 kg;

viii. kategorija D1:

- motorna vozila konstruirana i izrađena za prijevoz **više od 8, a** najviše 16 putnika uz vozača i čija najveća dužina nije veća od 8 metara. **[Am. 60.]**
- motorna vozila ove kategorije mogu se kombinirati s prikolicom čija najveća dopuštena masa nije veća od 750 kg;

- ix. kategorija D1E:
  - ne dovodeći u pitanje odredbe propisa o homologaciji za predmetna vozila, kombinacija vozila koja se sastoji od vučnog vozila kategorije D1 i prikolice čija je najveća dopuštena masa veća od 750 kg;
- x. kategorija D:
  - motorna vozila konstruirana i izrađena za prijevoz najviše osam putnika uz vozača; motorna vozila kojima se može upravljati s dozvolom kategorije D mogu se kombinirati s prikolicom čija najveća dopuštena masa nije veća od 750 kg;
- xi. kategorija DE:
  - ne dovodeći u pitanje odredbe propisa o homologaciji za predmetna vozila, kombinacija vozila koja se sastoji od vučnog vozila kategorije D i prikolice čija je najveća dopuštena masa veća od 750 kg.

2. Uz prethodnu suglasnost Komisije, koja procjenjuje učinak predložene mjere na sigurnost na cestama, države članice iz primjene ovog članka mogu izuzeti određene posebne vrste vozila s vlastitim pogonom, kao što su posebna vozila za osobe s invaliditetom, *ili vozila koja se koriste u građevinskom sektoru i koja se između ostalog kategoriziraju kao izvancestovni pokretni strojevi*. [Am. 69.]

Države članice iz primjene ove Direktive mogu izuzeti vrste vozila koja koriste oružane snage ili civilna zaštita ili koja su pod njihovim nadzorom. O tome izvješćuju Komisiju.

Članak 7.

Minimalna dob

1. Minimalna dob za izdavanje vozačke dozvole je sljedeća:
- (a) 16 godina za kategorije AM, A1 ~~i B1~~, **B1 i T**; [Am. 70.]
  - (b) 18 godina za kategorije A2, B, BE, C1 i C1E;
  - (c) za kategoriju A:

- i. 20 godina za motocikle. Međutim, vožnja motocikala te kategorije dopuštena je samo osobama s najmanje dvije godine iskustva vožnje motocikala s dozvolom za kategoriju A2. Ispunjavanje uvjeta od dvije godine iskustva nije nužno ako kandidat ima najmanje 24 godine;
  - ii. 21 godina za motorne tricikle snage veće od 15 kW;
- (d) 21 godina za kategorije C, CE, D1 i D1E;
- (da) ne dovodeći u pitanje okolnosti utvrđene u članku 6. stavku 1. Direktive (EU) 2022/2561, 18 godina za kategorije C, CE, D1 i D1E, za profesionalne vozače koji koriste vozačku dozvolu na nacionalnoj i međunarodnoj razini pod uvjetom da posjeduju svjedodžbu o stručnoj osposobljenosti (SSO); [Am. 71.]***
- (e) 24 godine za kategorije D i DE.
- (ea) ne dovodeći u pitanje okolnosti utvrđene u članku 6. stavku 1. Direktive (EU) 2022/2561, 21 godina za kategorije D i DE, za profesionalne vozače koji upotrebljavaju vozačku dozvolu na nacionalnoj i međunarodnoj razini pod uvjetom da posjeduju svjedodžbu o stručnoj osposobljenosti (SSO). [Am. 72.]***

2. Države članice mogu odrediti nižu ili višu minimalnu dob za izdavanje vozačkih dozvola:

- (a) za kategoriju AM mogu je sniziti na 14 godina ili povisiti na 18 godina;
- (b) za kategoriju B1 mogu je povisiti na 18 godina;

države članice mogu ne izdati vozačku dozvolu za kategoriju B1 za kandidata koji ima više od 21 godine za vozila iz članka 9. stavka 4. prvog podstavka točke (c) i pod uvjetima predviđenima u tom stavku. [Am. 73.]

- (c) za kategoriju A1 mogu je povisiti na 18 godina, pod uvjetom da su ispunjena sljedeća dva uvjeta:
  - i. postoji razlika od dvije godine između minimalne dobi za kategoriju A1 i minimalne dobi za kategoriju A2;
  - ii. zahtijeva se najmanje dvije godine iskustva vožnje motocikala kategorije A2 prije mogućnosti stjecanja dozvole za upravljanje motociklima kategorije A, kako je navedeno u stavku 1. točki (c) podtočki i.;
- (d) za kategorije B i BE mogu je sniziti na 17 godina.

3. Države članice mogu sniziti minimalnu dob za kategoriju C na 18 godina i za kategoriju D na 21 godinu, za:
- (a) vozila koja koristi vatrogasna služba, *civilna zaštita* i vozila koja se koriste za održavanje javnog reda i mira; **[Am. 74.]**
  - (b) vozila koja provode ispitivanja na cesti u svrhu popravka ili održavanja.

Države članice mogu na svojem teritoriju uzajamno priznati valjanost vozačkih dozvola izdanih vozačima mlađima od minimalne dobi utvrđene u ovom stavku.
[Am. 75.]

4. Vozačke dozvole koje se izdaju u skladu sa ~~stavcima 2. i 3.~~**stavkom 2.** valjane su samo na državnom području države članice koja dozvolu izdaje dok imatelj dozvole ne dosegne minimalnu dob utvrđenu u stavku 1. **[Am. 76.]**

Države članice mogu na svojem državnom području priznati valjanost vozačkih dozvola izdanih vozačima mlađima od minimalne dobi utvrđene u stavku 1.

5. Odstupajući od stavka 1. točaka (d) i (e) ovog članka, ako kandidat posjeduje svjedodžbu o stručnoj osposobljenosti iz članka 6. Direktive (EU) 2022/2561, minimalna dob za izdavanje vozačke dozvole je sljedeća:
- (a) za kategorije C i CE minimalna dob predviđena člankom 5. stavkom 2. točkom (a) podtočkom i. Direktive (EU) 2022/2561;
  - (b) za kategorije D1 i D1E minimalna dob predviđena člankom 5. stavkom 3. točkom (a) podtočkom i. drugim odlomkom te direktive;
  - (e) za kategorije D i DE minimalna dob predviđena člankom 5. stavkom 3. točkom (a) podtočkom i. prvim odlomkom, člankom 5. stavkom 3. točkom (a) podtočkom ii. prvim odlomkom i člankom 5. stavkom 3. točkom (b) te direktive. [Am. 77.]

Ako u skladu s člankom 5. stavkom 3. točkom (a) podtočkom i. drugim odlomkom ili člankom 5. stavkom 3. točkom (a) podtočkom ii. drugim odlomkom Direktive (EU) 2022/2561 država članica odobri upravljanje vozilom na svojem državnom području od niže dobi, valjanost vozačke dozvole ograničena je na državno područje države članice koja izdaje vozačku dozvolu, sve dok imatelj dozvole ne dosegne odgovarajuću minimalnu dob iz prvog podstavka ovog stavka i dobije svjedodžbu o stručnoj osposobljenosti.

Članak 8.

Uvjeti i ograničenja

1. Države članice obvezne su označiti vozačke dozvole koje se izdaju osobama kojima je upravljanje vozilom dopušteno pod jednim ili više uvjeta. Države članice u tu svrhu upotrebljavaju odgovarajuće kodove Unije predviđene u Prilogu I. dijelu E. Mogu upotrijebiti i nacionalne kodove za uvjete koji nisu obuhvaćeni Prilogom I. dijelom E ***i kada to učine prijavljuju tu činjenicu bez odlaganja Komisiji, zajedno s detaljima kodova i slučajevima u kojima su ih koristili, i to nakon stupanja na snagu ove Direktive i u slučajevima [narednih] novih dodataka ili izmjena postojećih kodova. [Am. 78.]***

Ako je zbog tjelesne nesposobnosti dopušteno upravljanje samo određenim vrstama vozila ili vozilima prilagođenima kako bi se nadoknadila takva nesposobnost, ispit vještina i ponašanja predviđen u članku 10. stavku 1. provodi se u takvom vozilu.

2. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 21. radi izmjene Priloga I. dijela E, prema potrebi kako bi se uzeo u obzir tehnički, operativni ili znanstveni napredak.

Članak 9.

Stupnjevanje i istovrijednosti kategorija

1. Vozačke dozvole za kategorije BE, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D i DE izdaju se samo vozačima koji već imaju pravo upravljati vozilima kategorije B.
2. Valjanost vozačkih dozvola određuje se kako slijedi:
  - (a) dozvole izdane za kategorije C1E, CE, D1E ili DE valjane su samo za kombinacije vozila kategorije BE;
  - (b) dozvole izdane za kategoriju CE valjane su za kategoriju DE sve dok njihovi imatelji imaju pravo upravljati vozilima kategorije D;

- (c) dozvole izdane za kategoriju C1E ili CE valjane su za kategoriju D1E sve dok njihovi imatelji imaju pravo upravljati vozilima kategorije D1;
- (ca) dozvole izdane za kategorije CE i DE valjane su za kategorije C odnosno D; [Am. 80.]**
- (d) dozvole izdane za kategorije CE i DE valjane su za kombinacije vozila u kategorijama C1E i D1E;
- (da) dozvole izdane za kategorije C1E i D1E valjane su za kategorije C1 odnosno D1; [Am. 81.]**
- (e) dozvole izdane za bilo koju kategoriju valjane su za vozila kategorije AM. Međutim, država članica može za vozačke dozvole izdane na svojem državnom području ograničiti istovrijednosti za kategoriju AM na kategorije A1, A2 i A ako ta država članica uvede praktični ispit kao uvjet za dobivanje kategorije AM;
- (f) dozvole izdane za kategoriju A2 valjane su i za kategoriju A1;

- (g) dozvole izdane za kategorije A, B, C ili D valjane su i za kategorije A1, A2, B1, C1 ili D1;
- (h) vozačka dozvola za kategoriju B bit će valjana, ~~dvije~~2 godine nakon prvog izdavanja, za upravljanje vozilima s pogonom na alternativna goriva iz članka 2. stavka 11.c ove Direktive Vijeća 96/53/EZ¹⁷ **za kategorije M i N utvrđene Uredbom (EU) 2018/858¹⁸, kada su vozila namijenjena korištenju na javnim prometnicama, uključujući prometnice projektirane i izgrađene u jednoj ili više faza, najveće dopuštene mase veće od 3 500 kg, ali ne veće od 4 250 kg bez prikolice, i prijevozu putnika te im kapacitet putničkih sjedala nije veći od osam, ne uključujući vozača. Ta se vozila mogu kombinirati s prikolicama ili poluprikolicama s najvećom dopuštenom masom u toj kombinaciji koja ne prelazi 5 000 kg; [Am. 82.]**

---

¹⁷ Direktiva 96/53/EZ od 25. srpnja 1996. o utvrđivanju najvećih dopuštenih dimenzija u unutarnjem i međunarodnom prometu te najveće dopuštene mase u međunarodnom prometu za određena cestovna koja prometuju unutar Zajednice (SL L 235, 17.9.1996i 59.).

¹⁸ **Uredba (EU) 2018/858 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o homologaciji i nadzoru tržišta motornih vozila njihovih prikolica te sustavâ, sastavnih dijelova i zasebnih tehničkih jedinica namijenjenih za takva vozila, o izmjeni uredaba (EZ) br. 715/2007 i (EZ) br. 595/2009 te o stavljanju izvan snage Direktive 2007/46/EZ (SL L 151, 14.6.2018., str. 1.).**

(ha) vozačka dozvola za kategoriju B bit će valjana, 2 godine nakon prvog izdavanja, za upravljanje vozilima hitne pomoći kako je utvrđeno člankom 2. stavkom 11.a i drugim vozilima za posebne namjene, kao i motornim vozilima za stanovanje ili kampiranje, kako je utvrđeno člankom 2. stavkom 11.b ove Direktive, pri čemu masa tih vozila ne prelazi 4250 kg.

U periodičnim izvješćima Europskom parlamentu i Vijeću iz članka 20. ove Direktive Komisija preispituje utjecaj tehnološkog napretka u području medicinske opreme za hitne slučajeve i/ili korištenja alternativnih goriva na ukupnu masu vozila hitne pomoći. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 21. ove Direktive radi izmjene ove Direktive i ažuriranja najveće dopuštene mase vozila hitne pomoći na temelju zaključaka tih periodičnih izvješća.

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 21. radi izmjene ove Direktive i ažuriranja najveće dopuštene mase vozila iz prvog podstavka ove točke kako bi se uzeli u obzir utjecaj tehničkog napretka i razvoja alternativnih goriva na masu vozila hitne pomoći; [Am. 83.]

(hb) vozačka dozvola za kategoriju BE bit će valjana, 2 godine nakon prvog izdavanja, za upravljanje vozilima s pogonom na alternativna goriva kako su definirana u članku 2. stavku 11.c ove Direktive za kategorije M i N utvrđene Uredbom (EU) 2018/858 kada su vozila namijenjena korištenju na javnim prometnicama, uključujući prometnice projektirane i izgrađene u jednoj ili više faza, najveće dopuštene mase veće od 3 500 kg, ali ne veće od 4 250 kg bez prikolice. Ta se vozila mogu kombinirati s prikolicama ili poluprikolicama, pri čemu najveća dopuštena masa prikolice ili poluprikolice ne prelazi 3 500 kg; [Am. 84.]

(hc) vozačka dozvola za kategoriju C1 bit će valjana, 3 godine nakon prvog izdavanja, za upravljanje vozilima s pogonom na alternativna goriva kako su definirana u članku 2. stavka 11.c ove Direktive najveće dopuštene mase veće od 7 500 kg, ali ne veće od 8 250 kg bez prikolice i koja su konstruirana i izrađena za prijevoz najviše osam putnika uz vozača. Ta vozila mogu se kombinirati s prikolicom čija najveća dopuštena masa nije veća od 750 kg; [Am. 85.]

(hd) vozačka dozvola za kategoriju C1E bit će valjana, 3 godine nakon prvog izdavanja, za upravljanje vozilima s pogonom na alternativna goriva iz članka 9. stavka 2. točke (hc) čija je prikolica ili poluprikolica najveće dopuštene mase veće od 750 kg, pod uvjetom da dopuštena masa njihove kombinacije nije veća od 12 750 kg; [Am. 86.]

(he) vozačka dozvola za kategoriju D1 bit će valjana 3 godine nakon prvog izdavanja za upravljanje vozilima konstruiranima i izrađenima za prijevoz najviše 22 putnika uz vozača najveće dužine do 8 metara. [Am. 88.]

U drugom izvješću o provedbi Europskom parlamentu i Vijeću navedenom u članku 20. ove Direktive Komisija procjenjuje učinak razvoja i primjene vozila s pogonom na alternativna goriva i/ili primjene članka točaka od (h) do (hd) ovog članka na sigurnost na cestama. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 21. radi izmjene ove Direktive i ažuriranja najveće dopuštene mase vozila s pogonom na alternativna goriva. [Am. 89.]

3. Države članice mogu za vožnju na svojem državnom području odobriti sljedeće istovrijednosti:

- (a) motorni tricikli s dozvolom za kategoriju B, za motorne tricikle snage veće od 15 kW, pod uvjetom da imatelj dozvole kategorije B ima najmanje 21 godinu;
- (b) motocikli kategorije A1 s dozvolom za kategoriju B.

Istovrijednosti predviđene prvim podstavkom uzajamno se priznaju u državi članici koja ih je odobrila.

Države članice na vozačkoj dozvoli ne navode da imatelj ima pravo upravljati vozilima iz prvog podstavka, osim uz pomoć odgovarajućih kodova Unije navedenih u Prilogu I. dijelu E.

Države članice bez odgode obavješćuju Komisiju o istovrijednostima iz prvog podstavka koje su odobrene na njihovu državnom području, među ostalim o nacionalnim kodovima koji su se mogli upotrebljavati prije stupanja na snagu ove Direktive. Komisija te informacije stavlja na raspolaganje državama članicama radi olakšavanja primjene ovog stavka.

4. Države članice mogu odobriti vožnju sljedećih kategorija vozila na svojem državnom području:

- (a) vozila kategorije D1 najveće dopuštene mase od 3 500 kg, bez posebne opreme namijenjene prijevozu osoba s invaliditetom, vozačima starijima od 21 godine koji imaju vozačku dozvolu izdanu za kategoriju B, najmanje dvije godine nakon što je ta dozvola prvi put izdana i pod uvjetom da vozila koriste neprofitna tijela za socijalne svrhe i da vozač pruža svoje usluge dobrovoljno;
- (b) vozila najveće dopuštene mase veće od 3 500 kg, vozačima starijima od 21 godine koji imaju vozačku dozvolu izdanu za kategoriju B, najmanje dvije godine nakon prvog izdavanja te dozvole, pod uvjetom da su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:
  - i. ta se vozila u stanju mirovanja upotrebljavaju samo kao prostori za učenje ili rekreaciju;

- ii. upotrebljavaju ih neprofitna tijela u socijalne svrhe;
  - iii. prenamijenjena su tako da se ne mogu koristiti za prijevoz više od devet osoba ni za prijevoz robe osim one koja je nužno potrebna za njihovu namjenu;
- (c) vozila kategorije B najveće dopuštene mase od 2 500 kg i najveće brzine fizički ograničene na 45 km/h, vozačima mlađima od 21 godine koji imaju vozačku dozvolu kategorije B1.

Države članice na vozačkoj dozvoli ne navode da imatelj ima pravo upravljati vozilima iz prvog podstavka točaka (a) i (b), osim uz pomoć odgovarajućih nacionalnih kodova.

Države članice obavješćuju Komisiju o svakom odobrenju izdanom u skladu s ovim stavkom.

4a. Države članice imaju pravo na svojem državnom području dopustiti upravljanje vozilima kategorije D ili D1 imateljima vozačke dozvole izdane za kategoriju C, pod uvjetom da se u vozilu ne prevoze druge osobe i da je vozač osoba koja obavlja tehnički pregled u skladu s Direktivom 2014/45/EU ili mehaničar radionice za popravak automobila koji obavlja ispitnu vožnju u krugu od 5 km od radionice, nakon popravka vozila ili održavanja ili kontrolne vožnje. Države članice obavješćuju Komisiju o svakom odobrenju izdanom u skladu s ovim stavkom.
[Am. 91.]

Članak 10.

Izdavanje, valjanost i obnavljanje

1. Vozačke dozvole izdaju se samo podnositeljima zahtjeva koji ispunjavaju sljedeće uvjete:
  - (a) položili su ispit vještina i ponašanja i ispit znanja te su zadovoljili minimalne standarde fizičke i mentalne sposobnosti za upravljanje vozilom, u skladu s odredbama priloga II. i III.;

- (b) za kategoriju AM položili su samo ispit znanja; države članice za tu kategoriju od kandidata mogu zatražiti polaganje ispita vještina i ponašanja te zdravstveni pregled.

Za vozila na tri kotača i četverocikle u toj kategoriji države članice mogu uvesti poseban ispit vještina i ponašanja. Za razlikovanje vozila unutar kategorije AM na vozačku dozvolu može se upisati nacionalni kôd;

- (c) za kategoriju A2 ili kategoriju A, i pod uvjetom da su stekli najmanje dvije godine iskustva na motociklu kategorije A1 odnosno kategorije A2, ispunili su jedno od sljedećeg:

- i. položili su samo ispit vještina i ponašanja, ili
- ii. završili su osposobljavanje u skladu s Prilogom VI.;

- (d) prošli su osposobljavanje ili položili ispit vještina i ponašanja ili su prošli osposobljavanje i položili ispit vještina i ponašanja u skladu s Prilogom V. u vezi s kategorijom B za upravljanje kombinacijom vozila iz članka 6. stavka 1. točke (c) podtočke ii. trećeg odlomka;

- (e) imaju uobičajeno boravište na državnom području države članice koja izdaje dozvolu ili mogu dokazati da u njoj studiraju najmanje šest mjeseci.

1a. *Države članice donose potrebne odredbe kako bi osigurale da osobe s invaliditetom koje se testiraju u vozilu prilagođenom njihovom invaliditetu budu izuzete od zadaća koje nisu kompatibilne s njihovim invaliditetom. [Am. 94.]*

2. *Minimalno* trajanje valjanosti vozačkih dozvola koje izdaju države članice je sljedeće: [Am. 95.]

- (a) 15 godina za kategorije AM, A1, A2, A, B, B1 i BE;
- (b) pet godina za kategorije C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 i D1E.

Obnavljanje vozačke dozvole može dovesti do promjene razdoblja valjanosti za drugu kategoriju ili kategorije vozila kojima imatelj dozvole ima pravo upravljati, u mjeri u kojoj je to u skladu s uvjetima propisanim u ovoj Direktivi.

Prisutnost mikročipa ili QR koda u skladu s člankom 4. stavkom 5. odnosno člankom 4. stavkom 6. nije preduvjet za valjanost vozačke dozvole. Gubitak ili nečitkost mikročipa ili QR koda, ili bilo koje drugo oštećenje, ne utječu na valjanost vozačke dozvole.

Države članice mogu ograničiti razdoblje valjanosti vozačkih dozvola izdanih novim vozačima u smislu članka 15. stavka 1. za bilo koju kategoriju kako bi se na takve vozače primijenile posebne mjere radi poboljšanja sigurnosti na cestama.

Poštujući načelo supsidijarnosti, države članice mogu ograničiti razdoblje valjanosti pojedinačnih vozačkih dozvola za bilo koju kategoriju, ***uzimajući u obzir zdravstveno stanje i sposobnost sigurnog upravljanja vozilom, u skladu s Prilogom III.***, ako se pokaže nužnim učestalije provoditi zdravstvene preglede ili druge posebne mjere, kao što su ograničenja za počinitelje prometnih prekršaja, ***kako bi se dodatno poboljšale mjere sigurnosti na cestama.*** [Am. 253., 315. i 335.]

Države članice dužne su ograničiti razdoblja valjanosti utvrđena u prvom podstavku na pet godina ili manje za vozačke dozvole imatelja s boravištem na njihovu državnom području koji su navršili 70 godina kako bi se povećala učestalost zdravstvenih pregleda ili drugih posebnih mjera, kao što su tečajevi za obnovu znanja. To ograničeno razdoblje valjanosti primjenjuje se samo prilikom obnavljanja vozačke dozvole. [Am. 97.]

Države članice mogu ograničiti razdoblje valjanosti utvrđeno u ovom stavku za vozačke dozvole osoba kojima je izdana privremena boravišna dozvola ili koje uživaju privremenu zaštitu ili odgovarajuću zaštitu u skladu s nacionalnim pravom na njihovu državnom području. U tu svrhu to ograničeno razdoblje valjanosti mora biti jednako ili kraće od razdoblja valjanosti privremene boravišne dozvole ili privremene zaštite ili odgovarajuće zaštite.

3. Za obnavljanje vozačke dozvole po isteku razdoblja valjanosti obvezno je ispuniti oba navedena uvjeta:
  - (a) daljnje ispunjavanje minimalnih standarda fizičke i mentalne sposobnosti za upravljanje vozilom utvrđenih u Prilogu III.;

(b) uobičajeno boravište na državnom području države članice koja izdaje dozvolu ili dokaz da podnositelj zahtjeva u njoj studira najmanje šest mjeseci u trenutku podnošenja zahtjeva.

4. U slučaju krize države članice mogu produljiti razdoblje valjanosti vozačkih dozvola koje bi inače istekle na razdoblje od najviše šest mjeseci. Produljenje se može obnoviti ako kriza potraje.

Svako produljenje propisno se obrazlaže i o njemu se odmah obavješćuje Komisija. Komisija odmah objavljuje te informacije u *Službenom listu Europske unije*. Države članice priznaju valjanost vozačkih dozvola čije je razdoblje valjanosti produljeno u skladu s ovim stavkom.

Ako kriza pogodi nekoliko država članica, Komisija može donijeti provedbene akte kako bi produljila razdoblje valjanosti svih ili određenih kategorija vozačkih dozvola koje bi inače istekle. To produljenje ne smije biti dulje od šest mjeseci i može se obnoviti ako kriza potraje. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 22. stavka 3.

Ako država članica nije, i nije vjerojatno da će biti, pogođena poteškoćama zbog kojih obnavljanje vozačkih dozvola nije bilo izvedivo kao posljedica krize iz trećeg podstavka, ili je poduzela odgovarajuće nacionalne mjere za ublažavanje posljedica krize, ta država članica može odlučiti da neće primijeniti produljenje uvedeno provedbenim aktom iz trećeg podstavka, nakon što o tome obavijesti Komisiju. Komisija o tome obavješćuje ostale države članice i objavljuje obavijest u *Službenom listu Europske unije*.

Za potrebe ovog stavka kriza znači izniman, neočekivan i iznenadan, prirodan ili ljudskim djelovanjem izazvan događaj izvanredne prirode i razmjera koji se odvija unutar ili izvan Unije, ima znatne izravne ili neizravne učinke na područje cestovnog prometa i sprečava ili znatno umanjuje mogućnost imatelja vozačkih dozvola ili relevantnih nacionalnih tijela da provedu potrebne postupke za obnavljanje tih dozvola.

5. Ne dovodeći u pitanje odredbe nacionalnog kaznenog i policijskog prava, države članice na izdavanje vozačkih dozvola mogu primijeniti nacionalne odredbe u vezi s drugim uvjetima osim onima navedenima u ovoj Direktivi. O tome izvješćuju Komisiju.

6. Države članice mogu, prilikom izdavanja ili obnavljanja vozačkih dozvola kategorija AM, A, A1, A2, B, B1 i BE, zahtijevati pregled kojim se primjenjuju minimalni standardi fizičke i mentalne sposobnosti za upravljanje vozilom utvrđeni u Prilogu III., umjesto samoprocjene utvrđene u točki 3. tog priloga. U tom slučaju zdravstveni pregled obuhvaća sve zdravstvene nedostatke navedene u Prilogu III.

~~Komisija do [datum donošenja + 18 mjeseci] donosi provedbene akte kojima se utvrđuje sadržaj samoprocjene iz točke 3. Priloga III. i koji obuhvaćaju sve zdravstvene nedostatke navedene u tom prilogu. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 22. stavka 2. [Am. 99.]~~

Uz poštovanje načela supsidijarnosti, prilikom obnavljanja vozačkih dozvola kategorija AM, A, A1, A2, B, B1, BE i T države članice mogu zahtijevati pregled kojim se primjenjuju minimalni standardi sposobnosti potrebne za upravljanje vozilom utvrđeni u Prilogu III. [Am. 256. i 318.]

6a. *Države članice izrađuju smjernice utemeljene na dokazima za liječnike opće prakse i obiteljske liječnike kako bi mogli utvrditi koje bi osobe u vožnji automobilom mogle predstavljati rizik te djeluju u suradnji s tijelima za izdavanje dozvola. [Am. 100.]*

6b. *Države članice osmišljavaju nacionalne obavještajne kampanje za podizanje osviještenosti javnosti o mentalnim ili fizičkim znakovima koji bi mogli predstavljati rizik u vožnji. [Am. 101.]*

7. Nitko ne može imati više od jedne fizičke vozačke dozvole. Međutim, jedna osoba može imati *pohraniti mobilnu vozačku dozvolu na* nekoliko mobilnih vozačkih dozvola, pod uvjetom da ih je izdala ista država članica *uredaja*. [Am. 102.]

Nitko ne može imati vozačke dozvole koje je izdalo više od jedne države članice.

Država članica dužna je odbiti izdati vozačku dozvolu ako ustanovi da podnositelj zahtjeva već ima vozačku dozvolu koju je izdala druga država članica.

Države članice poduzimaju potrebne mjere radi primjene trećeg podstavka. Potrebne mjere u vezi s izdavanjem, nadomještanjem, obnavljanjem ili zamjenom vozačke dozvole obuhvaćaju provjeru kod drugih država članica ima li podnositelj zahtjeva već vozačku dozvolu, ako postoje opravdani razlozi da se na to sumnja. Države članice u tu svrhu koriste mrežu EU-a za vozačke dozvole iz članka 19.

Ne dovodeći u pitanje članak 3. stavak 6., država članica koja izdaje vozačku dozvolu postupa s dužnom pažnjom kako bi osigurala da osoba ispunjava zahtjeve utvrđene u stavku 1. ovog članka te, ako utvrdi da je dozvola izdana iako ti zahtjevi nisu bili ispunjeni, primjenjuje nacionalne odredbe o ukidanju ili oduzimanju vozačke dozvole ili prava na upravljanje vozilom.

8. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 21. radi izmjene priloga II., III., V. i VI., prema potrebi kako bi se uzeo u obzir tehnički, operativni ili znanstveni napredak.

8a. Komisija na temelju stručnih savjeta izrađuje internetski tečaj osposobljavanja za liječnike opće prakse koji im omogućava da procijene sve aspekte sposobnosti podnositelja zahtjeva za vožnju. [Am. 103.]

Članak 11.

Zamjena i nadomještanje vozačkih dozvola izdanih u državama članicama

1. Ako imatelj valjane vozačke dozvole izdane u jednoj državi članici stekne uobičajeno boravište u drugoj državi članici, može zatražiti zamjenu svoje vozačke dozvole istovjetnom dozvolom. Država članica koja obavlja zamjenu obvezna je provjeriti za koju je kategoriju podnesena dozvola još valjana.
2. Poštujući načelo teritorijalnosti kaznenog i policijskog prava, država članica u kojoj imatelj vozačke dozvole druge države članice ima uobičajeno boravište može primijeniti svoje nacionalne propise o ograničavanju, privremenom oduzimanju, oduzimanju ili ukidanju prava na upravljanje vozilom te, prema potrebi, u tu svrhu zamijeniti dozvolu.

3. Država članica koja obavlja zamjenu *fizičke vozačke dozvole* obvezna je vratiti staru dozvolu nadležnim tijelima države članice koja je dozvolu izdala i navesti razloge za to. ***Država članica koja zamjenjuje vozačku dozvolu dužna je o tome obavijestiti nadležna tijela države članice koja je dozvolu izdala i navesti razloge za to. Država članica koja je izvorno izdala vozačku dozvolu pobrinut će se za to da se stara mobilna vozačka dozvola više ne prikazuje. Države članice održavaju komunikaciju putem mreže EU-a za vozačke dozvole iz članka 19. stavka 1.***
[Am. 104.]
4. Vozačku dozvolu kojom se nadomješta vozačka dozvola koja je izgubljena ili ukradena mogu izdati samo nadležna tijela države članice u kojoj imatelj ima uobičajeno boravište. Ta tijela nadomještaju vozačku dozvolu na temelju informacija koje imaju ili, prema potrebi, na temelju dokaza nadležnih tijela države članice koja je izdala izvornu dozvolu.

Članak 11a.

Privremena vozačka dozvola

- 1. Tijekom nadomještaja, obnavljanja ili zamjene vozačke dozvole država članica koja obavlja nadomještaj, obnavljanje ili zamjenu izdaje privremenu vozačku dozvolu u obliku potvrde, čak i ako je riječ o istoj državi članici koja je izdala prethodnu dozvolu. Komisija je do 31. prosinca 2025. ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 21. i utvrditi standardizirani obrazac za takvu potvrdu. Pri donošenju tih delegiranih akata Komisija uzima u obzir svaki rizik od krivotvorenja takvih oblika.**
- 2. Potvrda koju država članica izda u skladu s ovim člankom vrijedi najduže mjesec dana. Države članice moraju uzajamno priznati te potvrde. Ako je za nadomještanje, produljenje ili zamjenu vozačke dozvole potrebno dulje vremensko razdoblje, države članice mogu produljiti tu potvrdu dvaput, svaki puta na razdoblje od maksimalno mjesec dana. Valjanost takve potvrde automatski prestaje važiti nakon što imatelj stekne fizičku ili mobilnu dozvolu u skladu s člankom 3.**
[Am. 105.]

Članak 12.

Zamjena vozačkih dozvola izdanih u trećim zemljama

1. Ako država članica osigurava zamjenu vozačke dozvole izdane u trećoj zemlji imatelju koji je stekao uobičajeno boravište na njezinu državnom području, ta država članica zamjenjuje vozačku dozvolu u skladu s odredbama ovog članka.
2. Ako država članica zamjenjuje vozačku dozvolu izdanu u trećoj zemlji koja nije predmet provedbene odluke iz stavka 7., ta zamjena bilježi se na vozačkoj dozvoli koju izdaje ta država članica označivanjem odgovarajućeg koda iz Priloga I. dijela E, kao i svako naknadno obnavljanje ili nadomještanje. Ako imatelj te dozvole stekne uobičajeno boravište u drugoj državi članici, ta država ne treba primijeniti načelo uzajamnog priznavanja iz članka 3. stavka 6.

Države članice za takve zamjene primjenjuju odredbe svojeg nacionalnog zakonodavstva, u skladu s uvjetima predviđenima u ovom stavku.

3. Ako je vozačka dozvola izdana za određenu kategoriju i u trećoj zemlji koja je predmet provedbene odluke iz stavka 7., ta se zamjena ne bilježi na vozačkoj dozvoli koju je izdala predmetna država članica. U tim slučajevima države članice zamjenjuju vozačke dozvole u skladu s uvjetima utvrđenima u relevantnoj provedbenoj odluci.
4. Ako je vozačka dozvola izdana u državi članici zamijenjena za vozačku dozvolu izdanu u trećoj zemlji, države članice ne smiju zahtijevati ispunjavanje dodatnih uvjeta uz one utvrđene u članku 10. stavku 3. točki (a) niti evidentirati dodatne informacije za zamjenu te vozačke dozvole za vozačku dozvolu koju su one izdale, u vezi s kategorijama izvorne vozačke dozvole.

U situaciji navedenoj u prvom podstavku, ako podnositelj zahtjeva zatraži zamjenu vozačke dozvole koja je valjana i za kategorije vozila za koje ima prava na upravljanje stečena u trećoj zemlji, primjenjuju se sljedeća pravila:

- (a) ako je vozačka dozvola izdana za određenu kategoriju i u trećoj zemlji koja je predmet provedbene odluke iz stavka 7., primjenjuje se stavak 3.;

- (b) ako nema takve provedbene odluke, primjenjuje se stavak 2.
5. Zamjene iz stavaka 2., 3. i 4. provode se samo ako je vozačka dozvola izdana u trećoj zemlji predana nadležnim tijelima države članice koja obavlja zamjenu.
  6. Komisija može utvrditi da treća zemlja ima okvir za cestovni promet kojim se u cijelosti ili djelomično jamči razina sigurnosti na cestama usporediva s razinom u Uniji, što omogućuje da se vozačke dozvole izdane u toj trećoj zemlji zamjenjuju bez bilježenja te zamjene na vozačkim dozvolama izdanim u državama članicama, ako je to potrebno nakon ispunjavanja određenih prethodno utvrđenih uvjeta.

Ako Komisija odredi takvu treću zemlju, može procijeniti okvir za cestovni promet te treće zemlje u suradnji s državama članicama. Države članice imaju rok od šest mjeseci da dostave mišljenje o okviru za cestovni promet koji je na snazi u toj trećoj zemlji. Komisija provodi procjenu nakon što dobije mišljenje od svih država članica ili nakon što prođe rok za slanje mišljenja, ovisno o tome koji je datum ~~kasniji~~ **raniji**.

[Am. 106.]

Prilikom procjene okvira za cestovni promet koji je na snazi u trećoj zemlji Komisija uzima u obzir barem sljedeće elemente:

- (a) zahtjeve na snazi za izdavanje vozačkih dozvola, kao što je klasifikacija kategorija vozačkih dozvola, zahtjeve za minimalnu dob, uvjete i zahtjeve za osposobljavanje vozača i vozačke ispite i zdravstvene standarde za izdavanje dozvole;
- (b) izdaje li treća zemlja mobilne vozačke dozvole, i ako to čini, koji su primjenjive tehničke i strukturne pojedinosti za upravljanje sustavom;
- (c) u kojoj su mjeri u optjecaju krivotvorene vozačke dozvole i koje se mjere poduzimaju za sprečavanje krivotvorenja vozačkih dozvola;
- (d) razdoblje valjanosti vozačkih dozvola izdanih u trećoj zemlji;
- (e) kakvi su prometni uvjeti u trećoj zemlji i jesu li usporedivi s prometnim uvjetima na cestovnim mrežama u Uniji;
- (f) razinu sigurnosti na cestama u trećoj zemlji.

(fa) sustav zamjene za vozačke dozvole EU-a koji primjenjuje treća zemlja.

[Am. 107.]

7. Komisija može, nakon provedbe procjene iz stavka 6. i putem provedbenih odluka, utvrditi da treća zemlja ima okvir za cestovni promet kojim se u cijelosti ili djelomično jamči razina sigurnosti na cestama usporediva s razinom u Uniji, što omogućuje da se vozačke dozvole izdane u toj trećoj zemlji zamjenjuju bez bilježenja te zamjene na vozačkoj dozvoli izdanoj u državi članici.

Provedbena odluka sadržava barem:

- (a) kategorije vozačkih dozvola iz članka 6. u pogledu kojih se može izvršiti zamjena bez njezina bilježenja na vozačkoj dozvoli koju je izdala država članica;
- (b) datume izdavanja vozačkih dozvola treće zemlje od kojih se zamjena može izvršiti bez bilježenja te zamjene na vozačkoj dozvoli koju je izdala država članica;
- (c) opće uvjete koje je potrebno ispuniti u svrhu provjere vjerodostojnosti službene isprave koja se zamjenjuje;

- (d) opće uvjete koje podnositelj zahtjeva mora ispuniti kako bi dokazao sukladnost sa zdravstvenim standardima utvrđenima u Prilogu III., prije zamjene.

Ako vozačka dozvola podnositelja zahtjeva ne dopušta usklađenost s drugim podstavkom točkama (a) ili (b) ovog stavka, države članice mogu odlučiti zamijeniti vozačku dozvolu u skladu sa stavkom 2. Ako podnositelj zahtjeva ne može ispuniti zahtjeve iz drugog podstavka točkama (c) ili (d) ovog stavka, države članice dužne su odbiti zamijeniti vozačku dozvolu. Dodatnim uvjetima koje provedbena odluka može sadržavati predviđa se ili primjenjivost nacionalnih odredbi države članice u skladu sa stavkom 2. ili odbijanje zamjene vozačke dozvole ako podnositelj zahtjeva ne ispuni te uvjete.

Provedbene odluke donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 22. stavka 2.

8. Provedbenom odlukom iz stavka 7. osigurava se periodično preispitivanje, barem svake četiri godine, sigurnosti na cestama u trećoj zemlji o kojoj je riječ. Ovisno o zaključcima preispitivanja, Komisija održava, mijenja ili suspendira, u mjeri u kojoj je to potrebno, ili stavlja izvan snage provedbenu odluku iz stavka 7.
- 8a. *Svjedodžba o stručnoj osposobljenosti (SSO) ili jednakovrijedna svjedodžba koju je izdala treća zemlja iz stavka 2. može se zamijeniti novim SSO-om koji je izdala država članica ako je imatelj u toj državi članici završio dodatno osposobljavanje u trajanju do 35 sati. To dodatno stručno osposobljavanje provodi se na jeziku EU-a koji [kandidat] najbolje razumije. Prema potrebi, u skladu s Direktivom (EU) 2022/2561 o početnim kvalifikacijama i periodičnom osposobljavanju vozača određenih cestovnih vozila za prijevoz robe ili putnika¹⁹, kako bi se osigurala visoka razina stručnosti i sigurnosti na cestama, pruža se odgovarajuća jezična potpora.*

---

¹⁹ *Direktiva (EU) 2022/2561 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o početnim kvalifikacijama i periodičnom osposobljavanju vozača određenih cestovnih vozila za prijevoz robe ili putnika (SL L 330, 23.12.2022., str. 46.).*

Za potrebe utvrđivanja imaju li treće zemlje pravila koja su u cijelosti ili djelomično usporediva s odgovarajućim pravilima Unije kojima se jamči razina sigurnosti na cestama koja je u cijelosti ili djelomično usporediva s onom u Uniji, Komisija je ovlaštena donijeti do... [2 godine nakon stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni] delegirani akti u skladu s člankom 21. radi dopune ove Direktive i utvrditi uvjete za ocjenjivanje pravila trećih zemalja o stručnom osposobljavanju vozača ili pravila trećih zemalja o postupcima izdavanja svjedodžbi i/ili provođenja ispita te o kriterijima i metodologiji koje treba primjenjivati u te svrhe.

Na temelju tih [delegiranih akata/uvjeta za procjenu, kriterija i metodologija] i u suradnji s državama članicama u skladu s postupkom utvrđenim u stavku 6. Komisija donosi provedbene akte kojima utvrđuje svoju odluku da određena treća zemlja ima pravila o stručnom osposobljavanju vozača i/ili pravila o postupcima izdavanja svjedodžbi i ispita koja su u cijelosti ili djelomično usporediva s odgovarajućim pravilima Unije kojima se jamči razina sigurnosti na cestama koja je u cijelosti ili djelomično usporediva s onom u Uniji. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 22. stavka 2. [Am. 108.]

9. Komisija u *Službenom listu Europske unije* i na svojim internetskim stranicama objavljuje popis trećih zemalja koje su predmet provedbene odluke u skladu sa ~~stavkom 7.~~**stavcima 7. i 8.a**, a u skladu s tim objavljuje i sve relevantne promjene u skladu sa stavkom 98. **[Am. 109.]**
10. Komisija uspostavlja mrežu znanja za objedinjavanje, obradu i širenje znanja i informacija o najboljim načinima integracije stranih profesionalnih vozača na unutarnje tržište. Mreža uključuje relevantna nadležna tijela država članica, centre izvrsnosti, sveučilišta i istraživače, socijalne partnere i druge relevantne sudionike u sektoru cestovnog prometa.

Članak 12a.

Platforma za suradnju

1. ***Komisija uspostavlja platformu za suradnju radi objedinjavanja, obrade i širenja znanja i informacija o najboljim praksama za:***
  - (a) ***programe osposobljavanja vozača u državama članicama, uključujući osposobljavanje za korištenje vozila za posebne namjene kao što su necestovni pokretni strojevi;***

(b) licenciranje i uobičajenu upotrebu vozila za posebne namjene, kao što su necestovni pokretni strojevi u različitim državama članicama, uključujući prekogranične posljedice razlika u tim pravilima radi olakšavanja uporabe takvih strojeva; i

(c) svako drugo pitanje koje se smatra prikladnim.

2. Platforma uključuje relevantna tijela država članica i relevantne dionike iz sektora cestovnog prometa i, ako je to moguće, olakšava nadogradnju tih najboljih praksi.

[Am. 320.]

Članak 13.

Učinci ograničavanja, privremenog oduzimanja, oduzimanja ili ukidanja prava na upravljanje vozilom ili vozačke dozvole

1. Država članica dužna je odbiti izdati vozačku dozvolu podnositelju zahtjeva čija je vozačka dozvola u drugoj državi članici ograničena, privremeno oduzeta, oduzeta ili ukinuta.
2. Država članica dužna je odbiti priznati valjanost vozačke dozvole koju je izdala druga država članica osobi čija su vozačka dozvola ili pravo na upravljanje vozilom na državnom području prve države članice ograničeni, privremeno oduzeti, oduzeti ili ukinuti.

3. Vozačka dozvola ili pravo na upravljanje vozilom smatraju se ograničenima, privremeno oduzetima, oduzetima ili ukinutima za potrebe ovog članka ako predmetna osoba još nije ispunila uvjete koje je odredila država članica, a koje mora ispuniti kako bi mogla ponovno steći pravo na upravljanje vozilom ili vozačku dozvolu ili podnijeti zahtjev za novu vozačku dozvolu.

Države članice osiguravaju da su svi uvjeti koje odrede kako bi imatelj mogao ponovno steći pravo na upravljanje vozilom ili vozačku dozvolu, ili kako bi mogao podnijeti zahtjev za novu vozačku dozvolu, proporcionalni i da se njima ne diskriminiraju imatelji vozačkih dozvola izdanih u drugim državama članicama te da sami po sebi ne dovode do odbijanja izdavanja vozačke dozvole ili priznavanja vozačke dozvole izdane u drugoj državi članici na neograničeno vrijeme.

Država članica privremeno oduzima vozačku dozvolu ako se tijekom medicinskog pregleda za potvrdu valjanosti iz članka 10. utvrdi privremeni gubitak fizičkih i psihičkih sposobnosti koje se odnose na medicinske preduvjete iz Priloga III.

[Am. 110.]

4. Nijedna odredba ovog članka ne smije se tumačiti kao da sprečava države članice da određenoj osobi zabrane upravljanje vozilom na svojem državnom području na neodređeno razdoblje a da joj ne osiguraju mogućnost da ponovno stekne pravo na upravljanje vozilom ili vozačku dozvolu ili da podnese zahtjev za novu vozačku dozvolu, ako je to opravdano njezinim ponašanjem.

Ako je država članica, u skladu s ovim stavkom, izrekla zabranu upravljanja vozilom na neodređeno razdoblje, ta država članica može odbiti priznati valjanost svake vozačke dozvole koju je izdala druga država članica na svojem državnom području na neodređeno vrijeme. Odstupajući od stavka 1. druge države članice mogu, nakon savjetovanja s državom članicom koja je izrekla zabranu upravljanja vozilom na neodređeno razdoblje, izdati vozačku dozvolu osobi na koju se odnosi ta zabrana.

Članak 14.

Sustav vožnje uz pratnju

1. Odstupajući od članka 7. stavka 1. točaka (b) odnosno (d), države članice izdaju vozačke dozvole, u skladu s člankom 10. stavkom 1., za kategorije B, **C i C1** i **C** označene kodom Unije 98.02 koji je naveden u Prilogu I. dijelu E podnositeljima zahtjeva koji su navršili 17 godina. **[Am. 111.]**

2. Imatelji vozačke dozvole označene kodom Unije 98.02 koji nisu navršili 18 godina smiju voziti samo uz pratnju osobe ***na suvozačkom mjestu koja može pružati savjete tijekom vožnje. Osoba u pratnji dužna je pridržavati se propisa o vožnji pod utjecajem alkohola ili droga ili vožnji u neuračunljivom stanju iz bilo kojeg drugog razloga*** koja ispunjava sljedeće uvjete: **[Am. 112.]**
- (a) ima navršenih najmanje 25 godina;
  - (b) ima vozačku dozvolu ***EU-a*** odgovarajuće kategorije koja je izdana prije više od pet godina; **[Am. 113.]**
  - (c) u zadnjih pet godina nije joj izrečena zabrana vožnje;
  - (d) nije bila predmetom odluke u području kaznenog prava zbog prometnog prekršaja;
  - (e) u slučaju vozila ~~kategorije C~~ ***kategorija C i C1*** stekla je kvalifikacije i osposobljavanje predviđene Direktivom (EU) 2022/2561. **[Am. 114]**

(ea) u slučaju kategorije vozila C i C1 završila je namjenski tečaj osposobljavanja u trajanju od sedam sati kako bi stekla potrebne profesionalne i pedagoške vještine, kao dio periodičnog osposobljavanja za dobivanje svjedodžbe o stručnoj osposobljenosti (SSO). [Am. 115.]

Države članice mogu odlučiti produljiti trajanje osposobljavanja na najviše 14 sati. [Am. 116.]

3. Države članice mogu zahtijevati identifikaciju osoba u pratnji iz stavka 2. kako bi se osigurala usklađenost s ovim člankom. Države članice mogu ograničiti broj osoba koje mogu biti u pratnji.

3a. Sustav vožnje uz pratnju ne ograničava postojeće mogućnosti država članica da smanje minimalnu dob za kategoriju B kako je utvrđeno u članku 7. stavku 2. ove Direktive i da primjenjuju povezane uvjete na nacionalnoj razini. [Am. 117.]

4. Države članice mogu primijeniti dodatne uvjete za izdavanje vozačke dozvole označene kodom Unije 98.02 kandidatima koji nisu navršili 18 godina. O tome izvješćuju Komisiju. Komisija objavljuje te informacije.

4a. Države članice mogu smanjiti dob navedenu u stavku 1. za osobe čije je uobičajeno boravište na njihovom državnom području kako bi pokrenule pilot-projekte i prikupile podatke o učinku sustava vožnje uz pratnju s obzirom na nižu dob u okviru osposobljavanja polaznika, sve dok polaznik ne skupi 3500 km. Ako država članica želi iskoristiti tu mogućnost, mora podnijeti obrazloženi zahtjev Komisiji. Komisija ocjenjuje takav zahtjev u dijalogu s dotičnom državom članicom i donosi odluku u roku od tri mjeseca. Komisija može odobriti ili odbiti zahtjev podnošenjem obrazloženog mišljenja ili ga odobriti pod dodatnim uvjetima kako bi se osigurala sigurnost na cestama. Odredbe iz stavaka 2., 3. i 4. i dalje se primjenjuju ako Komisija odobri odstupanje. Države članice prate rezultate odobrenih pilot-projekata i o njima izvješćuju Komisiju. Komisija u svojim periodičnim preispitivanjima ocjenjuje zahtjeve i rezultate odobrenih pilot-projekata, ako su dostupni. [Am. 118.]

Članak 15.

Razdoblje probnog upravljanja vozilom

1. Imatelj vozačke dozvole određene kategorije koja je izdana prvi put smatra se novim vozačem i podliježe razdoblju probnog upravljanja vozilom od najmanje dvije godine. *Države članice utvrđuju pravila o trajanju razdoblja i sankcijama za nove vozače.* [Am. 119.]
  - 1a. *Države članice uvode obvezu da novi vozači tijekom cijelog razdoblja probnog upravljanja vozilom na stražnjem vjetrobranskom staklu svojeg vozila moraju imati istaknutu standardiziranu okruglu oznaku Unije. Komisija najkasnije [6 mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Direktive] u skladu s člankom 21. donosi delegirani akt kojim se utvrđuju zajedničke vizualne specifikacije te zajedničke okrugle oznake.* [Am. 268.]

2. Države članice utvrđuju pravila o sankcijama za nove vozače koji upravljaju vozilom s razinom alkohola u krvi većom od ~~0,0 g/mL~~ **0,2 g/mL ili pod utjecajem psihotropnih tvari ili narkotika. Provedbena tijela država članica na temelju najniže granice količine kojom se uzima u obzir pasivno ili slučajno izlaganje utvrđuju tehnički prag za mjerenje nulte tolerancije** i poduzimaju sve potrebne mjere radi osiguranja ~~osiguravanja~~ njihove provedbe. Te su sankcije učinkovite, proporcionalne, odvraćajuće i nediskriminirajuće **i mogu uključivati zabranu vožnje.** [Am. 120.]
- 2a. **Države članice utvrđuju stroža pravila o sankcijama za nove vozače, uključujući ako ne upotrebljavaju sigurnosnu opremu ili voze bez valjanje vozačke dozvole, te poduzimaju sve potrebne mjere radi osiguranja njihove provedbe. Te su sankcije učinkovite, proporcionalne, odvraćajuće i nediskriminirajuće.** [Am. 121.]
- 2b. **Države članice mogu proširiti primjenu sustava nulte tolerancije za alkohol i nedopuštene psihoaktivne droge na sve vozače.** [Am. 269.]

3. Države članice mogu utvrditi dodatna pravila koja se na njihovu državnom području primjenjuju na nove vozače tijekom razdoblja probnog upravljanja vozilom radi poboljšanja sigurnosti na cestama. O tome izvješćuju Komisiju. ***Tim pravilima ne ograničava se noćna vožnja.*** [Am. 122.]
4. Države članice označuju vozačke dozvole izdane tijekom razdoblja probnog upravljanja vozilom kodom Unije 98.01 navedenim u Prilogu I. dijelu E.
5. Razdoblje probnog upravljanja vozilom ne primjenjuje se na vozače koji stječu vozačku dozvolu kategorije A2 ili A u skladu s člankom 10. stavkom 1. točkom (c).
- 5a. ***Za vozače koji tijekom razdoblja probnog upravljanja vozilom za prethodno izdanu kategoriju dozvole dobiju novu kategoriju, razdoblje probnog upravljanja vozilom za novu kategoriju može se smanjiti uzimajući u obzir već završeno razdoblje probnog upravljanja vozilom, pri čemu minimalno razdoblje iznosi šest mjeseci. Takvo se smanjenje ne primjenjuje ako je postojeća vozačka dozvola izdana samo za kategoriju AM.*** [Am. 123.]

5b. *Države članice potiče se da u svoje nastavne planove osnovnih i srednjih škola uključe dobno primjerena predavanja o propisima o sigurnosti na cestama i tečajeve za osvještavanje rizika povezanih s prometom. Za pružanje financijske potpore takvim inicijativama države članice mogu koristiti namjenske prihode iz [Direktive 2015/413 Europskog parlamenta i Vijeća²⁰]. Komisija za pružanje financijske potpore takvim inicijativama može koristiti i resurse navedene u [članku 8.a te direktive]. [Am. 124.]*

Članak 16.

Ovlašteni ispitivači

1. Ovlašteni ispitivači ispunjavaju minimalne standarde utvrđene u Prilogu IV.

Na ovlaštene ispitivače koji su i prije ~~19. siječnja 2013.~~ **stupanja na snagu ove Direktive** obavljali tu funkciju primjenjuju se samo zahtjevi u vezi s osiguranjem kvalitete i mjerama redovitog periodičnog osposobljavanja. [Am. 125.]

2. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 21. radi izmjene Priloga IV., prema potrebi kako bi se uzeo u obzir tehnički, operativni ili znanstveni napredak.

---

²⁰

Direktiva (EU) 2015/413 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2015. o olakšavanju prekogranične razmjene informacija o prometnim prekršajima protiv sigurnosti prometa na cestama (SL L 68, 13.3.2015., str. 9.).

Članak 17.

Uobičajeno boravište

1. Za potrebe ove Direktive uobičajeno boravište znači mjesto gdje osoba obično živi, to jest najmanje 185 dana u svakoj kalendarskoj godini i to zbog osobnih *ili* poslovnih veza *ili*, u slučaju osobe koja nema poslovnih veza, zbog osobnih veza koje upućuju na blisku povezanost između te osobe i mjesta u kojem živi. **[Am. 126.]**
Međutim, uobičajenim boravištem osobe čije su poslovne veze na drugom mjestu od osobnih te koja stoga usporedo živi na različitim mjestima koja se nalaze u dvije ili više država članica smatra se ono u kojem ta osoba ima osobne veze, pod uvjetom da se tamo redovito vraća. Zadnji navedeni uvjet nije potrebno ispuniti ako osoba živi u državi članici radi izvršenja zadaće točno određenog trajanja. Pohađanje sveučilišta ili škole ne podrazumijeva prijenos uobičajenog boravišta.

2. Za potrebe članka 10. stavka 3. točke (b) i članka 11. stavka 4., smatra se da se uobičajeno boravište osoblja diplomatskih službi Unije ili njezinih država članica, ili članova njihovih obitelji koji su dio njihovih kućanstava, nalazi na državnom području država članica koje su izdale vozačke dozvole koje se obnavljaju ili nadomještaju.

Za potrebe ovog članka „diplomatske službe Unije” uključuju dužnosnike iz relevantnih odjela Glavnog tajništva Vijeća i Komisije, osoblje upućeno iz nacionalnih diplomatskih službi država članica te sve druge zaposlenike ili izvođače koji rade za institucije, tijela, urede i agencije Unije u području vanjskog predstavljanja i koji, kako bi mogli izvršavati svoje ugovorne obveze, moraju živjeti barem 181 dan na državnom području jedne ili nekoliko trećih zemalja u jednoj kalendarskoj godini.

3. Ako imatelj vozačke dozvole ne može dokazati da ima uobičajeno boravište u određenoj državi članici u skladu sa stavkom 1., kao krajnje rješenje može obnoviti svoju vozačku dozvolu u državi članici koja ju je prvotno izdala.

4. Odstupajući od članka 10. stavka 1. točke (e) i za posebne potrebe prvog izdavanja vozačke dozvole ~~kategorije B~~, podnositelju zahtjeva kojemu država članica uobičajenog boravišta nije država članica državljanstva vozačku dozvolu može izdati država članica državljanstva ako država članica uobičajenog boravišta ne predviđa mogućnost polaganja ispita znanja ili praktičnog ispita na jednom od službenih jezika *EU-a* države članice državljanstva ili uz pomoć usmenog prevoditelja. [Am. 127.]

Članak 18.

Istovrijednosti obrazaca dozvola koji nisu standardni obrasci Unije

1. Države članice primjenjuju istovrijednosti utvrđene Odlukom Komisije (EU) 2016/1945²¹ između prava stečenih prije ~~19. siječnja 2013.~~*stupanja na snagu ove Direktive* i kategorija utvrđenih u članku 6. ove Direktive. [Am. 128.]
2. Nijedno se pravo na upravljanje vozilom dodijeljeno prije ~~19. siječnja 2013.~~*stupanja na snagu ove Direktive* ne ukida niti na bilo koji način ograničava odredbama ove Direktive. [Am. 129.]

---

²¹ Odluka Komisije (EU) 2016/1945 od 14. listopada 2016. o istovrijednosti kategorija vozačkih dozvola (SL L 302, 9.11.2016., str. 62.).

Članak 19.

Uzajamna pomoć

1. Države članice međusobno si pomažu u provedbi ove Direktive. Razmjenjuju informacije o dozvolama koje su izdale, zamijenile, nadomjestile, obnovile, ograničile, privremeno oduzele, oduzele, ukinule ili povukle, o zabranama vožnje koje su izrekle ili planiraju izreći, te se međusobno savjetuju kako bi provjerile podliježe li podnositelj zahtjeva za vozačku dozvolu zabrani vožnje u nekoj drugoj državi članici. Koriste se mrežom EU-a za vozačke dozvole uspostavljenom za te svrhe.
2. Države članice mogu se koristiti mrežom EU-a za vozačke dozvole i za razmjenu informacija u sljedeće svrhe:
  - (a) kako bi nadležnim tijelima omogućile da provjere valjanost i vjerodostojnost vozačke dozvole tijekom provjera na cesti ili kao dio mjera protiv krivotvorenja;
  - (b) kako bi olakšale istrage čiji je cilj identificiranje osobe odgovorne za prometne prekršaje protiv sigurnosti prometa na cestama, u skladu s Direktivom (EU) 2015/413 Europskog parlamenta i Vijeća²²;

---

²² Direktiva (EU) 2015/413 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2015. o olakšavanju prekogranične razmjene informacija o prometnim prekršajima protiv sigurnosti prometa na cestama (SL L 68, 13.3.2015., str. 9.).

- (c) radi sprečavanja, otkrivanja i istrage kaznenih djela *izpovezanih s cestovnim prometom u skladu s* [UPUĆIVANJE NA PRÜM II], *pod uvjetom da se primjenjuju svi uvjeti potrebni u tu svrhu i uz dužno poštovanje načela ograničenja svrhe, nužnosti i proporcionalnosti*; [Am. 130.]
- (d) radi provedbe Direktive (EU) 2022/2561;
- (e) radi provedbe i izvršenja [NOVE DIREKTIVE O UČINKU NEKIH ZABRANA VOŽNJE NA RAZINI UNIJE].

3. Pristup mreži mora biti zaštićen. Mreža mora osiguravati sinkronu (u stvarnom vremenu) i asinkronu razmjenu informacija te slanje i primanje zaštićenih poruka, obavijesti i privitaka.

Države članice poduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurale da su informacije koje se razmjenjuju putem mreže ažurirane.

Države članice mogu odobriti pristup mreži samo tijelima nadležnima za svrhe iz stavaka 1. i 2.

4. Države članice međusobno si pomažu i u provedbi mobilne vozačke dozvole, posebno kako bi se zajamčila neometana interoperabilnost između aplikacija i elemenata provjere iz Priloga I. dijela C.
5. Kako bi se osigurala interoperabilnost nacionalnih sustava povezanih s mrežom EU-a za vozačke dozvole i zaštita osobnih podataka koji se razmjenjuju u tom kontekstu, Komisija do 6. lipnja 2026. donosi provedbene akte kojima se utvrđuju detaljni operativni i tehnički zahtjevi te zahtjevi u pogledu sučelja mreže EU-a za vozačke dozvole. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 22. stavka 2.
6. Države članice mogu surađivati u provedbi bilo kojeg djelomičnog ograničenja, privremenog oduzimanja, oduzimanja ili ukidanja prava na upravljanje vozilom ili vozačke dozvole, posebno ako su odgovarajuće mjere ograničene na određene kategorije vozačkih dozvola ili na državna područja određenih država članica, prije svega putem napomena na vozačkim dozvolama koje su izdale.

Članak 20.

Preispitivanje

Države članice svake godine obavješćuju Komisiju o broju izdanih, obnovljenih, nadomještenih, oduzetih i zamijenjenih vozačkih dozvola za svaku kategoriju, uključujući podatke o izdavanju i korištenju mobilnih vozačkih dozvola. ***Također, države članice u roku od tri mjeseca obavješćuju Komisiju ako se zakoni, propisi i administrativne odredbe koje su usvojile, a koji su nužni za usklađivanje s ovom Direktivom, izmijene na način koji utječe na primjenu odredbi ove Direktive. [Am. 131.]***

Države članice također dijele podatke o svojoj najboljim praksama u pogledu mjera sigurnosti na cestama i tečajeva za svijest o rizicima, posebice što se tiče novih vozača i u okviru cjeloživotnog osposobljavanja, o drugim vrstama pregleda zdravstvene sposobnosti po dobnoj skupini, upotrebi sustava potpore po dobnoj skupini putem intervencija s povratnim informacijama uz dokaz o sudjelovanju i preporuke koje daje instruktor vožnje, prometni psiholog ili ovlašteni ispitivač, te mjerama za poboljšanje mjera sigurnosti na cestama među ranjivim sudionicima u prometu na cestama, uključujući mjere za regulaciju mikromobilnosti. [Am. 132.]

Komisija se poziva da do 1. srpnja 2027. Europskom parlamentu i Vijeću podnese izvješće o učincima upotrebe nacionalnih odredaba o necestovnim pokretnim strojevima i njihovu utjecaju na unutarnje tržište i sigurnost na cestama. Izvješću se prema potrebi može priložiti zakonodavni prijedlog Europskom parlamentu i Vijeću u cilju olakšavanja uporabe necestovnih pokretnih strojeva u cijeloj Uniji. [Am. 321.]

Države članice Komisiji svake godine šalju statističke podatke o prometnim nesrećama po kategoriji vozačkih dozvola koje su prouzročili novi vozači u okviru sustava vožnje uz pratnju kako je definirano u članku 14. Komisija se poziva da svake tri godine pripremi izvješće u kojem se uspoređuju prometne nesreće koje su prouzročili vozači koji su dobili vozačku dozvolu nakon programa vožnje uz pratnju s drugim vozačima. U izvješću se uzimaju u obzir podaci za svaku kategoriju vozačke dozvole. Komisija to izvješće objavljuje, među ostalim na portalu za prekograničnu razmjenu informacija o prometnim prekršajima, koji je uspostavljen [Direktivom o prekograničnoj razmjeni informacija o prometnim prekršajima]. [Am. 133.]

Komisija do [stupanje na snagu + 5 godina] i svakih pet godina nakon toga Europskom parlamentu i Vijeću dostavlja izvješće o provedbi ove Direktive, među ostalim o njezinu učinku na sigurnost na cestama.

Članak 21.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 4. stavka 8., članka 5. stavka 6., članka 8. stavka 2., članka **9. stavka 2., članka** 10. stavka 8., **članka 11. točke (a), članka 12. stavka 8.a, članka 16. stavka 2.** i članka 16.a stavka 2. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od [datum stupanja na snagu Direktive]. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja. **[Am. 134.]**

3. Europski parlament ili Vijeće mogu u bilo kojem trenutku opozvati delegiranje ovlasti iz članka 4. stavka 8., članka 5. stavka 6., članka 8. stavka 2., članka 10. stavka 8. i članka 16. stavka 2. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 4. stavka 8., članka 5. stavka 6., članka 8. stavka 2., članka 10. stavka 8. i članka 16. stavka 2. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 22.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor za vozačke dozvole. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Kada se mišljenje odbora treba dobiti pisanim postupkom, navedeni postupak završava bez rezultata kada u roku za davanje mišljenja to odluči predsjednik odbora ili to zahtijeva obična većina članova odbora.

Ako odbor ne da nikakvo mišljenje, Komisija ne donosi provedbeni akt i primjenjuje se članak 5. stavak 4. treći podstavak Uredbe (EU) br. 182/2011.

3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 8. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 23.

Izmjene Direktive (EU) 2022/2561

Direktiva (EU) 2022/2561 mijenja se kako slijedi:

1. U članku 5. stavku 2. Direktive (EU) 2022/2561 dodaje se sljedeća točka (c):

„(c) od navršenih 17 godina vozilom ~~kategori~~**je** *kategorija* vozačke dozvole **C i C1** ako imaju SSO iz članka 6. stavka 1. i samo pod uvjetima utvrđenima u članku 14. stavku 2. Direktive [UPUĆIVANJE NA OVU DIREKTIVU];;” [Am. 135.]

2. *U članku 5. stavku 3. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:*

„(a) *„(a) od navršene 21 godine:*

- i. *vozilom kategorija vozačke dozvole D i D + E ako imaju SSO iz članka 6. stavka 2.*

Svaka država članica može vozača vozila iz jedne od kategorija D1 i D1 + E ovlastiti da upravlja takvim vozilima na njezinu području od navršene 18. godine ako ima SSO iz članka 6. stavka 1.;

Svaka država članica može sniziti minimalnu dob za kategorije D i DE za profesionalne vozače gradskih i međugradskih autobusa na:

- *19 godina na svojem državnom području, pod uvjetom da su vozači prošli potpuno stručno osposobljavanje i imaju SSO u skladu s člankom 6. stavkom 1. Direktive (EU) 2022/2561;*
- *18 godina na svojem državnom području, pod uvjetom da su vozači prošli potpuno stručno osposobljavanje i imaju SSO u skladu s člankom 6. stavkom 1. Direktive (EU) 2022/2561 te da upravljaju takvim vozilima bez putnika ili na linijama kraćima od 50 km s putnicima.*

- ii. *vozilom kategorija vozačke dozvole D i D + E ako imaju SSO iz članka 6. stavka 1.*

Svaka država članica može sniziti minimalnu dob za kategorije D i DE za profesionalne vozače gradskih i međugradskih autobusa na:

- *19 godina na svojem državnom području, pod uvjetom da su vozači prošli potpuno stručno osposobljavanje i imaju SSO u skladu s člankom 6. stavkom 1. Direktive (EU) 2022/2561;*
- *18 godina na svojem državnom području, pod uvjetom da su vozači prošli potpuno stručno osposobljavanje i imaju SSO u skladu s člankom 6. stavkom 1. Direktive (EU) 2022/2561 te da upravljaju takvim vozilima bez putnika ili na linijama kraćima od 50 km s putnicima.”” [Am. 322.]*

3. *u članku 5. stavak 3. točka (b) briše se; [Am. 323.]*

Članak 24.

Izmjene Uredbe (EU) 2018/1724

Prilog II. Uredbi (EU) 2018/1724 mijenja se kako slijedi:

- (a) u drugom stupcu u retku „Preseljenje” dodaje se sljedeće polje: „Stjecanje i obnavljanje vozačke dozvole”;
- (b) u trećem stupcu u retku „Preseljenje” dodaje se sljedeće polje: „Izdavanje, zamjena i nadomještanje vozačkih dozvola EU-a”.

Članak 25.

Prenošenje

1. ***Ne dovodeći u pitanje stavak 1.a***, države članice najkasnije do [datum donošenja + 2 godine] donose i objavljuju zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba. **[Am. 324.]**
Ne dovodeći u pitanje stavak 1.a, te odredbe primjenjuju od [datum donošenja + 3 godine]. **[Am. 325.]**

Kada države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Države članice određuju načine tog upućivanja.

1a. Države članice najkasnije do [datum donošenja + 4 mjeseca] donose i objavljuju zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s člankom 9. stavkom 2 ove Direktive.

Te odredbe primjenjuju od [datum donošenja + 4 mjeseca]. [Am. 326.]

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 26.

Stavljanje izvan snage

1. Direktiva 2006/126/EZ stavlja se izvan snage s učinkom od [datum donošenja + 3 godine].

Upućivanja na Direktivu 2006/126/EZ smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga VII.

2. Uredba (EU) br. 383/2012 stavlja se izvan snage s učinkom od [datum donošenja + 3 godine].

3. Upućivanja na Uredbu (EU) br. 383/2012 smatraju se upućivanjima na Prilog I. dio B ove Direktive i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga VII.

Članak 27.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 28.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u ...,

Za Europski parlament

Predsjednica

Za Vijeće

Predsjednik

Prilog I.

ODREDBE O VOZAČKIM DOZVOLAMA KOJE IZDAJU DRŽAVE ČLANICE

DIO A.1: OPĆE SPECIFIKACIJE ZA FIZIČKU VOZAČKU DOZVOLU

- (1) Fizičke značajke kartice obrasca vozačke dozvole Unije moraju biti u skladu s normama ISO 7810 i ISO 7816-1.

Kartica se izrađuje od polikarbonata.

Metode za ispitivanje značajki vozačkih dozvola u svrhu potvrđivanja njihove usklađenosti s međunarodnim normama, trebaju biti u skladu s normom ISO 10373.

- (2) Dozvola mora imati dvije strane i biti u skladu s obrascem na slici 1.

1. strana *2. strana*

<div style="display: flex; justify-content: space-between;"><div style="text-align: center;"></div><div style="text-align: center;">DRIVING LICENCE (MEMBER STATE)</div></div> <p>1. 2. 3.</p> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"><div style="border: 1px solid black; width: 40%; height: 40px; text-align: center; vertical-align: middle;">6. PHOTO</div><div style="width: 55%;"><p>4a. 4c.</p><p>4b. (4d.)</p><p>5.</p><p>7.</p><p>(8.)</p></div></div> <p>9.</p> <div style="border: 1px dashed black; width: 80%; height: 15px; margin-top: 5px;"></div>	<p>13.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"><thead><tr><th style="width: 10%;"></th><th style="width: 15%;">9.</th><th style="width: 15%;">10.</th><th style="width: 15%;">11.</th><th style="width: 15%;">12.</th></tr></thead><tbody><tr><td>(14.)</td><td>AM </td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td>A1 </td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td>A2 </td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td>A </td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td>B1 </td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td>B </td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td>C1 </td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td>C </td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td>D1 </td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td>D </td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td>BE </td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td>C1E </td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td>CE </td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td>D1E </td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td>DE </td><td></td><td></td><td></td></tr></tbody></table> <p>12.</p> <div style="border: 1px dashed black; width: 40px; height: 30px; margin-top: 10px;"></div>		9.	10.	11.	12.	(14.)	AM 					A1 					A2 					A 					B1 					B 					C1 					C 					D1 					D 					BE 					C1E 					CE 					D1E 					DE 			
	9.	10.	11.	12.																																																																													
(14.)	AM 																																																																																
	A1 																																																																																
	A2 																																																																																
	A 																																																																																
	B1 																																																																																
	B 																																																																																
	C1 																																																																																
	C 																																																																																
	D1 																																																																																
	D 																																																																																
	BE 																																																																																
	C1E 																																																																																
	CE 																																																																																
	D1E 																																																																																
	DE 																																																																																

1: Name 2: First name 3: Date and place of birth 4a: Date of issue 4b: Date of expiry 4c: Issued by 5: License number 6: Valid from 7: Valid to 8: Codes

Slika 1.: Obrazac vozačke dozvole EU-a

3. Dozvola sadržava informacije navedene u dijelu D kako slijedi:

Prva strana sadržava:

- (a) riječi „vozačka dozvola” tiskane velikim slovima na jeziku ili jezicima države članice koja izdaje dozvolu;
- (b) ime države članice koja izdaje dozvolu (nije obvezno);
- (c) razlikovnu oznaku države članice koja izdaje dozvolu, tiskanu u negativu u plavom pravokutniku i okruženu s 12 žutih zvjezdica, kako je utvrđeno u dijelu D točki 1.;
- (d) informacije koje se odnose na izdanu dozvolu (polja od 1 do 9), kako je utvrđeno u dijelu D točki 3.;
- (e) riječi „obrazac Europske unije” na jeziku (jezicima) države članice koja je izdala dozvolu i riječi „vozačka dozvola” na drugim jezicima Europske unije, tiskane u ružičastoj boji tako da čini pozadinu dozvole, kako je utvrđeno u dijelu D točki 2.

Druga strana sadržava:

- (f) informacije koje se odnose na kategorije izdane dozvole (polja od 9 do 12), kako je utvrđeno u dijelu D točki 4.;
- (g) informacije koje se odnose na upravljanje dozvolom (polja 13 i 14), kako je utvrđeno u dijelu D točki 5.;
- (h) objašnjenje sljedećih numeriranih polja koja se pojavljuju na 1. i 2. strani dozvole: 1, 2, 3, 4a, 4b, 4c, 5, 10, 11 i 12.

Ako država članica želi te podatke unijeti na nacionalnom jeziku koji nije jedan od sljedećih jezika: bugarski, češki, danski, engleski, estonski, finski, francuski, grčki, hrvatski, latvijski, litavski, mađarski, malteški, nizozemski, njemački, poljski, portugalski, rumunjski, slovački, slovenski, španjolski, švedski i talijanski, izrađuje dvojezičnu inačicu dozvole upotrebom jednog od prethodno navedenih jezika, ne dovodeći u pitanje druge odredbe ovog Priloga.

Na obrascu vozačke dozvole Europske unije treba namijeniti prostor koji omogućuje eventualno uvođenje mikročipa ili sličnog računalnog uređaja odnosno eventualni otisak QR koda.

Referentne boje su sljedeće:

- plava: Pantone Reflex Blue;
- žuta: Pantone Yellow.

(4) Posebne odredbe

- (a) Ako imatelj vozačke dozvole koju je izdala država članica u skladu s ovim Prilogom ima uobičajeno boravište u drugoj državi članici, ta država članica može u dozvolu unijeti informacije koje su potrebne za upravne poslove povezane s dozvolom ako takvu vrstu informacija unosi i u dozvole koje sama izdaje i ako za tu svrhu ostane dovoljno prostora.

- (b) Države članice mogu dodati boje ili oznake, kao što su crtični kodovi ili nacionalni simboli, ne dovodeći u pitanje druge odredbe ovog Priloga. Države članice o tome obavješćuju Komisiju.

U kontekstu uzajamnog priznavanja vozačkih dozvola crtični kod ne smije sadržavati druge informacije osim onih koje se već mogu pročitati na vozačkoj dozvoli ili koje su ključne za postupak izdavanja vozačke dozvole.

- (c) Informacije sadržane na prednjoj i stražnjoj strani kartice moraju biti čitljive prostim okom, s tim da se za polja od 9 do 12 na drugoj strani upotrebljava najmanja visina slova od 5 točaka.

DIO A.2: SPECIFIKACIJE ZA ZAŠTITU OD KRIVOTVORENJA ZA FIZIČKU VOZAČKU DOZVOLU

- (1) Fizičku sigurnost vozačkih dozvola ugrožavaju:
  - (a) izrada lažnih kartica: stvaranje novog predmeta koji se umnogome podudara s ispravom, bilo da se izrađuje od novih dijelova ili kopiranjem izvorne isprave,
  - (b) mijenjanje sadržaja: promjena vlasništva izvorne isprave, npr. izmjene nekih podataka otisnutih na ispravi.

- (2) Ukupnu sigurnost osigurava sustav kao cjelina, a sastoji se od postupka podnošenja zahtjeva, prijenosa podataka, materijala od kojeg je kartica izrađena, tehnike tiskanja, minimalnog seta različitih sigurnosnih značajki i postupka personalizacije.
- (3) Materijal koji se koristi za vozačke dozvole osigurava se protiv krivotvorenja upotrebom sljedećih tehnika (obvezne sigurnosne značajke):
  - (a) tijela kartica ne smiju reflektirati UV zrake,
  - (b) sigurnosni uzorak pozadine mora biti otporan na krivotvorenje skeniranjem, tiskanjem ili kopiranjem, koristi se dugin tisak s višebojnim sigurnosnim tintama te pozitiv i negativ tisak „guilloche”. Uzorak se ne smije sastojati od primarnih boja (CMYK), mora sadržavati složeni dizajn uzorka s najmanje dvije posebne boje i uključivati mikropismo;
  - (c) optički promjenjivi elementi koji pružaju odgovarajuću zaštitu od kopiranja i mijenjanja fotografije;
  - (d) lasersko graviranje;
  - (e) u području fotografije, sigurnosni dizajn pozadine i fotografija moraju se preklapati barem po njezinom rubu (oslabljujući uzorak).
- (4) Osim toga, materijal koji se koristi za izradu vozačkih dozvola treba zaštititi od krivotvorenja korištenjem najmanje tri sljedeće tehnike (dodatne sigurnosne značajke):
  - (a) tinte koje mijenjaju boju pod različitim kutom gledanja*;
  - (b) termokromatske boje*;

- (c) posebni hologrami*;
  - (d) varijabilne laserske slike*;
  - (e) ultraljubičasta fluorescentna tinta, vidljiva i prozirna;
  - (f) tisak u duginim bojama;
  - (g) digitalni vodeni žig u pozadini;
  - (h) infracrveni ili fosforescentni pigmenti;
  - (i) opipljivi znakovi, simboli ili uzorci*.
- (5) Države članice mogu uvesti dodatne sigurnosne značajke. U osnovi prednost treba dati tehnikama označenima zvjezdicom jer službenicima kaznenog progona omogućuju provjeru valjanosti kartice bez posebnih sredstava.

DIO B: SPECIFIKACIJE ZA MIKROČIP KOJI SE UVODI KAO DIO FIZIČKE VOZAČKE DOZVOLE

- (1) Mikročip i podaci sadržani u mikročipu, uključujući dodatne informacije predviđene nacionalnim pravom države članice koje se odnose na vozačke dozvole, moraju biti u skladu s odredbama dijela B.1.
- (2) Popis primjenljivih normi za vozačke dozvole opremljene mikročipom utvrđen je u dijelu B.2.

- (3) Vozačke dozvole opremljene mikročipom podvrgavaju se postupku EU homologacije u skladu s odredbama utvrđenima u dijelu B.3.
- (4) Kad su ispunjene sve odgovarajuće odredbe o EU homologaciji u vezi s vozačkom dozvolom opremljenom mikročipom u skladu sa stavcima od 1. do 3., države članice proizvođaču ili njegovu predstavniku izdaju certifikat o EU homologaciji.
- (5) Prema potrebi, posebno kako bi se osigurala sukladnost s odredbama ovog dijela, država članica može povući certifikat o EU homologaciji koji je izdala.
- (6) Certifikati o EU homologaciji i obavijest o njihovu povlačenju moraju biti u skladu s obrascem utvrđenim u dijelu B.4.
- (7) Komisiju se obavješćuje o svim izdanim ili povučenim certifikatima o EU homologaciji. U slučaju povlačenja navodi se detaljan razlog.

Komisija obavješćuje države članice o svim povučenim EU homologacijama.

- (8) Certifikati o EU homologaciji koje su izdale države članice uzajamno se priznaju.
- (9) Ako država članica utvrdi da znatan broj vozačkih dozvola s mikročipom opetovano nije u skladu s ovim dijelom Priloga I., ta država članica o tome obavješćuje Komisiju. Pritom mora biti naveden odgovarajući broj certifikata o EU homologaciji tih vozačkih dozvola te opis neusklađenosti. Komisija bez nepotrebne odgode obavješćuje sve ostale države članice o činjenicama o kojima je obaviještena u skladu s ovim stavkom.
- (10) Država članica koja je izdala navedene vozačke dozvole istražuje problem bez odgode i poduzima odgovarajuće korektivne radnje, uključujući povlačenje certifikata o EU homologaciji ako je to potrebno.

DIO B.1: Opći zahtjevi za vozačke dozvole opremljene mikročipom

Opći zahtjevi za vozačke dozvole opremljene mikročipom iz ovog Priloga temelje se na međunarodnim normama, posebno normama ISO/IEC serije 18013. Oni obuhvaćaju:

- (a) specifikacije za mikročip i logičku strukturu podataka na mikročipu;
- (b) specifikacije za usklađene i dodatne podatke koji se spremaju;
- (c) specifikacije u vezi s mehanizmima zaštite podataka za digitalno spremljene podatke na mikročipu.

1. POKRATE

Kratica	Značenje
AID	Identifikator aplikacije (eng. <i>Application Identifier</i>)
BAP	Osnovna zaštita pristupa (eng. <i>Basic Access Protection</i>)
DG	Skupina podataka (eng. <i>Data Group</i>)
EAL 4+	Osiguranje evaluacije proširene razine 4 (eng. <i>Evaluation Assurance Level 4 Augmented</i>)
EF	Osnovna datoteka (eng. <i>Elementary File</i>)
EFID	Identifikator osnovne datoteke (eng. <i>Elementary File Identifier</i>)
eMRTD	Strojno čitljive putne isprave (eng. <i>Machine Readable Travel Documents</i>)
ICC	Kartica s integriranim sklopom (eng. <i>Integrated Circuit Card</i>)
ISO	Međunarodna organizacija za normizaciju (eng. <i>International Standard Organisation</i>)
LDS	Logička struktura podataka (eng. <i>Logical Data Structure</i>)
PICC	Kartica s udaljenim integriranim sklopom (eng. <i>Proximity Integrated Circuit Card</i>)
PIX	Vlasničko produljenje identifikatora aplikacije (eng. <i>Proprietary Application Identifier Extension</i>)

RID	Registrirani identifikator aplikacije (eng. <i>Registered Application Identifier</i>)
SOD	Sigurnosni objekt dokumenta (eng. <i>Document Security Object</i>)

2. PODACI SPREMLJENI NA MIKROČIPU

(1) Usklađeni obvezni i neobvezni podaci o vozačkoj dozvoli

Na mikročipu se pohranjuju usklađeni podaci o vozačkoj dozvoli navedeni u dijelu D. Ako država članica odluči u vozačku dozvolu uključiti podatke označene kao neobvezne u dijelu D, te se stavke pohranjuju na mikročipu.

(2) Dodatni podaci

Države članice mogu na mikročipu pohraniti dodatne podatke koje predviđa njihovo nacionalno zakonodavstvo o vozačkim dozvolama. O tome izvješćuju Komisiju.

3. MIKROČIP

(1) Vrsta medija za pohranu

Medij za pohranu podataka o vozačkoj dozvoli je mikročip s kontaktnim, beskontaktnim ili kombiniranim kontaktnim i beskontaktnim (dvojnim) sučeljem, kako je navedeno u dijelu B.2 stavci 1.

(2) Aplikacije

Svi podaci na mikročipu pohranjuju se u elektroničkim aplikacijama. Sve aplikacije na mikročipu identificiraju se jedinstvenom oznakom zvanom identifikator aplikacije (AID) kako je navedeno u dijelu B.2 stavci 2.

(a) Aplikacija vozačke dozvole EU-a

Obvezni i neobvezni podaci o vozačkoj dozvoli, kako su navedeni u Prilogu I. dijelu D, pohranjuju se u tome namijenjenu aplikaciju vozačke dozvole EU-a. AID za aplikaciju vozačke dozvole EU-a je:

„A0 00 00 04 56 45 44 4C 2D 30 31”,

sastoji se od sljedećeg:

- registriranog identifikatora aplikacije (RID) za Europsku komisiju: „A0 00 00 04 56”;
- vlasničkog produljenja identifikatora aplikacije (PIX) za aplikaciju vozačke dozvole EU-a: „45 44 4C 2D 30 31” (EDL-01).

Podaci se grupiraju u skupine podataka (DG-i) kao dio logičke strukture podataka (LDS).

DG-i se pohranjuju kao osnovne datoteke (EF-i) u aplikaciju vozačke dozvole EU-a te se zaštićuju u skladu s dijelom B.2 stavkom 3.

(b) Ostale aplikacije

Ostali dodatni podaci pohranjuju se u jednu ili više namjenskih aplikaciju, osim aplikacije vozačke dozvole EU-a. Svaka takva aplikacija identificira se jedinstvenim AID-om.

4. LOGIČKA STRUKTURA PODATAKA APLIKACIJE VOZAČKE DOZVOLE EU-a

(1) Logička struktura podataka

Podaci o vozačkoj dozvoli spremaju se na mikročipu u logičkoj strukturi podataka (LDS) iz dijela B.2 stavke 4. U ovoj se točki određuju dodatni zahtjevi za obvezne i dodatne DG-e.

Svaki DG pohranjuje se u jednom EF-u. EF-ovi koji se koriste za aplikaciju vozačke dozvole EU-a identificiraju se identifikatorima osnovne datoteke (EFID-ima) i kratkim identifikatorima EF kako su navedeni u dijelu B.2 stavci 5.

(2) Obvezne skupine podataka

Obvezni i neobvezni podatkovni elementi pohranjuju se u sljedećim DG-ima:

- (a) DG 1: svi obvezni i neobvezni podatkovni elementi kako su otisnuti na dokumentu, osim fotografije lica i potpisa,
- (b) DG 5: potpis imatelja dozvole;
- (c) DG 6: fotografija lica vlasnika dozvole.

Podaci iz DG-a 1 strukturiraju se kako je navedeno u točki 6. i kako je navedeno u dijelu B.2 stavci 6. Podaci sadržani u DG-u 5 i DG-u 6 pohranjuju se u skladu sa specifikacijama iz dijela B.2, stavke 7.

(3) Dodatne skupine podataka

Dodatni podatkovni elementi, ako su predviđeni nacionalnim zakonodavstvom država članica o vozačkim dozvolama, pohranjuju se u sljedećim DG-ima:

- (a) DG 2: pojedinosti o imatelju dozvole, osim za biometrijske podatke,
- (b) DG 3: pojedinosti o tijelu izdavatelju;
- (c) DG 4: fotografija lica;
- (d) DG 7: biometrijski podaci o otisku prsta imatelja dozvole;
- (e) ~~DG 8: biometrijski podaci o šarenici oka vlasnika dozvole;~~ **[Am. 138.]**
- (f) DG 11: ostale pojedinosti, poput punog imena imatelja dozvole ispisanog nacionalnim slovima.

Podaci sadržani u navedenim DG-ima pohranjuju se u skladu sa specifikacijama iz dijela B.2 stavke 8.

5. MEHANIZMI ZA SIGURNOST PODATAKA

Odgovarajući mehanizmi koriste se za potvrđivanje vjerodostojnosti i integriteta mikročipa i podataka na njemu te za ograničavanje pristupa podacima o vozačkoj dozvoli.

Podaci na mikročipu zaštićeni su u skladu sa specifikacijama iz dijela B.2 stavke 3. U ovom se odjeljku određuju dodatni zahtjevi koje treba ispuniti.

(1) Provjera vjerodostojnosti

(a) Obvezna pasivna autentifikacija

Svi DG-i pohranjeni u aplikaciji vozačke dozvole EU-a zaštićuju se pasivnom autentifikacijom.

Podaci koji se odnose na pasivnu autentifikaciju moraju biti u skladu sa zahtjevima navedenima u dijelu B.2 stavci 9.

(b) Neobvezna aktivna autentifikacija

Mehanizmi neobvezne aktivne autentifikacije primjenjuju se kako bi se osiguralo da izvorni mikročip nije zamijenjen.

(2) Zabrana pristupa

(a) Obvezna osnovna zaštita pristupa

Mehanizam osnovne zaštite pristupa (BAP) primjenjuje se za sve podatke u aplikaciji vozačke dozvole EU-a. Zbog interoperabilnosti s postojećim sustavima, poput onoga koji koristi strojno čitljive putne isprave (eMRTD) obvezno se mora koristiti jednolinijska strojno čitljiva zona (MRZ), kako je navedeno u dijelu B.2 stavci 10.

Ključ dokumenta Kdoc koji se koristi za pristup čipu stvara jednolinijski MRZ, koji se može unijeti ručno ili uporabom čitača za optičko prepoznavanje znakova (OCR). Primjenjuje se konfiguracija BAP 1 utvrđena za jednolinijski MRZ kako je navedeno u dijelu B.2 stavci 10.

(b) Uvjetna proširena kontrola pristupa

Ako su osobni podaci iz članka 9. stavka 1. Uredbe (EU) 2016/679 pohranjeni na mikročipu, pristup takvim podacima štiti se dodatnim mjerama.

Mehanizmi proširene kontrole pristupa moraju biti u skladu sa specifikacijama iz dijela B.2 stavke 11.

(3) Infrastruktura javnih ključeva (PKI) za vozačke dozvole opremljene mikročipom

Države članice uspostavljaju potrebne nacionalne mjere za upravljanje javnim ključevima, u skladu s Prilogom A normi ISO 18013_3.

6. PRIKAZ PODATAKA

(1) Formatiranje podataka u DG-u 1

Oznaka	L	Vrijednost			Kodiranje	M/O		
61	V	Podatkovni elementi u DG-u 1 (ugniježđeni)						
		Oznaka	L	Vrijednost				
		5F 01	V	Homologacijski broj	ans	M		
		5F 02	V	Konstruirani podatkovni objekt demografskih podatkovnih elemenata		M		
				Oznaka	L	Vrijednost		
				5F 03	3	Država članica koja izdaje dozvolu	a3	M
				5F 04	V	Prezime(na) imatelja	as	M
				5F 05	V	Druga imena imatelja	as	M
				5F 06	4	Datum rođenja (ddmmgggg)	n8	M
				5F 07	V	Mjesto rođenja	ans	M
				5F 08	3	Nacionalnost	a3	O
				5F 09	1	Spol	M/F/U	O
				5F 0A	4	Datum izdavanja dozvole (ddmmgggg)	n8	M
				5F 0B	4	Datum isteka dozvole (ddmmgggg)	n8	M
				5F 0C	V	Tijelo izdavatelj	ans	M
				5F 0D	V	Administrativni broj (osim broja dokumenta)	ans	O
				5F 0E	V	Broj dokumenta	an	M
				5F 0F	V	Stalno mjesto boravišta ili poštanska adresa	ans	O
		7F 63	V	Konstruirani podatkovni objekt kategorija vozila/ograničenja/uvjeta				M
				Oznaka	L	Vrijednost (kodirana, kako je definirano ispod)		
				02	1	Broj kategorija/ograničenja/uvjeta	N	M
				87	V	Kategorija/ograničenje/uvjet	ans	M
				87	V	Kategorija/ograničenje/uvjet	ans	O
				...	...	...	...	...
				87	V	Kategorija/ograničenje/uvjet	ans	O

(2) Logički oblik zapisa

Kategorije povezane s vozilima, ograničenjima ili uvjetima prikupljaju se u podatkovni objekt sljedeći strukturu iz sljedeće tablice:

Kod kategorije vozila	Datum izdavanja	Datum isteka	Kod	Znak	Vrijednost
-----------------------	-----------------	--------------	-----	------	------------

pri čemu:

- (a) kodovi kategorija vozila prikazani su kako je definirano u članku 6. (na primjer AM, A1, A2, A, B1, B itd.);
- (b) za svaku kategoriju vozila datum izdavanja prikazan je u obliku DDMMGGGG (dan u dvije znamenke, nakon čega slijedi mjesec u dvije znamenke, nakon čega slijedi godina u četiri znamenke);
- (c) za svaku kategoriju vozila datum isteka prikazan je u obliku DDMMGGGG (dan u dvije znamenke, nakon čega slijedi mjesec u dvije znamenke, nakon čega slijedi godina u četiri znamenke);
- (d) kod, znak i vrijednost odnose se na dodatne informacije ili ograničenja povezana s kategorijom vozila ili vozačem.

DIO B.2: Popis primjenljivih normi za vozačke dozvole opremljene medijem za pohranu

Stavka	Predmet	Zahtjev	Primjenljivo na
1	Sučelje, organizacija i naredbe medija za pohranu	ISO/IEC serija 7816 (kontakti), ISO/IEC serija 14443 (beskontakti) kako je navedeno u ISO/IEC 18013-2:2008, Prilog C	Dio B.1, točka 3. podtočka (1)
2	Identifikator aplikacije	ISO/IEC 7816-5:2004	Dio B.1, točka 3. podtočka (2)
3	Mehanizmi za sigurnost podataka	ISO/IEC 18013-3:2009	Dio B.1, točka 3. podtočka (2) podpodtočka (a) Dio B.1, točka 5.
4	Logička struktura podataka	ISO/IEC 18013-2:2008	Dio B.1, točka 4. podtočka (1)
5	Identifikatori osnovne datoteke	ISO/IEC 18013-2:2008 tablica C.2	Dio B.1, točka 4. podtočka (1)
6	Prikaz podataka za DG 1	ISO 18013-2:2008, Prilog C.3.8.	Dio B.1, točka 4. podtočka (2) Dio B.1, točka 6. podtočka (1)
7	Prikaz obveznih podataka za DG 5 i DG 6	ISO/IEC 18013-2:2008, Prilog C.6.6. i Prilog C.6.7., fotografija 1 i potpisa pohranjuje se u JPEG ili JPEG2000 formatu	Dio B.1, točka 4. podtočka (2)
8	Prikaz neobveznih i dodatnih podataka	ISO/IEC 18013-2:2008, Prilog C	Dio B.1, točka 4. podtočka (3)
9	Pasivna autentifikacija	ISO/IEC 18013-3:2009, točka 8.1., podaci se pohranjuju u EF.SOd (sigurnosni objekt dokumenta) u LDS-u	Dio B.1, točka 5. podtočka (1) podpodtočka (a)
10	Osnovna zabrana pristupa	ISO/IEC 18013-3:2009 i njegova izmjena 1	Dio B.1, točka 5. podtočka (2) podpodtočka (a)
	Konfiguracija osnovne zabrane pristupa	ISO/IEC 18013-3:2009, Prilog B.8.	

11	Prošireno ograničenje pristupa	Tehnička smjernica TR-03110, Napredni sigurnosni mehanizmi za strojno čitljive putne isprave – Proširena kontrola pristupa (EAC), verzija 1.11	Dio B.1, točka 5. podtočka (2) podpodtočka (b)
12	Ispitne metode	ISO 18013-4:2011	Dio B.3, točka 1.
13	Sigurnosni certifikat	Osiguranje evaluacije proširene razine 4 (EAL 4+) ili jednako	Dio B.3, točka 2.
14	Certifikat o funkcionalnosti	Testiranje pametne kartice u skladu s ISO serijom 10373	Dio B.3, točka 3.

DIO B.3: Postupak za EU homologaciju vozačkih dozvola opremljenih mikročipom

1. OPĆE ODREDBE

Proizvođači koji podnose zahtjev za EU homologaciju vozačkih dozvola opremljenih mikročipom predaju sigurnosni certifikat i certifikat o funkcionalnosti.

O svakoj planiranoj promjeni proizvodnog procesa, što uključuje softver, tijelo koje je dodijelilo homologaciju mora biti prethodno obaviješteno. Tijelo može zahtijevati daljnje informacije i testove prije prihvaćanja promjene.

Testovi se moraju vršiti u skladu s metodama utvrđenima u stavci 12. dijela B.2.

2. SIGURNOSNI CERTIFIKAT

Za sigurnosnu evaluaciju mikročipovi vozačke dozvole procjenjuju se u skladu s kriterijima iz dijela B.2 stavke 13.

Sigurnosni certifikat izdaje se tek nakon uspješne evaluacije da je mikročip otporan na pokušaje krivotvorenja ili izmjene podataka.

3. CERTIFIKAT O FUNKCIONALNOSTI

Funkcionalna evaluacija vozačkih dozvola opremljenih mikročipom provodi se laboratorijskim ispitivanjima u skladu s kriterijima iz dijela B.2 stavke 14.

Države članice pri stavljanju mikročipa u vozačke dozvole osiguravaju da su ispunjeni odgovarajuće funkcionalne norme i zahtjevi iz dijela B.1.

Certifikat o funkcionalnosti izdaje se proizvođaču ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- postoji valjani sigurnosni certifikat za mikročip,
- usklađenost sa zahtjevima iz dijela B.2 je dokazana,
- funkcionalna ispitivanja uspješno su obavljena.

Odgovarajuće tijelo države članice odgovorno je za izdavanje certifikata o funkcionalnosti. Na certifikatu o funkcionalnosti navedeni su identitet tijela izdavatelja, identitet podnositelja zahtjeva, identifikacija mikročipa i detaljan popis ispitivanja i njihovih rezultata.

4. CERTIFIKAT O EU HOMOLOGACIJI

(1) Obrazac certifikata

Države članice dostavljaju certifikat o EU homologaciji po predočanju sigurnosnog certifikata i certifikata o funkcionalnosti kako je predviđeno u ovom Prilogu. Certifikati o EU homologaciji moraju biti u skladu s obrascem u dijelu B.4.

(2) Sustav brojčanog označavanja

Sustav brojčanog označavanja za EU homologaciju sastoji se od:

(a) slova „e” iza kojega slijedi razlikovni broj za državu članicu koja je odobrila EU homologaciju:

- 1 za Njemačku;
- 2 za Francusku;
- 3 za Italiju;
- 4 za Nizozemsku;
- 5 za Švedsku;
- 6 za Belgiju;
- 7 za Mađarsku;
- 8 za Češku;
- 9 za Španjolsku;

12	za Austriju;
13	za Luksemburg;
17	za Finsku;
18	za Dansku;
19	za Rumunjsku;
20	za Poljsku;
21	za Portugal;
23	za Grčku;
24	za Irsku;
25	za Hrvatsku;
26	za Sloveniju;
27	za Slovačku;
29	za Estoniju;
32	za Latviju;
34	za Bugarsku;
36	za Litvu;
49	za Cipar;
50	Za Maltu;

- (b) slova DL kojima prethodi crtica i nakon kojih slijede dvije brojke koje označavaju redni broj dodijeljen ovom Prilogu ili najnovijoj većoj tehničkoj izmjeni ovog Priloga. Redni broj za ovaj Prilog je 00;
- (c) jedinstvenog identifikacijskog broja EU homologacije koji je dodijelila država članica izdavateljica.

Primjer sustava brojčanog označavanja EU homologacije: e50-DL00 12345

Broj odobrenja pohranjuje se na mikročipu u DG 1 za svaku vozačku dozvolu koja ima takav mikročip.

DIO B.4: Obrazac certifikata o EU homologaciji za vozačke dozvole opremljene mikročipom

Ime nadležnog tijela: ...

Obavijest o (*):

— odobrenju

— povlačenju odobrenja

vozačke dozvole EU-a opremljene mikročipom

Br. odobrenja: ...

1. Trgovačka ili zaštitna oznaka: ...

2. Ime modela: ...

3. Ime proizvođača ili njegova predstavnika, ako je primjenljivo: ...

...

4. Adresa proizvođača ili njegova predstavnika, ako je primjenljivo: ...

...

5. Izvješća o laboratorijskim ispitivanjima:

5.1 Sigurnosni certifikat br.: Datum: ...

Izdavatelj: ...

5.2 Certifikat o funkcionalnosti br.: Datum: ...

Izdavatelj: ...

6. Datum odobrenja: ...

7. Datum povlačenja odobrenja: ...

8. Mjesto: ...

9. Datum: ...

10. Opisni dokumenti u Prilogu: ...

11. Potpis: ...

(*) Označiti odgovarajuće polje.

DIO C: SPECIFIKACIJE ZA MOBILNU VOZAČKU DOZVOLU

- (1) Aplikacije za mobilne vozačke dozvole moraju biti dostupne za najuobičajenije mobilne operativne sustave i ovlaštenim osobama moraju pružati barem sljedeće značajke:
  - (a) dohvaćanje i pohranjivanje podataka ili pristupnog niza kojim se omogućuje dokazivanje prava osobe na upravljanje vozilom;
  - (b) prikaz i prijenos tih podataka ili pristupnog niza.
- (2) Aplikacija i drugi relevantni sustavi moraju biti u skladu s normom ISO/IEC 18013-5 o mobilnim vozačkim dozvolama i Uredbom (EU) 910/2014.
- (3) Za potrebe ovog Priloga imatelj mobilne vozačke dozvole izdane u skladu s ovom Direktivom smatra se ovlaštenim korisnikom samo ako je identificiran kao takav. Primarno sredstvo identifikacije je elektronička identifikacija. Za elektroničku identifikaciju takvih osoba prihvaćaju se barem sva sredstva elektroničke identifikacije iz Uredbe (EU) 910/2014.
- (4) Relevantni nacionalni sustav je nadležni registar vozačkih dozvola države članice u kojoj imatelj vozačke dozvole ima uobičajeno boravište.

- (5) Aplikacija mora omogućavati imatelju vozačke dozvole da iz relevantnog nacionalnog sustava dohvati provjerljive podatke koji sadržavaju informacije navedene u dijelu D i jednokratni pristupni token. Ako dio informacija navedenih u dijelu D nije dostupan u nacionalnom sustavu, imatelj vozačke dozvole može dohvatiti svoje podatkovne elemente koji nedostaju na drugi siguran način (na primjer fotografiju imatelja iz biometrijske putovnice komunikacijom bliskog polja).

Aplikacija mora omogućavati automatsko ili ručno ažuriranje provjerljivih podataka (podataka koje vozačka dozvola sadržava o imatelju iz dijela D) iz relevantnog nacionalnog sustava države članice u kojoj imatelj ima uobičajeno boravište. Aplikacija ne smije dopuštati nikakva druga sredstva za izmjenu dohvaćenih podataka.

Aplikacija mora omogućavati imatelju vozačke dozvole da trećoj strani prikaže ili prenese sve ili dio podataka sadržanih u mobilnoj vozačkoj dozvoli. Nadležna tijela država članica ovlaštena su dohvatiti podatke sadržane u mobilnim vozačkim dozvolama kako bi mogla utvrditi prava imatelja vozačke dozvole na upravljanje vozilom (provjera).

Aplikacija mora omogućavati imatelju vozačke dozvole da trećoj strani prenese jednokratni pristupni token dohvaćen iz nacionalnog sustava. Strana primateljica može upotrijebiti taj token za dohvaćanje informacija navedenih u dijelu D iz relevantnog nacionalnog sustava ako je dobila odobrenje predmetne države članice. Nadležna tijela država članica ovlaštena su pristupiti nacionalnim sustavima drugih država članica. Države članice osiguravaju da se nakon provjere podataka imatelja dozvole ne zadržavaju preneseni podaci.

Informacije koje se prenose izravno iz aplikacije ili su dohvaćene s pomoću jednokratnog pristupnog tokena omogućuju nadležnim tijelima da utvrde prava imatelja mobilne vozačke dozvole na upravljanje vozilom (provjera), uključujući sva ograničenja koja se primjenjuju u Uniji ili na državnom području države članice. Države članice ne smatraju podatke valjanima ako su dohvaćeni više od sedam dana prije provjere ili kad je broj vozačke dozvole uvršten na popis opozvanih dozvola kojim upravlja država članica koja je izdala mobilnu vozačku dozvolu. Popis opozvanih dozvola sadržava informacije o svim vozačkim dozvolama koje imateljima više ne daju pravo na korištenje prava na upravljanje vozilom.

- (6) Odstupajući od Uredbe (EU) br. 910/2014 i isključivo u svrhu osiguravanja mogućnosti da imatelj mobilne vozačke dozvole može dokazati svoje pravo na upravljanje vozilom u takvim situacijama, značajke za prikazivanje i prijenos podataka ili jednokratni pristupni token ostaju dostupni u slučaju da su osobni identifikacijski podaci povezani s europskim lisnicama za digitalni identitet, kako je navedeno u članku 3. te uredbe, nevaljani.
- (7) Nacionalni sustavi ne pohranjuju niti obrađuju zahtjev koji se temelji na prethodno navedenom jednokratnom pristupnom tokenu u drugu svrhu osim provedbe odredbe ove Direktive. U tu se svrhu može koristiti mreža EU-a za vozačke dozvole iz članka 19.
- (8) Imatelji mobilnih vozačkih dozvola imaju mogućnost obnoviti, nadomjestiti ili zamijeniti svoje vozačke dozvole u Uniji putem aplikacije ili namjenskog portala za digitalne usluge koji osiguravaju države članice.

DIO D: PODACI KOJE TREBA UNIJETI U VOZAČKU DOZVOLU EU-A

(1) Razlikovne oznake država članica koje izdaju dozvolu su sljedeće:

B: Belgija

BG: Bugarska

CZ: Češka

DK: Danska

D: Njemačka

EST: Estonija

GR: Grčka

E: Španjolska

F: Francuska

HR: Hrvatska

IRL: Irska

I: Italija

CY: Cipar

LV: Latvija

LT: Litva

L: Luksemburg

H: Mađarska

M: Malta

NL: Nizozemska

A: Austrija

PL: Poljska

P: Portugal

RO: Rumunjska

SLO: Slovenija

SK: Slovačka

FIN: Finska

S: Švedska

- (2) Riječi „vozačka dozvola” koje se tiskaju na vozačkim dozvolama na jeziku (jezicima) država članica su sljedeće:

Свидетелство за управление на МПС

Permiso de Conducción

Řidičský průkaz

Kørekort

Führerschein

Juhiluba

Άδεια Οδήγησης

Driving Licence

Permis de conduire

Ceadúas Tiomána

Vozačka dozvola

Patente di guida

Vadītāja apliecība

Vairuotojo pažymėjimas

Vezetői engedély

Licenzja tas-Sewqan

Rijbewijs

Prawo Jazdy

Carta de Condução

Permis de conduire

Vodičský preukaz

Vozniško dovoljenje

Ajokortti

Körkort;

(3) Informacije koje se odnose na izdanu dozvolu su sljedeće:

Polje	Informacija
1	prezime nositelja
2	druga imena imatelja
3	datum i mjesto rođenja
4a	datum izdavanja dozvole
4b	datum isteka dozvole ili crtica ako dozvola vrijedi neodređeno prema odredbi članka 10. stavka 2. drugog podstavka
4c	ime tijela izdavatelja
4d	drukčiji broj od broja u polju 5, u administrativne svrhe (nije obvezno)
5	broj dozvole
6	fotografija imatelja
7	potpis imatelja
8	stalno boravište ili poštanska adresa (neobvezno)
9	kategorije vozila kojima imatelj ima pravo upravljati (font kojim se tiskaju nacionalne kategorije razlikuje se od fonta zajednički usklađenih kategorija)

(4) Informacije koje se odnose na kategorije izdane dozvole su sljedeće:

Polje	Informacija
9	kategorije vozila kojima imatelj ima pravo upravljati (font kojim se tiskaju nacionalne kategorije razlikuje se od fonta zajednički usklađenih kategorija)
10	datum prvog izdavanja za svaku kategoriju (ovaj se datum mora ponoviti na novoj dozvoli u slučaju naknadnog nadomještanja ili zamjene); svako polje datuma mora biti napisano dvjema znamenkama i sljedećim redoslijedom: dan.mjesec.godina (DD.MM.GG)
11	datum isteka razdoblja valjanosti za svaku kategoriju; svako polje datuma mora biti napisano dvjema znamenkama i sljedećim redoslijedom: dan.mjesec.godina (DD.MM.GG)
12	dodatni podaci/ograničenja, u kodiranom obliku, za dotičnu kategoriju, kako je utvrđeno u dijelu E

Kad se kod utvrđen u dijelu E primjenjuje na sve kategorije za koje se izdaje dozvola, može se otisnuti pod poljima 9, 10 i 11;

(5) Podaci koji se odnose na upravljanje izdanom dozvolom su sljedeći:

Polje	Informacija
13	moguć unos informacija od strane države članice domaćina koje su ključne za upravljanje dozvolom pri provedbi točke 4. podtočke (a) dijela A.1;
14	<p>moguć unos od strane države članice koja izdaje dozvolu informacija ključnih za upravljanje dozvolom ili informacija povezanih sa sigurnošću prometa na cestama (neobvezno). Ako se informacije odnose na jedan od naslova definiranih u ovom Prilogu, mora im prethoditi broj predmetnog polja.</p> <p>Uz posebnu pisanu suglasnost imatelja, to polje može se dopuniti i informacijama koje nisu povezane s upravljanjem vozačkom dozvolom ili sigurnošću prometa na cestama; takva dopuna ni na koji način ne mijenja korištenje obrasca kao vozačke dozvole.</p>

DIO E: KODOVI UNIJE I NACIONALNI KODOVI

Kodovi od 01 do 99 su usklađeni kodovi Europske unije.

VOZAČ (zdravstveni razlozi)

01		Korekcija vida i/ili zaštita
	01.01.	Naočale
	01.02.	Kontaktne leće (kontaktne leće)
	01.05.	Pokrivalo za oko
	01.06.	Naočale ili kontaktne leće
	01.07.	Posebno optičko pomagalo
02		Slušno pomagalo/pomagalo za sporazumijevanje
03		Proteza/ortoza za udove
	03.01.	Proteza/ortoza za gornje udove
	03.02.	Proteza/ortoza za donje udove

PRILAGODBE VOZILA

10		Preinačeni prijenos (mjenjač)
	10.02.	Automatski odabir prijenosnog omjera
	10.04.	Prilagođeni uređaj za upravljanje prijenosom
15		Preinačena spojka
	15.01.	Prilagođena papučica spojke
	15.02.	Spojka s ručnim upravljanjem
	15.03.	Automatska spojka
	15.04.	Mjera za sprečavanje opstrukcije ili pokretanja papučice spojke
20		Preinačeni sustavi kočenja
	20.01.	Prilagođena papučica kočnice
	20.03.	Papučica kočnice prikladna za uporabu lijevom nogom
	20.04.	Klizna papučica kočnice
	20.05.	Nagnuta papučica kočnice
	20.06.	Kočnica s ručnim upravljanjem
	20.07.	Kočenje maksimalnom silom od ... N ¹ (npr.: „20.07(300N)“)
	20.09.	Prilagođena pomoćna/parkirna kočnica
	20.12.	Mjera za sprečavanje opstrukcije ili pokretanja papučice kočnice
	20.13.	Kočnica s upravljanjem koljenom
	20.14.	Radnja kočionog sustava poduprta vanjskom silom
25		Preinačeni sustav ubrzavanja (gasa)
	25.01.	Prilagođena papučica gasa
	25.03.	Nagnuta papučica gasa
	25.04.	Uređaj za ručno dodavanje gasa

---

¹ Ovom se silom ukazuje na vozačevu sposobnost upravljanja sustavom.

	25.05.	Uređaj za dodavanje gasa koljenom
	25.06.	Radnja dodavanja gasa poduprta vanjskom silom
	25.08.	Papučica gasa lijevo
	25.09.	Mjera za sprečavanje opstrukcije ili pokretanja papučice kočnice
31		Prilagodbe papučica i zaštitne mjere za papučice
	31.01.	Dodatni komplet usporednih papučica
	31.02.	Papučice na (ili skoro na) istoj razini
	31.03.	Mjera za sprečavanje opstrukcije ili pokretanja papučice gasa i kočnice kada se papučicama ne upravlja nogom
	31.04.	Povišeni pod
32		Kombinirani sustavi radne kočnice i ubrzavanja
	32.01.	Uređaj za dodavanje gasa i radna kočnica kao kombinirani sustav kojim se upravlja jednom rukom

	32.02.	Uređaj za dodavanje gasa i radna kočnica kao kombinirani sustav kojim se upravlja vanjskom silom
33		Kombinirani sustavi radne kočnice, ubrzavanja i upravljanja volanom
	33.01.	Uređaj za dodavanje gasa, radna kočnica i upravljanje volanom kao kombinirani sustav kojim se upravlja vanjskom silom jednom rukom
	33.02.	Uređaj za dodavanje gasa, radna kočnica i upravljanje volanom kao kombinirani sustav kojim se upravlja vanjskom silom objema rukama
35		Preinačeni razmještaj komandi (prekidači za svjetla, brisači vjetrobranskog stakla, mlaznice za pranje vjetrobranskog stakla, truba, pokazivači smjera itd.)
	35.02.	Kontrolni uređaji kojima se može rukovati bez ispuštanja volana
	35.03.	Kontrolni uređaji kojima se može rukovati lijevom rukom bez ispuštanja volana
	35.04.	Kontrolni uređaji kojima se može rukovati desnom rukom bez ispuštanja volana
	35.05.	Kontrolni uređaji kojima se može rukovati bez ispuštanja volana, uređaja za dodavanje gasa i kočionog mehanizma
40		Preinačeno upravljanje volanom
	40.01.	Upravljanje volanom maksimalnom silom od ... N ¹ (npr. „40.01 (140 N)“)
	40.05.	Prilagođeni volan (veći/deblji dio volana, smanjeni promjer volana itd.)
	40.06.	Prilagođeni položaj volana
	40.09.	Nožno upravljanje volanom
	40.11.	Pomoćni uređaj uz volan
	40.14.	Alternativni prilagođeni sustav upravljanja jednom rukom
	40.15.	Alternativni prilagođeni sustav upravljanja objema rukama
42		Preinačeni uređaji za stražnji/bočni pregled

¹ Ovom se silom ukazuje na vozačevu sposobnost upravljanja sustavom.

	42.01.	Prilagođeni uređaj za stražnji pregled
	42.03.	Dodatni unutarnji uređaj kojim se omogućuje bočni pregled
	42.05.	Uređaj za pregled mrtvog kuta
43		Položaj sjedenja vozača
	43.01.	Vozačevo sjedalo na visini kojom se omogućava uobičajeni pregled i na uobičajenoj udaljenosti od volana i papučica
	43.02.	Sjedalo vozača prilagođeno obliku tijela
	43.03.	Sjedalo vozača s bočnom potporom za dobru stabilnost
	43.04.	Sjedalo vozača s naslonima za ruke
	43.06.	Prilagodba sigurnosnog pojasa
	43.07.	Sigurnosni pojas s potporom za dobru stabilnost
44		Preinake motocikla (obvezna uporaba potkoda)
	44.01.	Kočnica s jednostrukim upravljanjem
	44.02.	Prilagođena kočnica prednjeg kotača
	44.03.	Prilagođena kočnica stražnjeg kotača
	44.04.	Prilagođeni uređaj za dodavanje gasa
	44.08.	Visina sjedala koja vozaču omogućuje da u sjedećem položaju istodobno postavi obje noge na tlo i uravnoteži motocikl za vrijeme zaustavljanja i mirovanja.
	44.09.	Maksimalna sila za uporabu kočnice prednjeg kotača ... N ² (npr. „44.09 (140 N)“)
	44.10.	Maksimalna sila za uporabu kočnice stražnjeg kotača ... N ³ (npr. „44.10 (240 N)“)
	44.11.	Prilagođeno mjesto za odmaranje nogu
	44.12.	Prilagođena ručka
45		Motocikl samo s bočnom prikolicom
46		Samo tricikli

² Ovom se silom ukazuje na vozačevu sposobnost upravljanja sustavom.

³ Ovom se silom ukazuje na vozačevu sposobnost upravljanja sustavom.

47		Ograničeno na vozila s više od dva kotača koje vozač ne treba uravnoteživati pri pokretanju, zaustavljanju i mirovanju
50		Ograničeno na određeno vozilo/određeni broj šasije (identifikacijska oznaka vozila (VIN))

Slova koja se upotrebljavaju u kombinaciji s kodovima od 01 do 44 radi daljnjeg specificiranja:

- a lijevo
- b desno
- c ruka
- d stopalo
- e sredina
- f ruka
- g palac

KODOVI OGRANIČENE UPORABE

60		Neobvezne istovrijednosti
	60.01.	Nositelju je odobrena neobvezna istovrijednost navedena u članku 9. stavku 3. točki (a)
	60.02.	Nositelju je odobrena neobvezna istovrijednost navedena u članku 9. stavku 3. točki (b)
	60.03.	Prava na upravljanje vozilom kategorije B1 ograničena su na vozila navedena u članku 9. stavku 4. točki (c)
61		Ograničeno na putovanja danju (na primjer: jedan sat nakon izlaska i jedan sat prije zalaska sunca)
62		Ograničeno na putovanja unutar radijusa od ... km od mjesta stanovanja imatelja ili samo unutar grada/regije
63		Vožnja bez putnika
64		Ograničeno na putovanja na kojima brzina nije veća od ... km/h
65		Vožnja dopuštena samo uz pratnju osobe koja posjeduje vozačku dozvolu barem jednakovrijedne kategorije
66		Bez priključnog vozila
67		Zabranjena vožnja autocestom
68		Zabranjen alkohol
69		Ograničeno na vozila s blokadom u slučaju alkoholiziranosti u skladu s EN 50436. Navođenje datuma isteka nije obvezno npr. „69” ili „69 (01.01.2016)”

PODACI ZA UPRAVNE SVRHE

70		Zamjena vozačke dozvole br. ..., koju je izdala ... (razlikovna oznaka EU/UN u slučaju treće zemlje; na primjer „70.0123456789.NL”)
71		Duplikat vozačke dozvole br. ... (razlikovna oznaka EU/UN u slučaju treće zemlje; na primjer „71.987654321.HR”)
73		Ograničeno na vozila kategorije B tipa motorni četverocikl (B1)
78		Ograničeno na vozila s automatskim mjenjačem
79		Ograničeno na vozila usklađena sa specifikacijama navedenima u zagradama, u smislu primjene članka 19. ove Direktive
	79.01.	Ograničeno na vozila s dva kotača s bočnom prikolicom ili bez nje
	79.02.	Ograničeno na vozila kategorije AM tipa tricikl ili laki četverocikl
	79.03.	Ograničeno na tricikle
	79.04.	Ograničeno na tricikle u kombinaciji s prikolicom čija najveća dopuštena masa nije veća od 750 kg
	79.05.	Motocikl kategorije A1 s omjerom snage i težine većim od 0,1 kW/kg
	79.06.	Vozilo kategorije BE čija je najveća dopuštena masa prikolice veća od 3 500 kg
80		Ograničeno na imatelje vozačke dozvole za upravljanje vozilom kategorije A tipa motorni tricikl koji su mlađi od 24 godine
81		Ograničeno na imatelje vozačke dozvole za upravljanje vozilom kategorije A tipa motocikl na dva kotača koji su mlađi od 21 godine
95		Vozač koji ima potvrdu o stručnoj osposobljenosti (SSO) kojom se ispunjava obveza stručne osposobljenosti predviđena Direktivom (EU) 2022/2561 do ... (npr.: „95 (01.01.12”)
96		Vozila kategorije B u kombinaciji s prikolicom čija je najveća dopuštena masa veća od 750 kg kad je najveća dopuštena

		masa takve kombinacije veća od 3 500 kg, ali nije veća od 4 250 kg
97		Nije dopušteno za vozila kategorije C1 koja su obuhvaćena područjem primjene Uredbe (EU) br. 165/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁴ .
98		
	98.01	Vozač se smatra novim vozačem i podliježe uvjetima za razdoblje probnog upravljanja vozilom. Ako se dozvola zamijeni, obnovi ili nadomjesti, kod se dopunjuje datumom završetka razdoblja probnog upravljanja vozilom (na primjer 98.01.13.04.2028)
	98.02	Imatelj mora poštovati uvjete sustava vožnje uz pratnju dok ne navršši 18 godina

Kodovi 100 i više su nacionalni kodovi koji vrijede samo za vožnju na području države članice koja je izdala dozvolu.

---

⁴ Uredba (EU) br. 165/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. veljače 2014. o tahografima u cestovnom prometu, stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3821/85 o tahografu u cestovnom prometu i izmjeni Uredbe (EZ) br. 561/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o usklađivanju određenog socijalnog zakonodavstva koje se odnosi na cestovni promet (SL L 060, 28.2.2014., str. 1.).

Prilog II.

MINIMALNI ZAHTJEVI ZA VOZAČKE ISPITE I ZNANJE, VJEŠTINE I PONAŠANJE ZA UPRAVLJANJE VOZILOM S VLASTITIM POGONOM

I. MINIMALNI ZAHTJEVI ZA VOZAČKE ISPITE

Države članice poduzet će potrebne mjere kako bi osigurale da kandidati za vozačku dozvolu posjeduju znanje i vještine i pokazuju ponašanje potrebno za upravljanje vozilom s vlastitim pogonom. U tu svrhu uvedeni ispiti moraju se sastojati od:

- ispita znanja,
- nakon polaganja ispita znanja, ispita vještina i ponašanja.

Uvjeti pod kojima se ti ispiti provode utvrđeni su u nastavku.

A. ISPIT ZNANJA

1. Oblik

Odabranim oblikom ispita mora se pokazati da kandidat ima potrebna znanja iz predmeta pod točkama 2., 3. i 4.

Svaki kandidat za vozačku dozvolu za jednu kategoriju koji je položio ispit znanja za dozvolu za drugu kategoriju može se izuzeti od zajedničkih odredaba iz točaka 2., 3. i 4.

2. Sadržaj ispita znanja za sve kategorije vozila

O svakoj temi navedenoj u sljedećim točkama postavlja se pitanje, pri čemu o sadržaju i obliku pitanja odlučuje svaka država članica:

(a) prometni propisi:

- posebno o prometnim znakovima, oznakama i signalizaciji, pravilima o prednosti prolaska i ograničenjima brzine;

(b) vozač:

- važnost budnosti i odnosa prema drugim sudionicima u cestovnom prometu, uključujući korisnike mikromobilnosti;
- opće zapažanje, uključujući zapažanje opasnosti, prosuđivanje i odlučivanje, posebno vrijeme reagiranja te promjene u ponašanju vozača pod utjecajem alkohola, droga i lijekova, zbog duševnog stanja i umora;

- *utjecaj na rizik od odvratanja pozornosti zbog uporabe GSM-a ili drugih elektroničkih uređaja tijekom vožnje i posljedice za sigurnost; [Am. 139.]*

(c) cesta:

- najvažnija načela u vezi s poštovanjem sigurnosnog razmaka između vozila, zaustavnom udaljenošću i sposobnošću prijanjanja vozila uz kolnik u različitim vremenskim uvjetima i uvjetima na cesti, *uključujući posebice snježne i skliske uvjete; [Am. 140.]*
- čimbenici rizika tijekom vožnje povezani s različitim uvjetima na cesti, uključujući zapažanje i predviđanje opasnosti, posebno s obzirom na promjene vremenskih uvjeta te doba dana ili noći;
- značajke različitih vrsta cesta i s tim povezani zakonski propisi;
- sigurna vožnja u cestovnim tunelima;

(d) drugi sudionici u cestovnom prometu:

- posebni čimbenici rizika povezani s nedostatkom iskustva drugih sudionika u cestovnom prometu, posebno nezaštićenih sudionika u cestovnom prometu koji imaju manji stupanj zaštite u prometu u usporedbi s korisnicima motornih vozila kao što su automobili, autobusi i kamioni te koji su izravno izloženi silama sudara. Ta kategorija uključuje **djecu**, pješake, bicikliste, korisnike vozila s pogonom na dva kotača, korisnike uređaja za osobnu mobilnost i osobe s invaliditetom ili osobe smanjene pokretljivosti i sposobnosti orijentacije. **[Am. 141.]**
  - rizici povezani s kretanjem, **interakcijom** i vožnjom različitih vrsta vozila **zbog razlike u veličini i dinamici vožnje te razlike u vidnom polju njihovih vozača;** uključujući vozila s naprednim sustavima za pomoć u vožnji i drugim oblicima automatizacije; **[Am. 142.]**
  - **promjene mrtvih kutova i nagiba;** **[Am. 143.]**
  - **pravilna i pravovremena upotreba pokazivača smjera;** **[Am. 144.]**
- (e) opća pravila i propisi te druga pitanja:

- pravila o administrativnim ispravama potrebnima za upravljanje vozilom;
- opća pravila o ponašanju vozača u slučaju nesreće (uključivanje upozornih uređaja i pokretanje alarma) te mjere koje može prema potrebi poduzeti kako bi pomogao žrtvama prometne nesreće;
- ***pravila o tome kako se ponašati ako se približava vozilo hitne pomoći i što učiniti na mjestu sudara; [Am. 145.]***
- sigurnosni čimbenici koji se odnose na vozilo te na teret i osobe koje se prevoze;
- poznavanje sigurnosnih aspekata povezanih s vozilima s pogonom na alternativna goriva *i/ili baterijom, posebno rizika od plamena/požara ili kemijske reakcije u slučaju nesreće ili kvara; [Am. 146.]*
- (f) potrebne mjere opreza pri izlasku iz vozila, ***uključujući provjeru da je sigurno otvoriti vrata vozila i da to neće predstavljati opasnost za druge sudionike u prometu kao što su pješaci, biciklisti i korisnici mikromobilnosti; [Am. 147.]***

- (g) mehanički aspekti povezani sa sigurnošću prometa na cestama; kandidati moraju biti sposobni prepoznati najčešće kvarove, posebno na sustavu upravljanja, ovjesu i sustavu kočenja, gumama, svjetlima i pokazivačima smjera, reflektorima, retrovizorima, vjetrobranu i brisačima, ispušnom sustavu, sigurnosnim pojasevima i zvučno-upozornom uređaju;
- (h) sigurnosna oprema vozila, a posebno upotreba sigurnosnih pojaseva, naslona za glavu, sigurnosne opreme za djecu i punjenje električnih vozila;
- (i) pravila i aspekti u pogledu upotrebe vozila u odnosu na okoliš, uključujući električna vozila: odgovarajuća upotreba zvučno-upozornog uređaja, umjerena potrošnja goriva/energije, ograničenje emisija (emisije stakleničkih plinova, onečišćujuće tvari u zraku, buka i mikroplastika od trošenja guma, *kočnica* i ceste itd.). [Am. 148.]

(i.a) osnovno znanje o upotrebi opreme prve pomoći i sposobnost pružanje prve pomoći, uključujući umjetno disanje;

države članice mogu umjesto toga dopustiti da prethodno završeno praktično osposobljavanje za pružanje prve pomoći, koje uključuje umjetno disanje, omogućuje izuzimanje iz dijela teorijskog testa povezanog s prvom pomoći;
[Am. 149.]

(i.b) sigurna interakcija s naprednim funkcijama sustava za pomoć vozaču i drugim oblicima automatizacije, uključujući s njima povezane prednosti, ograničenja i rizike; [Am. 150.]

(i.c) osnovni regulatorni okvir za ograničenja pristupa vozila gradovima, uključujući zone s niskim emisijama; [Am. 151.]

3. Posebne odredbe za kategorije A1, A2 i A

Obvezne provjere općeg znanja o sljedećem:

(a) korištenju zaštitne opreme, kao što su rukavice, čizme, odjeća i zaštitna kaciga;

- (b) vidljivosti motociklista od strane drugih sudionika u cestovnom prometu;
- (c) čimbenicima rizika povezanim s različitim prethodno navedenim uvjetima na cesti, uz posvećivanje posebne pozornosti klizavim dijelovima, kao što su poklopci odvoda, oznake na cesti poput linija i strelica, tramvajske tračnice;
- (d) mehaničkim aspektima u vezi sa sigurnošću na cestama, kako je prethodno utvrđeno, uz posvećivanje posebne pozornosti prekidaču za zaustavljanje u nuždi, razini ulja i lancu.

4. Posebne odredbe za kategorije C, CE, C1, C1E, D, DE, D1, D1E i T [Am. 152.]

(1) Obvezne provjere općeg znanja o sljedećem:

- (a) pravilima o vremenima vožnje i razdobljima odmora kako su utvrđena Uredbom (EZ) br. 561/2006 Europskog parlamenta i Vijeća¹; upotrebi uređaja za bilježenje podataka kako je definiran Uredbom (EU) br. 165/2014;
- (b) pravilima o vrsti predmetnog prijevoza: robe ili putnika;
- (c) ispravama o vozilu i prijevoznim ispravama potrebnima za domaći i međunarodni prijevoz robe i putnika;

---

¹ Uredba (EZ) br. 561/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. o usklađivanju određenog socijalnog zakonodavstva koje se odnosi na cestovni promet i o izmjeni uredbi Vijeća (EEZ) br. 3821/85 i (EZ) br. 2135/98 te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3820/85 (SL L 102, 11.4.2006., str. 1.).

- (d) ponašanju u slučaju nesreće; poznavanju mjera koje je potrebno poduzeti nakon nesreće ili sličnog događaja, uključujući postupanje u hitnim situacijama, kao što su evakuacija putnika te osnovna znanja o pružanju prve pomoći, ***uključujući umjetno disanje***; [Am. 153.]
- (e) mjerama opreza tijekom skidanja i zamjene kotača;
- (f) propisima o težini i dimenzijama vozila; propisima o uređajima za ograničenje brzine;
- (fa) svrsi i uporabi sustava usporavanja/ispušnog sustava i kočnica***; [Am. 154.]
- (g) ograničenjima vidnog polja zbog značajki njihovih vozila, ***posebno u pogledu pješaka na prednjem dijelu vozila i biciklista na bočnoj i prednjoj strani vozila***; [Am. 155.]
- (h) čitanju autokarte, planiranju rute, uključujući korištenje elektroničkih sustava navođenja (nije obvezno);
- (ha) defenzivna i ekološka vožnja: udaljenosti od vozila sprijeda; pretjecanje u zavoju, prestrojavanje u drugu prometnu traku, pravila o prednosti, ograničenja brzine***; [Am. 156.]

- (i) sigurnosnim čimbenicima u vezi s utovarom vozila: nadzoru tereta (utovar i učvršćivanje), teškoćama s različitim vrstama tereta (npr. tekući tereti, viseći tereti...), utovaru i istovaru robe i upotrebi opreme za utovar (samo kategorije C, CE, C1, C1E, T); **[Am. 157.]**
- (i.a) sigurnosne mjere, postupci i protokoli u pogledu sigurnih parkirališta;*
[Am. 158.]
- (j) odgovornosti vozača za prijevoz putnika; udobnosti i sigurnosti putnika, *posebno osoba s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću, te prikladna reakcija u slučaju rodno uvjetovanog uznemiravanja i nasilja*; prijevozu djece; nužnim provjerama prije polaska; ispit znanja mora obuhvatiti sve vrste autobusa (autobusi za javni prijevoz i putnički autobusi, autobusi posebnih dimenzija itd.) (samo kategorije D, DE, D1, D1E). **[Am. 159.]**
- (k) Države članice mogu kandidate za dozvolu za vozilo kategorije C1 ili C1E izvan područja primjene Uredbe (EU) br. 165/2014 izuzeti iz dijela testa koji se odnosi na poznavanje tema navedenih u točki 4. podtočki (1) podpodtočkama od (a) do (c).

- (2) Obvezna provjera općeg znanja o sljedećim dodatnim odredbama u vezi s kategorijama C, CE, D i DE:
- (a) načelima konstrukcije i rada: motora s unutarnjim izgaranjem, tekućina (npr. motorno ulje, rashladna tekućina, tekućina za pranje vjetrobranskog stakla), sustava goriva, električnog sustava, sustava paljenja, sustava prijenosa (spojka, mjenjač itd.);
  - (b) podmazivanju i zaštiti od smrzavanja;
  - (c) načelima konstrukcije, montaže, pravilne upotrebe i održavanja guma;
  - (d) načelima vrsta, djelovanja, glavnih dijelova, povezivanja, upotrebe i svakodnevnog održavanja opreme za ograničenje brzine kretanja i regulatora brzine te upotrebe sustava protiv blokiranja kotača;
  - (e) načelima vrsta, rada, glavnih dijelova, povezivanja, upotrebe i svakodnevnog održavanja sustava spojnice (samo kategorije CE, DE);
  - (f) metodama utvrđivanja uzroka kvarova;

- (g) preventivnom održavanju vozila i potrebnim tekućim popravcima;
- (h) odgovornosti vozača u pogledu preuzimanja, prijevoza i dostave robe u skladu s dogovorenim uvjetima (samo kategorije C, CE).

B. ISPIT VJEŠTINA I PONAŠANJA

5. Vozilo i njegova oprema

(1) Sustav prijenosa u vozilu (mjenjač)

- (a) Upravljanje vozilom s ručnim prijenosom (mjenjačem) podliježe polaganju ispita vještina i ponašanja u vozilu s ručnim mjenjačem.

„Vozilo s ručnim mjenjačem” znači vozilo koje je opremljeno papučicom spojke (ili ručicom spojke kojom se upravlja ručno za kategorije A, A2 i A1) kojom upravlja vozač pri pokretanju, zaustavljanju ili mijenjanju brzina vozila.

- (b) Vozila koja ne ispunjavaju kriterije utvrđene u točki 5. podtočki (1) podpodtočki (a) smatraju se vozilima s automatskim mjenjačem.

Ne dovodeći u pitanje točku 5. podtočku (1) podpodtočku (c), ako podnositelj zahtjeva polaže ispit vještina i ponašanja u vozilu s automatskim mjenjačem, to se bilježi na svakoj dozvoli izdanoj na temelju takvog ispita odgovarajućim kodom Unije predviđenim u Prilogu I. dijelu E. Dozvole s tim kodom upotrebljavaju se samo za upravljanje vozilima s automatskim mjenjačem.

- (c) Kod Unije označen na vozačkoj dozvoli kategorija A1, A2, A, B1, B i BE izdanoj na temelju ispita vještina i ponašanja položenog u vozilu s automatskim mjenjačem ***ne nameće se niti prikazuje ili se briše*** ako njezin imatelj položi namjenski ispit vještina i ponašanja ili završi namjensko osposobljavanje, ***do čega može doći prije ili nakon ispita vještina i ponašanja u vozilu s automatskim mjenjačem.*** [Am. 160.]

Države članice poduzimaju potrebne mjere:

- i. za odobravanje i nadzor namjenskog osposobljavanja, ***među ostalim u okviru općeg osposobljavanja vozača; ili***, [Am. 161.]

ii. za organizaciju namjenskog testa vještina i ponašanja.

Vozila koja se upotrebljavaju za osposobljavanje ili ispit iz ove točke moraju biti s ručnim mjenjačem i moraju biti obuhvaćena kategorijom vozačke dozvole za koju su polaznici podnijeli zahtjev.

Trajanje ispita vještina i ponašanja te prijeđena udaljenost moraju biti dostatni za procjenu vještina i ponašanja utvrđenih u točki 6. ili 7. ovog Priloga, pri čemu se posebna pozornost posvećuje upravljanju mjenjačem vozila.

Osposobljavanje mora sadržavati sve aspekte obuhvaćene točkom 6. ili 7. ovog Priloga, pri čemu se posebna pozornost posvećuje upravljanju mjenjačem vozila. Svaki sudionik osposobljavanja mora obaviti praktični dio i pokazati svoje vještine i ponašanje na javnim cestama. Osposobljavanje mora trajati najmanje sedam sati.

- (d) Posebne odredbe za vozila kategorije BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 i ***D1E i T*** [Am. 162.]

Države članice mogu odlučiti da se u vozačkoj dozvoli za vozila kategorije BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 ili D1E iz točke 5. podtočke (1) podpodtočke (c) ne bilježe nikakva ograničenja za vozila s automatskim mjenjačem ako podnositelj zahtjeva već ima vozačku dozvolu stečenu u vozilu s ručnim mjenjačem u najmanje jednoj od sljedećih kategorija: B, BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 ili D1E te je izvršio radnje opisane u točki 8. podtočki (4) tijekom ispita vještina i ponašanja.

- (2) Vozila koja se upotrebljavaju na ispitima vještina i ponašanja moraju ispunjavati minimalne kriterije navedene u nastavku. Države članice mogu predvidjeti strože kriterije ili dodati druge. Države članice mogu za vozila kategorija A1, A2 i A, koja se upotrebljavaju na ispitima vještine i ponašanja, dopustiti odstupanje od 5 cm³ ispod zahtijevanog minimalnog obujma cilindra.

(a) Kategorija A1:

motocikl kategorije A1 bez bočne prikolice sa snagom od najviše 11 kW i omjerom snage i težine koji ne prelazi 0,1 kW/kg i koji postiže brzinu od najmanje 90 km/h.

Ako motocikl pokreće motor s unutarnjim izgaranjem, obujam cilindra motora mora biti najmanje 120 cm³.

Ako motocikl pokreće električni motor, omjer snage i težine vozila mora biti najmanje 0,08 kW/kg;

(b) kategorija A2:

motocikl bez bočne prikolice, sa snagom od najmanje 20 kW, koja ne prelazi 35 kW, i omjerom snage i težine koji ne prelazi 0,2 kW/kg.

Ako motocikl pokreće motor s unutarnjim izgaranjem, radni obujam motora mora biti najmanje 250 cm³.

Ako motocikl pokreće električni motor, omjer snage i težine vozila mora biti najmanje 0,15 kW/kg;

(c) kategorija A:

motocikl bez bočne prikolice, čija je masa bez tereta veća od 180 kg, snage najmanje 50 kW. Države članice mogu prihvatiti odstupanje od 5 kg ispod zahtijevanog minimuma mase.

Ako motocikl pokreće motor s unutarnjim izgaranjem, radni obujam motora mora biti najmanje 600 cm³.

Ako motocikl pokreće električni motor, omjer snage i težine vozila mora biti najmanje 0,25 kW/kg.

(d) Kategorija B:

vozilo na četiri kotača kategorije B koje može postići brzinu od najmanje 100 km/h;

(e) kategorija BE:

kombinacija vozila, sastavljena od ispitnog vozila kategorije B i prikolice najveće dopuštene mase najmanje 1 000 kilograma, koja može postići brzinu od najmanje 100 km/h i ne spada u kategoriju B; teretni dio prikolice sastoji se od zatvorenog dijela koji je širok i visok najmanje onoliko koliko i motorno vozilo; zatvoreni dio može biti i nešto uži od motornog vozila ako je pogled vozača unazad moguć samo korištenjem vanjskih retrovizora motornog vozila; stvarna ukupna masa prikolice iznosi najmanje 800 kg;

(f) kategorija B1:

četverocikl koji može postići brzinu od najmanje 60 km/h;

(g) kategorija C:

vozilo kategorije C, najveće dopuštene mase najmanje 12 000 kg, duljine najmanje 8 m, širine najmanje 2,40 m, koje može postići brzinu od najmanje 80 km/h; opremljeno sustavom protiv blokiranja kotača i uređajem za bilježenje podataka kako je definiran Uredbom (EU) br. 165/2014; ~~teretni dio sastoji se od zatvorenog dijela koji je širok i visok najmanje onoliko koliko i kabina;~~ stvarna ukupna masa vozila iznosi najmanje 10 000 kg; **[Am. 163.]**

(h) kategorija CE:

ili zglobno vozilo ili kombinacija ispitnog vozila kategorije C i prikolice duljine najmanje 7,5 m; najveća dopuštena masa i zglobnog vozila i kombinacije iznosi najmanje 20 000 kg, duljina najmanje 14 m, a širina najmanje 2,4 m; mogu postići brzinu od najmanje 80 km/h; opremljeni su sustavom protiv blokiranja kotača, *sedlom, mjenjačem koji ima najmanje osam brzina za vožnju naprijed* i uređajem za bilježenje podataka kako je definiran Uredbom (EU) br. 165/2014; ~~teretni dio sastoji se od zatvorenog dijela koji je širok i visok najmanje onoliko koliko i kabina;~~ stvarna ukupna masa oba dijela, zglobnog vozila i kombinacije, iznosi najmanje 15 000 kg; **[Am. 164.]**

(i) kategorija C1:

vozilo potkategorije C1, najveće dopuštene mase najmanje 4 000 kg, duljine najmanje 5 m, koje može postići brzinu od najmanje 80 km/h; opremljeno sustavom protiv blokiranja kotača i uređajem za bilježenje podataka kako je definiran Uredbom (EU) br. 165/2014; ~~teretni dio sastoji se od zatvorenog dijela koji je širok i visok najmanje onoliko koliko i kabina;~~ **[Am. 165.]**

(j) kategorija C1E:

kombinacija sastavljena od ispitnog vozila potkategorije C1 i prikolice najveće dopuštene mase najmanje 1 250 kg; ta kombinacija mora biti dugačka najmanje 8 m i mora moći postići brzinu od najmanje 80 km/h; ~~teretni dio prikolice sastoji se od zatvorenog dijela koji je širok i visok najmanje onoliko koliko i kabina; zatvoreni dio može biti i nešto uži od kabine ako je pogled vozača unatrag moguć samo korištenjem vanjskih retrovizora motornog vozila;~~ stvarna ukupna masa prikolice iznosi najmanje 800 kg; **[Am. 166.]**

(k) kategorija D:

vozilo kategorije D, duljine najmanje 10 m, širine najmanje 2,40 m, koje može postići brzinu od najmanje 80 km/h; opremljeno sustavom protiv blokiranja kotača i uređajem za bilježenje podataka kako je definiran Uredbom (EU) br. 165/2014;

(l) kategorija DE:

kombinacija sastavljena od ispitnog vozila kategorije D i prikolice najveće dopuštene mase najmanje 1 250 kg, širine najmanje 2,40 m, koja može postići brzinu od najmanje 80 km/h; ~~teretni dio prikolice sastoji se od zatvorenog dijela koji je najmanje 2 m širok i 2 m visok;~~ stvarna ukupna masa prikolice iznosi najmanje 800 kg; **[Am. 167.]**

(m) kategorija D1:

vozilo potkategorije D1, najveće dopuštene mase najmanje 4 000 kg, duljine najmanje 5 m, koje može postići brzinu od najmanje 80 km/h; opremljeno sustavom protiv blokiranja kotača i uređajem za bilježenje podataka kako je definiran Uredbom (EU) br. 165/2014;

(n) kategorija D1E:

kombinacija vozila, sastavljena od ispitnog vozila potkategorije D1 i prikolice najveće dopuštene mase najmanje 1 250 kilograma, koja može postići brzinu od najmanje 80 km/h; teretni dio prikolice sastoji se od zatvorenog dijela koji je najmanje 2 m širok i 2 m visok; stvarna ukupna masa prikolice iznosi najmanje 800 kg.

6. Vještine i ponašanja koji se provjeravaju za kategorije A1, A2 i A

(1) Priprema i tehnička provjera vozila u pogledu sigurnosti na cestama

Kandidati moraju pokazati da su sposobni pripremiti se za sigurno upravljanje vozilom ispunjavanjem sljedećih zahtjeva:

- (a) pravilno namještanje zaštitne opreme, kao što su rukavice, čizme, odjeća i zaštitna kaciga;
- (b) nasumična provjera stanja guma, kočnica, upravljača, prekidača za zaustavljanje u nuždi (prema potrebi), lanca, razine ulja, svjetala, reflektora, pokazivača smjera i zvučno-upozornog uređaja.

- (2) Ispitivanje posebnih radnji u pogledu sigurnosti na cestama
- (a) postavljanje motocikla na oslonac, skidanje motocikla s oslonca i njegovo pomicanje bez pomoći motora, hodanjem uz vozilo;
  - (b) parkiranje motocikla na njegov oslonac;
  - (c) izvođenje najmanje dvije radnje pri maloj brzini, uključujući slalom vožnju; to omogućuje ocjenu sposobnosti rada sa spojkom u kombinaciji s kočnicom, održavanja ravnoteže, smjera gledanja i pravilnog položaja tijela na motociklu, kao i pravilnog položaja nogu na stalcima za noge;
  - (d) izvođenje najmanje dvije radnje pri većoj brzini, od kojih se jedna izvodi u drugoj ili trećoj brzini pri brzini od najmanje 30 km/h, a druga izbjegavanjem zapreke pri brzini od najmanje 50 km/h; to omogućuje ocjenu položaja tijela na motociklu, smjera gledanja, održavanja ravnoteže, tehnike upravljanja i tehnike mijenjanja brzina;
  - (e) kočenje: izvode se barem dvije radnje kočenja, uključujući kočenje kočnicom za slučaj nužde pri minimalnoj brzini od 50 km/h; to omogućuje ocjenu sposobnosti rada s prednjom i stražnjom kočnicom, smjera gledanja i položaja tijela na motociklu.

(3) Ponašanje u prometu

Sljedeće radnje, u uobičajenim uvjetima u prometu, kandidati moraju izvršiti posve sigurno, poduzimajući potrebne mjere opreza:

- (a) polazak: s mjesta parkiranja, nakon zaustavljanja u prometu; izlazak s kolnog ulaza;
- (b) vožnja na ravnim cestama; mimoilaženje s vozilima iz suprotnog smjera, uključujući vožnju u ograničenom prostoru;
- (c) vožnja zavojima;
- (d) raskrižja: prilaženje raskrižjima i sjecištima te njihov prijelaz;
- (e) promjena smjera vožnje: skretanje ulijevo i udesno; prestrojavanje u drugu prometnu traku, ***polukružno skretanje***; [Am. 169.]
- (f) približavanje autocesti ili sličnim cestama (ako postoje) te izlazak s njih: spajanje iz vozne trake za ubrzavanje; napuštanje autoceste prometnom trakom za usporavanje;

- (g) pretjecanje/obilaženje: pretjecanje drugih vozila (~~ako je moguće~~), **uključujući bicikliste, korisnike mikromobilnosti, pješake**; obilaženje zapreka, npr. parkiranih vozila; pretjecanje od strane drugih vozila (prema potrebi); [Am. 170.]
- (h) posebne značajke ceste (ako postoje): kružni tokovi; prijelazi preko željezničkih pruga u istoj razini, **biciklističke staze**; tramvajske/autobusne postaje; pješački prijelazi; vožnja uzbrdo/nizbrdo po dugačkim padinama; tuneli; [Am. 171.]
- (ha) interakcija s drugim vozilima, uključujući predviđanje mrtvih kutova i odgovarajuću upotrebu pokazivača smjera; [Am. 172.]**
- (i) reagiranje na opasne situacije i njihovo predviđanje primjenom simulatora;
- (j) poduzimanje potrebnih mjera opreza pri izlasku iz vozila, **posebno u pogledu biciklista.** [Am. 173.]

7. Vještine i ponašanja koji se provjeravaju za kategorije B, B1 i BE

(1) Priprema i tehnička provjera vozila u pogledu sigurnosti na cestama

Kandidati moraju pokazati da su sposobni pripremiti se za sigurnu vožnju ispunjavanjem sljedećih zahtjeva:

- (a) podešavanje sjedala prema potrebi kako bi se postigao pravilan sjedeći položaj;
  - (b) podešavanje retrovizora, sigurnosnih pojaseva i naslona za glavu, ako postoje;
  - (c) provjera jesu li vrata zatvorena;
  - (d) nasumična provjera stanja guma, upravljača, kočnica, tekućina (npr. motorno ulje, rashladna tekućina, tekućina za pranje vjetrobranskog stakla), svjetala, reflektora, pokazivača smjera i zvučno-upozornog uređaja;
  - (e) provjera sigurnosnih čimbenika povezanih s utovarom tereta u vozilo: karoserije, cerade, vrata za utovar tereta, zaključavanje kabine, način utovara, osiguranje tereta (samo kategorija BE);
  - (f) provjera mehanizma spojnice, kočnih i elektroničkih spojeva (samo kategorija BE).
- (2) Kategorija B i B1: ispitivanje posebnih radnji u pogledu sigurnosti prometa na cestama

Ispituju se sljedeće odabrane radnje (najmanje dvije radnje za četiri točke, uključujući jednu u vožnji unatrag):

- (a) vožnja unatrag po ravnom pravcu ili vožnja unatrag ulijevo ili udesno iza ugla bez izlaska iz ispravne prometne trake;
  - (b) polukružno okretanje vozila korištenjem brzina za kretanje naprijed ili unatrag;
  - (c) parkiranje vozila i napuštanje parkirnog prostora (paralelno, ukoso ili pod pravim kutom, vožnjom naprijed ili unatrag na ravnom, uzbrdici ili nizbrdici);
  - (d) precizno kočenje do zaustavljanja; međutim, zaustavljanje u nuždi nije obvezno.
- (3) Kategorija BE: ispitivanje posebnih radnji u pogledu sigurnosti na cestama:
- (a) spajanje i odvajanje ili odvajanje i ponovno spajanje prikolice i motornog vozila; radnja mora uključivati vučno vozilo koje je parkirano uz prikolicu (tj. ne u nizu);
  - (b) vožnja unatrag duž zavoja o čijem obliku odlučuju države članice;
  - (c) sigurno parkiranje radi utovara/istovara.

(4) Ponašanje u prometu

Sljedeće radnje, u uobičajenim uvjetima u prometu, kandidati moraju izvršiti posve sigurno, poduzimajući potrebne mjere opreza:

- (a) polazak: s mjesta parkiranja, nakon zaustavljanja u prometu; izlazak s kolnog ulaza;
- (b) vožnja na ravnim cestama; mimoilaženje s vozilima iz suprotnog smjera, uključujući vožnju u ograničenom prostoru;
- (c) vožnja zavojima;
- (d) raskrižja: prilaženje raskrižjima i sjecištima te njihov prijelaz;
- (e) promjena smjera vožnje: skretanje ulijevo i udesno; prestrojavanje u drugu prometnu traku;
- (f) približavanje autocesti ili sličnim cestama (ako postoje) te izlazak s njih: spajanje iz vozne trake za ubrzavanje; napuštanje autoceste prometnom trakom za usporavanje;
- (g) pretjecanje/obilaženje: pretjecanje drugih vozila ~~vozi~~ ***sudionika u cestovnom prometu, uključujući bicikliste*** (ako je moguće); vožnja uz prepreke, na primjer parkirana vozila; pretjecanje od strane drugih vozila (prema potrebi); **[Am. 174.]**

- (ga) *neovisna vožnja prema utvrđenom odredištu, osim konkretnih oznaka smjera;*
[Am. 175.]
- (h) posebne značajke ceste (ako postoje): kružni tokovi; *vožnja kružnim tokom za velika vozila; vožnja desnom i lijevom stranom;* prijelazi preko željezničkih pruga u istoj razini; tramvajske/autobusne postaje; pješački prijelazi; *biciklističke staze;* vožnja uzbrdo/nizbrdo po dugačkim padinama; *promjene nagiba;* tuneli; [Am. 176.]
- (ha) *interakcija s drugim sudionicima u prometu, uključujući predviđanje mrtvih kutova i odgovarajuću upotrebu pokazivača smjera;* [Am. 177.]
- (i) ~~poduzimanje potrebnih mjera opreza pri izlasku~~ *ulazak u vozilo i izlazak iz njega, uključujući provjeru da je sigurno otvoriti vrata vozila i da to neće predstavljati opasnost za druge sudionike u prometu kao što su pješaci, biciklisti i korisnici mikromobilnosti, s posebnim naglaskom na otvaranje vrata rukom koja je od njih najudaljenija;* [Am. 178.]
- (j) reagiranje na opasne situacije, *uključujući* i njihovo predviđanje primjenom simulatora. [Am. 179.]

8. Vještine i ponašanja koji se provjeravaju za kategorije C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 i D1E

(1) Priprema i tehnička provjera vozila u pogledu sigurnosti na cestama

Kandidati moraju pokazati da su sposobni pripremiti se za sigurnu vožnju ispunjavanjem sljedećih zahtjeva:

- (a) podešavanje sjedala prema potrebi kako bi se postigao pravilan sjedeći položaj;
- (b) podešavanje retrovizora, sigurnosnih pojaseva i naslona za glavu, ako postoje;
- (c) nasumična provjera stanja guma, upravljača, kočnica, svjetala, reflektora, pokazivača smjera i zvučno-upozornog uređaja;
- (d) provjera sustava servokočenja i servoupravljanja; provjera stanja kotača, matica kotača, blatobrana, vjetrobranskog stakla, prozora i brisača, tekućina (npr. motorno ulje, rashladna tekućina, tekućina za pranje vjetrobranskog stakla); provjera i korištenje ploče s instrumentima, uključujući uređaj za bilježenje podataka kako je definiran Uredbom (EU) br. 165/2014. Ovaj se zadnji zahtjev ne primjenjuje na kandidate za vozačku dozvolu za vozila kategorije C1 ili C1E koja nisu u području primjene ove Uredbe;

- (e) provjera zračnog pritiska, spremnika za zrak i ovjesa;
  - (f) provjera sigurnosnih čimbenika povezanih s utovarom tereta u vozilo: karoserije, cerade, vrata za utovar tereta, mehanizam utovara (ako postoji), zaključavanje kabine (ako postoji), način utovara, osiguravanje tereta (samo kategorije C, CE, C1, C1E);
  - (g) provjera mehanizma spojnice te kočnih i elektroničkih spojeva (samo kategorije CE, C1E, DE, D1E);
  - (h) sposobnost poduzimanja posebnih mjera za sigurnost vozila; pregled karoserije, servisnih vrata, izlaza u nuždi, opreme za prvu pomoć, aparata za gašenje požara i druge sigurnosne opreme (samo kategorije D, DE, D1, D1E);
  - (i) čitanje autokarte, planiranje rute, uključujući korištenje elektroničkih sustava navođenja (nije obvezno).
- (2) Ispitivanje posebnih radnji u pogledu sigurnosti prometa na cestama:
- (a) spajanje i odvajanje ili odvajanje i ponovno spajanje prikolice i motornog vozila; radnja mora uključivati vučno vozilo koje je parkirano uz prikolicu (tj. ne u nizu) (samo kategorije CE, C1E, DE, D1E);

(aa) različiti mehanizmi spajanja prikolice s kamionom, uzimajući u obzir vučni čep sedla za zglobna vozila (za poluprikolice) i vučnu spojnicu za prikolice s rudom (kamion), kao i standardne operativne postupke i protokole za priključivanje i otkvačivanje prikolica s kamiona pri korištenju tih mehanizama za spajanje; [Am. 184.]

(b) vožnja unatrag duž zavoja o čijem obliku odlučuju države članice;

(c) sigurno parkiranje radi utovara/istovara na utovarnoj rampi/platformi ili sličnoj strukturi (samo kategorije C, CE, C1, C1E, T); **[Am. 185.]**

(d) parkiranje kako bi se putnici mogli sigurno ukrcati u autobus ili iskrcati iz njega (samo kategorije D, DE, D1, D1E).

(3) Ponašanje u prometu

Sljedeće radnje, u uobičajenim uvjetima u prometu, kandidati moraju izvršiti posve sigurno, poduzimajući potrebne mjere opreza:

(a) polazak: s mjesta parkiranja, nakon zaustavljanja u prometu; izlazak s kolnog ulaza;

- (b) vožnja na ravnim cestama; mimoilaženje s vozilima iz suprotnog smjera, uključujući vožnju u ograničenom prostoru;
- (c) vožnja zavojima;
- (d) raskrižja: prilaženje raskrižjima i sjecištima te njihov prijelaz;
- (e) promjena smjera vožnje: skretanje ulijevo i udesno; prestrojavanje u drugu prometnu traku, ***polukružno skretanje***; [Am. 186.]
- (ea) uzimanje u obzir mrtvog kuta***; [Am. 187.]
- (f) približavanje autocesti ili sličnim cestama (ako postoje) te izlazak s njih: spajanje iz vozne trake za ubrzavanje; napuštanje autoceste prometnom trakom za usporavanje;
- (g) pretjecanje drugih vozila ***sudionika u cestovnom prometu i korisnika mikromobilnosti, uključujući bicikliste i pješake*** (ako je moguće); vožnja uz prepreke, na primjer parkirana vozila; pretjecanje od strane drugih vozila (prema potrebi); [Am. 188.]

- (h) posebne značajke ceste (~~ako postoje~~) : **vožnja kružnim tokom za velika vozila; vožnja desnom i lijevom stranom**; kružni tokovi; prijelazi preko željezničkih pruga u istoj razini; tramvajske/autobusne postaje; pješački prijelazi, **biciklističke staze**; vožnja uzbrdo/nizbrdo po dugačkim padinama; tuneli; [Am. 189.]
- (i) ~~poduzimanje potrebnih mjera opreza pri izlasku~~ **ulazak u vozilo i izlazak iz njega, uključujući provjeru da je sigurno otvoriti vrata vozila i da to neće predstavljati opasnost za druge sudionike u prometu kao što su pješaci, biciklisti i korisnici mikromobilnosti**; [Am. 190.]
  - (i.a) **mjere opreza koje treba poduzeti pri sigurnom ulasku u vozilo i izlasku iz njega.** [Am. 191.]
- (4) Sigurna i energetski učinkovita vožnja:
  - (a) vožnja na način koji osigurava sigurnost te smanjuje potrošnju goriva i emisije tijekom ubrzavanja, usporavanja, vožnje uzbrdo i nizbrdo, **držanja razmaka od vozila ispred; pretjecanje u zavoju, prestrojavanje u drugu prometnu traku, pravila o prednosti, ograničenja brzine**; [Am. 192.]

(b) reagiranje na opasne situacije *uključujući* njihovo predviđanje primjenom simulatora. [Am. 193.]

9. Ocjenjivanje ispita vještina i ponašanja

(1) Ocjena svake od situacija u vožnji navedenih u točkama 6., 7. i 8. mora odražavati stupanj spretnosti kojom kandidat upravlja vozilom te pokazanu sposobnost za potpuno sigurnu vožnju u prometu. Tijekom čitavog ispita ovlaštenu ispitivač mora se osjećati sigurno. Pogreške u vožnji ili opasno ponašanje koje neposredno ugrožava sigurnost ispitnog vozila, njegovih putnika ili drugih sudionika u cestovnom prometu kažnjava se neprolaskom na ispitu bez obzira na to jesu li ovlaštenu ispitivač ili osoba u pratnji intervenirali. Ipak, ovlaštenu ispitivač ima pravo odlučiti treba li ispit vještina i ponašanja održati do kraja.

Ovlaštenu ispitivači moraju biti osposobljeni za ispravno ocjenjivanje kandidatove sposobnosti sigurnog upravljanja vozilom. Rad ovlaštenih ispitivača prati i nadzire *neovisno* tijelo koje ovlasti država članica kako bi se osiguralo ispravno i dosljedno ocjenjivanje pogrešaka u skladu sa standardima utvrđenima u ovom Prilogu. [Am. 194.]

- (2) Tijekom ocjenjivanja ovlaštteni ispitivači moraju posvetiti posebnu pozornost činjenici vozi li kandidat defenzivno i obzirno. Ta ocjena mora odražavati cjelokupni stil vožnje, a ovlaštteni ispitivač mora uzeti u obzir sveobuhvatan profil kandidata. Kriteriji uključuju prilagođenu i odlučnu (sigurnu) vožnju uz istodobno vođenje računa o uvjetima na cesti i vremenskim uvjetima, drugom prometu, interesima drugih sudionika u cestovnom prometu (posebno nezaštićenih sudionika u cestovnom prometu) te sposobnosti predviđanja.
- (3) Ispitivač vožnje nadalje ocjenjuje:
- (a) ima li kandidat kontrolu nad vozilom; uzimajući u obzir: ispravnu upotrebu sigurnosnih pojaseva, *najnovijih dodataka za sigurnost i pomoć u vožnji*, retrovizora, naslona za glavu; sjedala; ispravnu upotrebu svjetala i druge opreme; ispravnu upotrebu spojke, mjenjača, papučice za gas, sustava kočenja (uključujući treći sustav kočenja, ako postoji), ispravno upravljanje; kontrolu nad vozilom u različitim uvjetima, pri različitim brzinama; stabilnost na cesti; težinu i dimenzije te karakteristike vozila; težinu i vrstu tereta (samo kategorije BE, C, CE, C1, C1E, DE, D1E); udobnost putnika (samo kategorije D, DE, D1, D1E) (bez naglog ubrzavanja, uravnotežena vožnja bez naglog kočenja); [Am. 195.]

- (b) vozi li kandidat ekonomično te sigurno i energetski učinkovito, uzimajući pritom u obzir broj okretaja u minuti, mijenjanje brzina, kočenje i ubrzavanje ***i koristi li se ugrađenim dodacima za sigurnost i/ili pomoć u vožnji*** (samo kategorije B, BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1, D1E); [Am. 196.]
- (c) poštuje pravila opažanja: panoramsko opažanje; ispravno korištenje zrcala ***i novih tehnologija***; gledanje na daljinu, na srednju i bližu razdaljinu; [Am. 197.]
- (d) poštuje prednost / pravila propuštanja: prednost na raskrižjima, sjecištima i čvorištima; propuštanje u drugim okolnostima (npr. mijenjanje smjera, mijenjanje prometne trake, posebne radnje);
- (e) zauzima li ispravan položaj na cesti: ispravan položaj na cesti, u prometnim trakama, na kružnim tokovima, zavojima, ovisno o vrsti i karakteristikama vozila; prethodno pozicioniranje;
- (f) održava li razmak: održavanje odgovarajućeg razmaka ispred i sa strane vozila; održavanje odgovarajućeg razmaka u odnosu na druge sudionike u cestovnom prometu, posebno nezaštićene sudionike u cestovnom prometu;

- (g) poštuje li ograničenja brzine i preporuke povezane s brzinom: ne prekoračuje najveću dopuštenu brzinu; prilagođava brzinu vremenskim uvjetima i uvjetima na cesti te, prema potrebi, nacionalnim ograničenjima brzine; vozi brzinom koja omogućuje zaustavljanje unutar vidljive i slobodne udaljenosti; prilagođava brzinu općoj brzini iste vrste sudionika u cestovnom prometu;
- (h) poštuje semafore, prometne znakove i druge oznake: poštovanje semafora; poštovanje uputa osoba ovlaštenih za upravljanje prometom; poštovanje prometnih znakova (zabrana ili zapovijedi); odgovarajuće poštovanje cestovnih oznaka;
- (i) poštuje li signalizaciju: prema potrebi, pravilno i pravodobno daje signal; pravilno pokazuje smjer; odgovarajuće reagira na sve signale drugih sudionika u cestovnom prometu;
- (j) ima li kontrolu pri kočenju i zaustavljanju: pravodobno smanjuje brzinu, koči ili se zaustavlja ovisno o okolnostima; predviđanje; kako koristi različite sustave kočenja (samo za kategorije C, CE, D, DE); kako koristi druge sustave za smanjenje brzine osim kočnica *i tehnologije ugrađene u vozilo* (samo za kategorije C, CE, D, DE). [Am. 198.]

10. Trajanje ispita

Trajanje ispita i prijeđena udaljenost moraju biti dostatni za ocjenjivanje vještina i ponašanja utvrđenih u naslovu B ovog Priloga. Vožnja na cesti ni u kojem slučaju ne smije trajati kraće od 25 minuta za kategorije A, A1, A2, B, B1 i BE odnosno 45 minuta za druge kategorije. To ne uključuje vrijeme za prijam kandidata, pripremu vozila, tehničku provjeru vozila u pogledu sigurnosti na cestama, izvođenje posebnih radnji i objavu rezultata praktičnog ispita.

11. Mjesto održavanja ispita

Dio ispita u kojem se ocjenjuju posebne radnje može se održati na posebnom ispitnom poligonu. Dio ispita u kojem se ocjenjuje ponašanje u prometu mora se održavati, ako je to moguće, na cestama izvan naselja, na brzim cestama i autocestama (ili sličnim cestama), kao i na svim vrstama gradskih cesta (naseljena područja, područja s ograničenjem brzine na 30 km/h i 50 km/h, gradske brze ceste), koje predstavljaju različite vrste poteškoća s kojima se vozači obično susreću. Poželjno je i da se ispiti održavaju u različitim uvjetima gustoće prometa. Vrijeme provedeno na cesti mora se optimalno iskoristiti kako bi se kandidat ocijenio u svim različitim područjima prometa u kojima se može naći, uz poseban naglasak na prijelazima iz jednog u drugo područje.

II. ZNANJA, VJEŠTINE I PONAŠANJA ZA UPRAVLJANJE VOZILOM S VLASTITIM POGONOM

Vozači svih vozila s vlastitim pogonom moraju u svakom trenutku imati znanje i vještine te se ponašati kako je opisano u točkama od 1. do 9. kako bi bili sposobni:

- prepoznati i predvidjeti opasnosti u prometu te procijeniti njihovu ozbiljnost;
- dovoljno dobro upravljati vozilom kako ne bi uzrokovali opasne situacije te kako bi na odgovarajući način reagirali ako do takvih situacija dođe;
- poštovati prometne propise, a posebno one namijenjene sprečavanju prometnih nesreća i održavanju prometnog protoka;
- prepoznati sve značajnije tehničke kvarove na svojim vozilima, posebno one koji ugrožavaju sigurnost, te ih na odgovarajući način otkloniti;
- voditi računa o svim čimbenicima koji utječu na ponašanje tijekom vožnje (primjerice alkohol, umor, slabovidnost, *upotreba elektroničkih uređaja* i dr.) kako bi zadržali prisebnost potrebnu za sigurnu vožnju; [**Am. 199.**]

- primjerenim poštovanjem drugih pomoći osigurati sigurnost svih sudionika u cestovnom prometu, a posebno onih nezaštićenih;
- dovoljno poznavati čimbenike rizika povezane sa *s biciklistima, pješacima i korisnicima sredstvima mikromobilnosti*; [Am. 200.]
- imati dostatno znanje o sigurnosti povezanoj s upotrebom vozila s pogonom na alternativna goriva;
- imati dostatno znanje o upotrebi naprednih sustava za pomoć u vožnji i o drugim aspektima automatizacije vozila.

Države članice ~~moгу provoditi~~ *potiče se da donose i provode* odgovarajuće mjere kako bi osigurale da vozači koji su izgubili znanja i vještine i koji se ne znaju ponašati kako je opisano u točkama od 1. do 9. mogu obnoviti ta znanja i vještine te se nastaviti ponašati onako kako je to potrebno za upravljanje vozilom svlastitim pogonom. *Za pružanje financijske potpore takvim mjerama države članice mogu koristiti namjenske prihode iz Direktive 2015/413.* [Am. 201.]

Prilog III.

MINIMALNI STANDARDI FIZIČKE I MENTALNE SPOSOBNOSTI POTREBNE ZA UPRAVLJANJE VOZILOM S VLASTITIM POGONOM [Am. 258, 327, i 338.]

DEFINICIJE

1. U svrhu ovog Priloga vozači su razvrstani u dvije skupine:
  - (1) 1. skupinu: vozači vozila kategorija A, A1, A2, AM, B, B1, BE i *T*; [Am. 202.]
  - (2) 2. skupinu: vozači vozila kategorija C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 i D1E.
  - (3) ~~Nacionalni propisi mogu predviđjeti~~ *Nacionalnim propisima predviđa se* da se odredbe utvrđene u ovom Prilogu koje se odnose na vozače druge skupine primjenjuju na vozače vozila kategorije B koji koriste svoju vozačku dozvolu u službene svrhe (taksiji, vozila hitne pomoći itd.). [Am. 203.]
2. Slično tome, kandidati za prvu vozačku dozvolu ili za obnavljanje vozačke dozvole razvrstavaju se u skupinu u koju će spadati nakon što im se dozvola izda ili obnovi.

**ZDRAVSTVENI PREGLEDI SPOSOBNOST POTREBNA ZA UPRAVLJANJE VOZILOM
S VLASTITIM POGONOM [Am. 259., 328. i 339.]**

3. 1. skupina:

kandidati provode samoprocjenu ~~fizičke i mentalne sposobnosti~~ *ili se podvrgavaju liječničkom pregledu* za upravljanje vozilom s vlastitim pogonom *u skladu s nacionalnim sustavom koji je na snazi u državi članici uobičajenog boravišta.* [Am. 260. i 329.]

Od kandidata se zahtijeva da obave zdravstveni pregled ~~ako u samoprocjeni fizičke i mentalne sposobnosti,~~ *uključujući odgovarajući pregled vida kako je opisan u točki 6.,* pri ispunjavanju potrebnih formalnosti ili tijekom ispita koje moraju položiti prije dobivanja vozačke dozvole ~~postane jasno da vjerojatno imaju jedan ili više zdravstvenih nedostataka navedenih u ovom Prilogu,~~ *nakon čega im zdravstveno tijelo čija je stručnost primjerena složenosti svih svrha ovog Priloga izdaje obrazloženo liječničko mišljenje.* [Am. 205.]

Pri obnavljanju vozačke dozvole vozači ~~podliježu istom postupku~~ **mogu imati obvezu obaviti zdravstveni pregled za upravljanje vozilom s vlastitim pogonom, samoprocjenu ili bilo koji drugi oblik procjene sposobnosti za upravljanje vozilom u skladu s nacionalnim sustavom koji je na snazi u državi članici uobičajenog boravišta.** [Am. 262., 331. i 341.]

3.a Države članice za izdavanje ili naknadno obnavljanje vozačkih dozvola mogu utvrditi strože standarde i pravila od onih utvrđenih u ovom Prilogu. [Am. 206.]

4. 2. skupina:

kandidati obavljaju zdravstvene preglede **fizičke i mentalne sposobnosti za upravljanje vozilom na vlastiti pogon** prije nego što im se prvi put izda vozačka dozvola, a potom u skladu s nacionalnim propisima na snazi u državi članici uobičajenog boravišta pri svakom obnavljanju vozačke dozvole. **Zdravstveni pregled može obaviti liječnik opće prakse pod uvjetom daje završio internetski tečaj osposobljavanja iz članka 10. stavka 8.a.** [Am. 207.]

4.a Pri obnavljanju vozačke dozvole vozači podliježu istom postupku. [Am. 208.]

5. Standardi koje država članica utvrdi za izdavanje ili svako naknadno obnavljanje vozačke dozvole mogu biti stroži od onih utvrđenih u ovom Prilogu.

VID

6. Svi kandidati za vozačku dozvolu **i obnavljanje vozačke dozvole** moraju obaviti odgovarajući pregled kako bi se osiguralo da imaju odgovarajuću oštrinu vida, **izmjerenu s pomoću ovjerenih tablica za provjeru vida**, i vidno polje za upravljanje vozilom s vlastitim pogonom. Ako postoji razlog za sumnju u kandidatov vid, nadležno zdravstveno tijelo **ili nacionalnim zakonima ovlašten stručnjak za kontrolu vida trebali** ~~trebalo~~ bi ga pregledati. Tijekom tog pregleda posebna pozornost posvećuje se sljedećem: oštrini vida, vidnom polju, vidu pri slabijoj svjetlosti, osjetljivosti na bliještanje i kontrast, diplopiji i drugim vidnim funkcijama koje mogu ugroziti sigurno upravljanje vozilom. **[Am. 209.]**

Za vozače 1. skupine dozvola se može razmatrati u „iznimnim pojedinačnim slučajevima” ako se ne može ispuniti standard vidnog polja ili standard oštine vida, ali postoje razlozi za uvjerenje da izdavanje vozačke dozvole kandidatu ne bi ugrozilo sigurnost prometa na cestama; u tim slučajevima nadležno zdravstveno tijelo ***ili nacionalnim zakonima ovlašten stručnjak za kontrolu vida*** mora pregledati vozača kako bi se dokazalo da nema drugog nedostatka vidne funkcije, uključujući osjetljivost na bliještanje i kontrast te vid u sumrak. Vozač ili kandidat također mora pristupiti pozitivnom praktičnom ispitu koji provodi nadležno tijelo. **[Am. 210.]**

1. skupina:

- (1) kandidati za vozačku dozvolu ili za obnavljanje takve dozvole moraju imati binokularnu oštrinu vida, prema potrebi s korektivnim lećama, od najmanje 0,5 ***(decimalna vrijednost)*** pri istovremenom gledanju oba oka. **[Am. 211.]**

Nadalje, vodoravno vidno polje mora biti najmanje 120 stupnjeva, proširenje mora biti najmanje 50 stupnjeva lijevo i desno te 20 stupnjeva gore i dolje. U radijusu središnjih 20 stupnjeva ne smije biti poremećaja.

Kad se otkrije ili potvrdi progresivna bolest oka, vozačke dozvole se mogu izdati ili obnoviti pod uvjetom da nadležno zdravstveno tijelo vrši redovit pregled vozača.

- (2) Kandidati za vozačku dozvolu ili obnavljanje vozačke dozvole, koji imaju potpuni funkcionalni gubitak vida na jednom oku ili koji koriste samo jedno oko (npr. u slučaju diplopije) moraju imati oštrinu vida od najmanje 0,5, (***decimalna vrijednost***) prema potrebi s korektivnim lećama. Nadležno zdravstveno tijelo mora potvrditi da to stanje monokularnog vida postoji dovoljno dugo da omogući prilagodbu i da vidno polje na tom oku udovoljava zahtjevu propisanom u točki 6. podtočki (1). [Am. 212]
- (3) Nakon svakog nedavnog razvoja diplopije ili nakon gubitka vida na jedno oko, mora proći odgovarajuće razdoblje prilagodbe (npr. šest mjeseci) tijekom kojeg upravljanje vozilom nije dozvoljeno. Nakon tog razdoblja, upravljanje vozilom je dopušteno samo nakon što stručnjaci za vid i upravljanje vozilom izdaju pozitivno mišljenje. . ***Nadležno tijelo može uvesti privremene zahtjeve i prema potrebi ograničenja za noćnu vožnju.*** [Am. 213.]

2. skupina:

- (4) kandidati za vozačku dozvolu ili obnavljanje takve dozvole moraju imati oštrinu vida, prema potrebi s korektivnim lećama, najmanje 0,8 (*decimalna vrijednost*) na boljem oku i najmanje 0,1 (*decimalna vrijednost*) na slabijem oku. Ako se za postizanje vrijednosti 0,8 i 0,1 koriste korektivne leće, minimalna oštrina vida (0,8 i 0,1) mora se postići korekcijom s pomoću naočala s jačinom koja ne prelazi dioptriju plus osam ili s pomoću kontaktnih leća. Korekcija se mora dobro podnositi. ***Zdravstveni pregled može obaviti liječnik opće prakse koji je završio internetski tečaj osposobljavanja iz članka 10. stavka 8.a. [Am. 214.]***

Nadalje, vodoravno vidno polje pri gledanju oba oka mora biti najmanje 160 stupnjeva, proširenja trebaju biti najmanje 70 stupnjeva lijevo i desno i 30 stupnjeva gore i dolje. U radijusu središnjih 30 stupnjeva ne smije biti poremećaja.

Vozačke dozvole se ne izdaju niti obnavljaju kandidatima ili vozačima sa **značajnim promjenama vida pri slabijoj svjetlosti i sa smanjenom osjetljivošću na kontraste** *te onima koji ne vide dovoljno dobro nakon bliještanja, a vrijeme oporavka je predugo čak i za oko s boljim rezultatom, ili onima s diplopijom.* [Am. 215.]

Nakon znatnoga gubitka vida na jednom oku, mora postojati odgovarajuće razdoblje prilagodbe (npr. šest mjeseci) tijekom kojeg osobi nije dozvoljeno upravljanje vozilom. Nakon tog razdoblja, upravljanje vozilom je dozvoljeno samo nakon što stručnjaci za vid i upravljanje vozilom izdaju pozitivno mišljenje. **Nadležno zdravstveno tijelo može dopustiti vožnju uz određene zahtjeve ili nametnuti ograničenja.** [Am. 216.]

SLUH

7. Kandidatima ili vozačima 2. skupine smije se izdati ili obnoviti vozačka dozvola u skladu s mišljenjem nadležnog zdravstvenog tijela; tijekom zdravstvenog pregleda posebna pozornost posvetit će se prostoru za kompenzaciju.

OSOBE S TJELESNIM INVALIDITETOM

8. Kandidatima ili vozačima s bolestima ili oštećenjima lokomotornog sustava zbog kojih je upravljanje vozilom s vlastitim pogonom opasno ne smije se izdati ni obnoviti vozačka dozvola.

1. skupina:

- (1) kandidatima ili vozačima s tjelesnim invaliditetom može se izdati vozačka dozvola s određenim ograničenjima nakon što nadležno zdravstveno tijelo izda mišljenje. To se mišljenje mora temeljiti na liječničkoj procjeni predmetne bolesti ili oštećenja te, prema potrebi, na praktičnom ispitu. U njemu se mora naznačiti i koju vrstu preinake je potrebno učiniti na vozilu te treba li vozač koristiti ortopedski proizvod ako ispit vještina i ponašanja pokaže da s pomoću takvog proizvoda upravljanje vozilom ne bi bilo opasno.
- (2) Svakom kandidatu s progresivnom bolesti može se izdati ili obnoviti vozačka dozvola pod uvjetom da se redovito podvrgava pregledima kako bi se utvrdilo je li i dalje sposoban posve sigurno upravljati vozilom.

Ako je riječ o stabilnom tjelesnom invaliditetu, vozačka dozvola može se izdati ili obnoviti, a da kandidat ne obavlja redovite zdravstvene preglede.

2. skupina:

- (3) nadležno zdravstveno tijelo primjereno uzima u obzir dodatne rizike i opasnosti povezane s upravljanjem vozilima obuhvaćenima definicijom ove skupine.

KARDIOVASKULARNE BOLESTI

9. Kardiovaskularna zdravstvena stanja ili bolesti mogu prouzročiti iznenadno oštećenje moždanih funkcija koje je opasnost za sigurnost na cestama. Ta zdravstvena stanja razlog su za uvođenje privremenih ili trajnih ograničenja prava na upravljanje vozilom.

- (1) U slučaju sljedećih kardiovaskularnih stanja vozačke dozvole mogu se izdati ili obnoviti kandidatima ili vozačima iz navedenih skupina samo ako se stanje već djelotvorno liječi te na temelju stručnog liječničkog odobrenja i, prema potrebi, podložno redovitoj procjeni zdravstvenog stanja:

- (a) bradiaritmije (bolesti sinusnog čvora i poremećaji provodnog sustava srca) i tahiaritmije (supraventrikulske i ventrikulske aritmije) s anamnezom sinkope ili sinkopalnih epizoda zbog slučajeva aritmije (odnosi se na 1. i 2. skupinu);
- (b) bradiaritmije: bolest sinusnog čvora i poremećaji provodnog sustava srca s atrioventrikulskim (AV) blokom drugog stupnja tipa Mobitz II, atrioventrikulskim blokom trećeg stupnja ili izmjeničnim blokom lijeve i desne grane (odnosi se na 2. skupinu);
- (c) tahiaritmije (supraventrikulske i ventrikulske aritmije) sa strukturnom bolesti srca i trajnom ventrikulskom tahikardijom (VT) (odnosi se na 1. i 2. skupinu), ili polimorfnom prolaznom ventrikulskom tahikardijom, trajnom ventrikulskom tahikardijom ili s indikacijom za defibrilator (odnosi se isključivo na 2. skupinu);
- (d) simptomatska angina pectoris (odnosi se na 1. i 2. skupinu);
- (e) ugradnja ili zamjena trajnog srčanog elektrostimulatora (odnosi se samo na 2. skupinu);

- (f) ugradnja ili zamjena defibrilatora ili primjeren ili neprimjeren defibrilatorski šok (odnosi se samo na 1. skupinu);
- (g) sinkopa (prolazan gubitak svijesti i uspravnog stava, karakteriziran iznenadnim nastupom, kratkim trajanjem i spontanom vraćanjem svijesti, zbog slabe opće cerebralne prokrvljenosti, pretpostavljeno refleksno izazvan, nepoznatog uzroka, bez dokaza za uzročnu bolest srca) (odnosi se na 1. i 2. skupinu);
- (h) akutni koronarni sindrom (odnosi se na 1. i 2. skupinu);
- (i) stabilna angina pektoris ako se simptomi ne pojavljuju tijekom manjih fizičkih napora (odnosi se na 1. i 2. skupinu);
- (j) perkutana koronarna intervencija (PCI) (odnosi se na 1. i 2. skupinu);
- (k) kirurška ugradnja aortokoronarne premosnice (CABG) (odnosi se na 1. i 2. skupinu);
- (l) srčani udar/prolazni ishemijski napad (TIA) (odnosi se na 1. i 2. skupinu);

- (m) izražena stenoza karotidne arterije (odnosi se samo na 2. skupinu);
- (n) najveći promjer aorte veći od 5,5 cm (odnosi se samo na 2. skupinu);
- (o) zatajenje srca:
  - New York Heart Association (NYHA) I., II. i III. (odnosi se samo na 1. skupinu);
  - NYHA I. i II. ako je frakcija izbacivanja lijeve klijetke najmanje 35 % (odnosi se samo na 2. skupinu);
- (p) transplantacija srca (odnosi se na 1. i 2. skupinu);
- (q) ugradnja uređaja za mehaničku potporu srcu (odnosi se samo na 1. skupinu);
- (r) kirurški zahvat na srčanom zalisku (odnosi se na 1. i 2. skupinu);
- (s) maligna hipertenzija (povišeni sistolički krvni tlak ≥ 180 mmHg ili dijastolički krvni tlak ≥ 110 mmHg povezan s predviđenim ili progresivnim oštećenjima organa) (odnosi se na 1. i 2. skupinu);
- (t) povišeni krvni tlak trećeg stupnja (dijastolički krvni tlak ≥ 110 mmHg i/ili sistolički krvni tlak ≥ 180 mmHg) (odnosi se samo na 2. skupinu);

- (u) prirođena bolest srca (odnosi se na 1. i 2. skupinu);
  - (v) hipertrofička kardiomiopatija ako nema sinkope (odnosi se samo na 1. skupinu);
  - (w) sindrom dugoga QT intervala sa sinkopom, torsade des pointes ili QTc interval > 500 ms (odnosi se samo na 1. skupinu).
- (2) U slučaju sljedećih kardiovaskularnih stanja vozačke dozvole ne izdaju se niti obnavljaju kandidatima ili vozačima iz navedenih skupina:
- (a) ugradnja defibrilatora (odnosi se samo na 2. skupinu);
  - (b) periferna vaskularna bolest – aneurizma prsne i trbušne aorte ako je najveći promjer aorte takav da se predviđa znatan rizik od nagle rupture i iznenadnog događaja koji osobu onesposobi za vožnju (odnosi se na 1. i 2. skupinu);
  - (c) zatajenje srca:
    - NYHA IV. (odnosi se samo na 1. skupinu),
    - NYHA III. i IV. (odnosi se samo na 2. skupinu);

- (d) ugradnja uređaja za mehaničku potporu srcu (odnosi se samo na 2. skupinu);
- (e) bolest srčanog zaliska s aortnom insuficijencijom, aortna stenoza, mitralna insuficijencija ili mitralna stenoza ako je procijenjeni stupanj funkcionalne sposobnosti NYHA IV. ili u slučaju epizoda sinkope (odnosi se samo na 1. skupinu);
- (f) valvularna bolest srca u NYHA III. ili IV. ili s e젝cijskom frakcijom (EF) manjom od 35 %, mitralnom stenozom i teškom plućnom hipertenzijom ili s teškom ehokardiografskom aortnom stenozom ili aortnom stenozom koja uzrokuje sinkopu; osim za potpuno asimptomatsku tešku aortnu stenozu ako su ispunjeni zahtjevi ispitivanja tolerancije vježbanja (primjenjuje se samo na 2. skupinu);
- (g) strukturne i električne kardiomiopatije – hipertrofička kardiomiopatija s anamnezom sinkope ili ako su prisutna najmanje dva sljedeća uvjeta: debljina stijenke lijeve klijetke (LV) > 3 cm, prolazna ventrikulska tahikardija, obiteljska anamneza iznenadne smrti (srodstvo u prvom koljenu), izostanak porasta krvnog tlaka pri fizičkom naporu (primjenjuje se samo na 2. skupinu);

- (h) sindrom dugoga QT intervala sa sinkopom, torsade des pointes i QTc interval > 500 ms (odnosi se samo na 2. skupinu);
- (i) Brugada sindrom sa sinkopom ili prekinuta iznenadna srčana smrt (odnosi se na 1. i 2. skupinu).

Vozačke dozvole mogu se izdati ili obnoviti u iznimnim slučajevima uz uvjet da je to propisno opravdano stručnim liječničkim mišljenjem i podložno redovitoj procjeni zdravstvenog stanja kojima se osigurava da je osoba i dalje sposobna za sigurnu vožnju unatoč učincima zdravstvenog stanja.

(3) Ostale kardiomiopatije

Rizik od iznenadnih događaja koji osobu onesposobe za vožnju procjenjuje se za kandidate ili vozače s dobro opisanim kardiomiopatijama (npr. aritmogena kardiomiopatija desne klijetke, spužvasta kardiomiopatija, kateholaminergična polimorfna ventrikulska tahikardija i sindrom kratkog QT intervala) ili novim kardiomiopatijama koje bi mogle biti otkrivene. Nužna je temeljita specijalistička procjena. Moraju se razmotriti prognostički čimbenici svake kardiomiopatije.

- (4) Države članice mogu ograničiti izdavanje ili obnavljanje vozačkih dozvola kandidatima ili vozačima s drugim kardiovaskularnim bolestima.

DIABETES MELLITUS

10. Za potrebe sljedećih točaka primjenjuju se sljedeće definicije:

„teška hipoglikemija” znači hipoglikemija pri kojoj je potrebna pomoć druge osobe;

„ponavljajuća hipoglikemija” znači druga teška hipoglikemija u razdoblju od 12 mjeseci.

1. skupina:

- (1) Vozačke dozvole mogu se izdavati ili obnavljati kandidatima ili vozačima koji imaju diabetes mellitus. Ako je osoba pod terapijom lijekovima, dozvole moraju biti uvjetovane ovlaštenim liječničkim mišljenjem i redovitim zdravstvenim pregledima, primjerenima za svaki slučaj, no razmak između pregleda ne smije biti dulji od deset godina.
- (2) Kandidat ili vozač s dijabetesom koji je pod terapijom lijekovima koja može prouzročiti hipoglikemiju mora dokazati da razumije rizik od hipoglikemije i da može primjerenom kontrolirati svoje stanje, *među ostalim putem sustava stalnog praćenja ako nadležno zdravstveno tijelo to smatra potrebnim*. [Am. 217.]

Vozačke dozvole ne izdaju se i ne obnavljaju kandidatima ili vozačima koji ne pokazuju primjerenu informiranost o hipoglikemiji.

Vozačke dozvole ne izdaju se i ne obnavljaju kandidatima ili vozačima koji imaju ponavljajuću tešku hipoglikemiju, osim na temelju stručnog liječničkog mišljenja i redovite procjene zdravstvenog stanja. U slučajevima s ponavljajućom teškom hipoglikemijom u budnom stanju dozvola se ne smije izdati ili obnoviti prije isteka tri mjeseca od posljednje hipoglikemijske epizode.

Vozačke dozvole mogu se izdati ili obnoviti u iznimnim slučajevima uz uvjet da je to propisno opravdano stručnim medicinskim mišljenjem i redovitom procjenom zdravstvenog stanja, čime se osigurava da je osoba i dalje sposobna za sigurnu vožnju unatoč učincima zdravstvenog stanja.

2. skupina:

- (3) Izdavanje i obnavljanje dozvola može se razmotriti za vozače iz 2. skupine s diabetesom mellitusom. Kad je osoba pod terapijom lijekovima koja može prouzročiti hipoglikemiju (tj. prima inzulin i određene tablete), primjenjuju se sljedeći kriteriji:

- (a) vozač u prethodnih 12 mjeseci nije imao teške hipoglikemijske krize;
- (b) vozač je potpuno informiran o hipoglikemiji;
- (c) vozač mora pokazati odgovarajuću kontrolu stanja s pomoću senzora glukoze u krvi, inzulinske pumpe, inzulinske olovke i/ili hibridne zatvorene petlje najmanje dvaput dnevno i u trenucima važnima za vožnju;
- (d) vozač mora dokazati da razumije rizike od hipoglikemije;
- (e) nema drugih komplikacija dijabetesa koje bi mogle onemogućiti izdavanje dozvole.

Nadalje, u tim slučajevima takve se dozvole izdaju *ili obnavljaju* na temelju *pozitivnog* mišljenja nadležnog zdravstvenog tijela i podložno redovitim zdravstvenim pregledima *koje provodi liječnik specijalist i* koje treba obaviti ne rjeđe od svake tri godine. [Am. 218.]

- (4) Teška hipoglikemijska kriza u vrijeme budnosti, čak i ako nije vezana uz upravljanje vozilom, mora se prijaviti te dovodi do ponovne procjene statusa dozvole.

NEUROLOŠKE BOLESTI I SINDROM OPSTRUKTIVNE APNEJE U SPAVANJU

11. Sljedeća se pravila primjenjuju na kandidate s teškom neurološkom bolesti i sindromom opstruktivne apneje u spavanju.

NEUROLOŠKE BOLESTI

- (1) Vozačka dozvola ne smije se izdati ni obnoviti kandidatima ili vozačima s teškom neurološkom bolesti, osim ako je zahtjevu priloženo odgovarajuće **pozitivno** ovlašteno liječničko mišljenje **liječnika specijalista ili nadležnog zdravstvenog tijela**. [Am. 219.]

Neurološke smetnje povezane s **razvojnim poremećajima**, bolestima, **medicinskim** ili kirurškim zahvatima na središnjem ili perifernom živčanom sustavu koje imaju za posljedicu **kognitivne ili bihevioralne poremećaje**, senzorna ili motorna oštećenja te utječu na **sposobnosti/funkcije**, ravnotežu i koordinaciju moraju se na odgovarajući način uzeti u obzir, imajući u vidu njihove funkcionalne učinke. **Treba uzeti u obzir** rizike napredovanja **oštećenja i pridržavanje liječenja**. U takvim slučajevima, te ako postoji rizik pogoršanja, vozačka dozvola izdaje se ili obnavlja podložno redovitoj procjeni zdravstvenog stanja. [Am. 220.]

SINDROM OPSTRUKTIVNE APNEJE U SPAVANJU

(2) Za potrebe sljedećih točaka:

„sindrom umjerene opstruktivne apneje u spavanju” znači broj apneja i hipopneja po satu (indeks apneja – hipopneja) između 15 i 29;

„sindrom teške opstruktivne apneje u spavanju” znači indeks apneja – hipopneja 30 ili veći, oba povezana s prekomjernom dnevnom pospanošću.

(3) Kandidati ili vozači za koje se sumnja da boluju od sindroma umjerene ili teške opstruktivne apneje u spavanju moraju se uputiti na traženje dodatnog ovlaštenog medicinskog savjeta prije nego im se izda ili obnovi vozačka dozvola. Može ih se savjetovati da ne upravljaju vozilom do potvrde dijagnoze.

(4) Kandidatima ili vozačima sa sindromom umjerene ili teške opstruktivne apneje u spavanju mogu se izdati vozačke dozvole ako dokažu odgovarajuću kontrolu nad svojim stanjem te pridržavanje odgovarajućeg liječenja i smanjenje pospanosti, ako ona postoji, što je potvrđeno ovlaštenim liječničkim mišljenjem.

- (5) Redoviti zdravstveni pregledi u vremenskim razmacima od najviše tri godine za vozače koji pripadaju 1. skupini i jedne godine za vozače koji pripadaju 2. skupini obvezni su za kandidate ili vozače koji se liječe od sindroma umjerene ili teške opstruktivne apneje u spavanju u svrhu utvrđivanja razine pridržavanja liječenja, potrebe za nastavkom liječenja i daljnjim pomnim praćenjem.

EPILEPSIJA

12. Epileptički napadi ili druge iznenadne smetnje stanja svijesti, ako se dogode osobi koja upravlja vozilom s vlastitim pogonom, predstavljaju ozbiljnu opasnost za sigurnost na cestama.

Za potrebe sljedećih točaka:

„epilepsija” znači zdravstveno stanje u kojem je dotična osoba imala najmanje dva epileptička napada s razmakom kraćim od pet godina;

„izazvani epileptički napad” definira se kao napad s prepoznatljivim uzročnim faktorom koji se može izbjeći.

Osobi koja ima prvi ili izolirani napad ili gubitak svijesti savjetuje se da ne upravlja vozilom. Traži se izvješće specijalista, u kojem se navodi razdoblje zabrane upravljanja vozilom te zahtijevano praćenje bolesnika.

Iznimno je važno utvrditi specifični epileptički sindrom osobe i vrstu napada kako bi se mogla valjano ocijeniti sposobnost osobe za sigurno upravljanje vozilom (uključujući rizik daljnjih napada) i započeti odgovarajuće liječenje. To mora učiniti neurolog.

1. skupina:

- (1) vozači s epilepsijom iz 1. skupine moraju obavljati redovite preglede za ocjenu sposobnosti upravljanja vozilom, sve do isteka pet godina bez napada.

Ako osoba ima epilepsiju, kriteriji za bezuvjetnu dozvolu nisu ispunjeni. O tome se obavješćuje tijelo koje izdaje dozvolu.

- (2) Izazvani epileptički napad: kandidat je imao takav napad, a uzrokovan je prepoznatljivim čimbenikom za koji nije vjerojatno da će se ponoviti za volanom, može se proglasiti sposobnim za upravljanje vozilom na temelju mišljenja neurologa (procjena se, prema potrebi, provodi u skladu s drugim odgovarajućim odjeljcima Priloga III. (npr. u slučaju alkohola ili drugog komorbiditeta)).
- (3) Prvi ili jedan neizazvani napad: kandidat koji je imao prvi neizazvani epileptički napad može se proglasiti sposobnim za upravljanje vozilom nakon isteka razdoblja od šest mjeseci bez napada, ako je obavljena odgovarajuća procjena zdravstvenog stanja. Nacionalna tijela mogu dozvoliti vozačima s priznatim dobrim prognostičkim pokazateljima upravljanje vozilom prije tog roka.
- (4) Drugi gubici svijesti: gubitak svijesti ocjenjuje se prema riziku ponovnog pojavljivanja za vrijeme upravljanja vozilom.
- (5) Epilepsija: vozači ili kandidati mogu se proglasiti sposobnima za upravljanje vozilom nakon isteka razdoblja od jedne godine bez napada.

- (6) Napadi koji se pojavljuju isključivo u spavanju: kandidat ili vozač koji nije nikad imao napade osim napada u spavanju, može se proglasiti sposobnim za upravljanje vozilom ako je uzorak napada ustanovljen za razdoblje koje ne smije biti kraće od razdoblja bez napada koje se zahtijeva za epilepsiju. Ako se napad pojavi i u budnom stanju, prije izdavanja dozvole zahtijeva se godina dana bez ponovnog napada (vidjeti „Epilepsija” u točki 12. podtočki (5)).
- (7) Napadi koji ne utječu na stanje svijesti ili sposobnost reagiranja: kandidat ili vozač koji nikad nije imao napade osim napada za koje je izričito dokazano da ne utječu na svijest niti izazivaju bilo kakvo funkcionalno oštećenje mogu se proglasiti sposobnima za upravljanje vozilom ako je uzorak napada ustanovljen za razdoblje koje ne smije biti kraće od razdoblja bez napada koje se zahtijeva za epilepsiju. Ako se javi napad bilo kakve druge vrste, prije izdavanja dozvole zahtijeva se godina dana bez ponovnog napada (vidjeti „Epilepsija” u točki 12. podtočki (5)).

- (8) Napadi zbog promjene koju je odredio liječnik ili zbog smanjenja antiepileptičke terapije: pacijenta se može savjetovati da ne upravlja vozilom od početka razdoblja prestanka uzimanja lijekova i nakon toga u razdoblju od šest mjeseci nakon prestanka liječenja. Napadi koji se pojave tijekom promjene koju je savjetovao liječnik ili prestanka uzimanja lijekova zahtijevaju tromjesečnu zabranu upravljanja vozilom ako osoba ponovno počne uzimati lijekove koji su ranije bili djelotvorni.
- (9) Nakon kirurškog zahvata za liječenje epilepsije: vidjeti „Epilepsija” u točki 12. podtočki (5).

2. skupina:

- (10) kandidat ne smije uzimati antiepileptičke lijekove u trajanju jednakom razdoblju bez napada koje se zahtijeva za epilepsiju. Mora se provesti odgovarajuće praćenje zdravstvenog stanja. Opsežno neurološko istraživanje mora pokazati da na elektroencefalogramu (EEG) ne postoji relevantna cerebralna patologija ni bilo kakva epileptiformna aktivnost. Nakon akutne epizode mora se obaviti EEG i odgovarajuća neurološka procjena.

- (11) Izazvani epileptički napad: kandidat za vozača koji je imao izazvani epileptički napad prepoznatljivog uzročnog faktora, a nije vjerojatno da će se uzrok napada ponoviti za volanom, može se proglasiti sposobnim za upravljanje vozilom na temelju mišljenja neurologa, *ali isključivo za vozila za privatnu uporabu, a ne za prijevoz trećih osoba*. Nakon akutne epizode mora se obaviti EEG i odgovarajuća neurološka procjena. [Am. 222.]

Osoba sa strukturalnim intracerebralnim lezijama koja ima povećan rizik od napada ne smije upravljati vozilima 2. skupine dok rizik od epilepsije ne padne na najmanje 2 % godišnje. Procjena se, prema potrebi, provodi u skladu s drugim odgovarajućim odjeljcima Priloga III. (npr. u slučaju alkohola).

- (12) Prvi ili jedan neizazvani napad: kandidat koji je imao prvi neizazvani epileptički napad može se proglasiti sposobnim za upravljanje vozilom nakon isteka razdoblja od pet godina bez napada ni uzimanja antiepileptičkih lijekova, ako je izvršena odgovarajuća neurološka procjena. ~~Nacionalna tijela mogu dozvoliti vozačima s priznatim dobrim prognostičkim pokazateljima upravljanje vozilom prije tog roka.~~ [Am. 223.]

(13) Drugi gubici svijesti: gubitak svijesti ocjenjuje se prema riziku ponovnog pojavljivanja za vrijeme upravljanja vozilom. Rizik ponovnog pojavljivanja ne smije biti veći od 2 % godišnje.

(14) Epilepsija: osoba 10 godina nije imala daljnjih napada bez uzimanja antiepileptičkih lijekova. Nacionalna tijela mogu dozvoliti vozačima s priznatim dobrim prognostičkim pokazateljima upravljanje vozilom prije tog roka. To se primjenjuje i u slučaju „juvenilne epilepsije”.

Određeni poremećaji (npr. arteriovenske malformacije ili intracerebralno krvarenje) uključuju povećan rizik napada, čak ako napada još nije bilo. U tim situacijama procjenu stanja provodi nadležno zdravstveno tijelo; rizik od napada treba biti 2 % godišnje ili manji da bi se dozvola mogla izdati.

PSIHIČKA OŠTEĆENJA

13. Sljedeća se pravila primjenjuju na kandidate ili vozače s psihičkim oštećenjima ili intelektualnim teškoćama.

1. skupina:

Vozačke dozvole ne smiju se izdati ili obnoviti kandidatima ili vozačima kojima je dijagnosticirano sljedeće:

- (a) ***teški psihički, kognitivni ili bihevioralni poremećaji, urođeni ili uzrokovani*** bolešću, traumom ili neurokirurškim zahvatima; [Am. 224.]
- (b) ~~teške intelektualne teškoće;~~ [Am. 225.]
- (c) ~~ozbiljni problemi u ponašanju, problemi u ponašanju povezani sa starenjem; ili~~ poremećaji ličnosti koji dovode do ozbiljno narušene sposobnosti prosuđivanja, ponašanja ili prilagodljivosti, [Am. 226.]

osim ako je njihovim zahtjevima priloženo odgovarajuće ovlašteno liječničko mišljenje i, prema potrebi, podložno redovitim zdravstvenim pregledima.

2. skupina:

- (2) nadležno zdravstveno tijelo primjereno uzima u obzir dodatne rizike i opasnosti povezane s upravljanjem vozilima obuhvaćenima definicijom ove skupine. ***Nadležno zdravstveno tijelo može uvesti privremene zahtjeve ili nametnuti ograničenja za upravljanje vozilom.*** [Am. 227.]

ALKOHOL

14. Konzumiranje alkohola predstavlja veliku opasnost za sigurnost na cestama. S obzirom na razmjere tog problema, zdravstvena struka mora biti vrlo oprezna.

1. skupina:

- (1) vozačka dozvola ne smije se izdati ni obnoviti kandidatima ili vozačima ~~ovisnima o alkoholu~~ **koji imaju poremećaje uzrokovane konzumacijom alkohola** ili onima koji se ne mogu suzdržati od vožnje u alkoholiziranom stanju, osim ako se primjenjuju odgovarajuća ograničenja **njihovim sudjelovanjem u programima rehabilitacije uključujući praćenje i liječnički nadzor i primjenom tehnologija** kojima se omogućuje kompenzacija ovisnosti (**uključujući obveznom upotrebom uređaja za blokadu u slučaju vožnje pod utjecajem alkohola**). [Am. 228.]

Kandidatima ili vozačima koji su u prošlosti bili ovisni o alkoholu može se izdati ili obnoviti vozačka dozvola bez daljnjih ograničenja nakon dokazanog razdoblja apstinencije te na temelju **pozitivnog** ovlaštenog liječničkog mišljenja i podložno redovitim zdravstvenim pregledima **kod nadležnog zdravstvenog tijela**. [Am. 229.]

2. skupina:

(2) nadležno zdravstveno tijelo primjereno uzima u obzir dodatne rizike i opasnosti povezane s upravljanjem vozilima obuhvaćenima definicijom ove skupine.

(2.a) Nadležno zdravstveno tijelo može uvesti privremene zahtjeve i prema potrebi ograničenja za upravljanje vozilom. [Am. 230.]

DROGE I LIJEKOVI

15. Sljedeća se pravila primjenjuju na droge i lijekove.

Zlouporaba:

(1) Vozačka dozvola ne smije se izdati ni obnoviti kandidatima ili vozačima ~~ovisnima o psihotropnim tvarima~~ ***koji uzimaju psihotropne tvari*** ili ~~koji nisu ovisni o takvim tvarima, ali ih redovito zlorabljavaju,~~ ***opojne droge***, bez obzira na kategoriju dozvole koja se traži. **[Am. 231.]**

Redovito korištenje:

1. skupina:

- (2) vozačka dozvola ne smije se izdati ni obnoviti kandidatima ili vozačima koji u ~~bilo kojem obliku~~ **zloupotrebljavaju ili** redovito koriste psihotropne tvari koje ~~mogu narušiti sposobnost sigurnog upravljanja vozilom~~ ako su konzumirane količine takve da ~~nepovoljno utječu~~ na sposobnost upravljanja vozilom. To vrijedi i za sve druge lijekove ili kombinacije lijekova koji utječu na sposobnost upravljanja vozilom.

Nadležno zdravstveno tijelo može uvesti privremene zahtjeve i prema potrebi ograničenja za upravljanje vozilom. [Am. 232.]

2. skupina:

- (3) nadležno zdravstveno tijelo primjereno uzima u obzir dodatne rizike i opasnosti povezane s upravljanjem vozilima obuhvaćenima definicijom ove skupine ***te može uvesti privremene zahtjeve i prema potrebi ograničenja za upravljanje vozilom. [Am. 233.]***

POREMEĆAJI U RADU BUBREGA

16. Sljedeća se pravila primjenjuju na kandidate s poremećajima u radu bubrega.

1. skupina:

(1) kandidatima ili vozačima s teškim zatajenjem bubrega izdaje se ili obnavlja vozačka dozvola na temelju ovlaštenog liječničkog mišljenja i podložno redovitim zdravstvenim pregledima.

2. skupina:

(2) osim u iznimnim slučajevima koji su propisno opravdani ovlaštenim liječničkim mišljenjem te podložno redovitim zdravstvenim pregledima, vozačka dozvola ne smije se izdati ni obnoviti kandidatu ili vozaču s teškim i nepovratnim zatajenjem bubrega.

RAZNE ODREDBE

17. Sljedeće odredbe spadaju pod razne odredbe.

1. skupina:

- (1) kandidatima ili vozačima s presađenim organom ili umjetnim implantatom koji utječe na sposobnost upravljanja vozilom može se izdati ili obnoviti vozačka dozvola na temelju ovlaštenog liječničkog mišljenja i, prema potrebi, podložno redovitim zdravstvenim pregledima.

2. skupina:

- (2) nadležno zdravstveno tijelo primjereno uzima u obzir dodatne rizike i opasnosti povezane s upravljanjem vozilima obuhvaćenima definicijom ove skupine.

U pravilu, vozačka dozvola ne smije se izdati ni obnoviti kandidatima ili vozačima s bilo kojim poremećajem koji nije spomenut u točkama ovog Priloga, a koji bi mogao predstavljati ili izazvati funkcionalnu nesposobnost koja utječe na sigurnost za volanom, osim ako je zahtjevu priloženo odgovarajuće ovlašteno liječničko mišljenje te, prema potrebi, podložno redovitim zdravstvenim pregledima.

Prilog IV.

MINIMALNI STANDARDI ZA OSOBE KOJE PROVODE PRAKTIČNI DIO VOZAČKOG ISPITA

1. Kompetencije ovlaštenog ispitivača
  - (1) Osoba ovlaštena za praktično ocjenjivanje kandidatova upravljanja vozilom s vlastitim pogonom mora imati znanje, vještine i razumijevanje povezane s temama iz točke 1. podtočaka od (2) do (6).
  - (2) Sposobnosti ovlaštenog ispitivača moraju biti relevantne za ocjenjivanje kandidatova upravljanja vozilom za kategoriju vozačke dozvole za koju se polaže vozački ispit.
  - (3) Znanje o vožnji i razumijevanje vožnje te ocjenjivanje:
    - (a) teorija ponašanja tijekom upravljanja vozilom u prometu;
    - (b) percepcija opasnosti i izbjegavanje nesreće;

- (c) nastavni plan na kojem se temelje standardi vozačkog ispita;
- (d) zahtjevi vozačkog ispita;
- (e) relevantni cestovni i prometni propisi, uključujući relevantne propise Unije i nacionalno zakonodavstvo te smjernice za tumačenje;
- (f) teorija i tehnike ocjenjivanja;
- (g) defanzivna vožnja.
- (ga) razumijevanje i obraćanje pozornosti na ranjivost nemotoriziranih sudionika u prometu. [Am. 234.]**

(4) Vještine ocjenjivanja:

- (a) sposobnost točnog opažanja, nadgledanja i procjene cjelokupnog kandidatova upravljanja vozilom, posebno:
- (b) ispravno i sveobuhvatno prepoznavanje opasnih situacija;
- (c) točno određivanje uzroka i vjerojatnog učinka takvih situacija;
- (d) razina osposobljenosti i prepoznavanje pogrešaka;

- (e) ujednačenost i dosljednost pri ocjenjivanju;
- (f) brzo prikupljanje informacija i odabir ključnih točaka;
- (g) predviđanje i prepoznavanje potencijalnih problema te razrada strategija za njihovo rješavanje;
- (h) pružanje pravodobnih i konstruktivnih povratnih informacija.

(5) Osobne vozačke vještine:

Osoba ovlaštena za provođenje praktičnog dijela vozačkog ispita za određenu kategoriju vozačke dozvole mora biti sposobna upravljati tom vrstom vozila s vlastitim pogonom prema dosljedno visokim standardima.

(6) Kvaliteta usluge:

- (a) odrediti što kandidat može očekivati tijekom ispita te mu to priopćiti;
- (b) izražavati se jasno, biranim sadržajem, načinom i jezikom prilagođenim slušatelju i kontekstu te odgovarati na upite kandidata;
- (c) pružiti jasne povratne informacije o rezultatima ispita;

(d) odnositi se prema kandidatima s poštovanjem i bez diskriminacije.

(7) Poznavanje tehničkih i fizičkih značajki vozila:

(a) poznavanje tehničkih značajki vozila, kao što su upravljanje, gume, kočnice, svjetla, posebno za motocikle i teška vozila;

(b) sigurnost pri prijevozu tereta;

(c) poznavanje fizičkih značajki vozila, kao što su brzina, trenje, dinamika, energija.

(8) Vožnja uz nisku potrošnju goriva ili energije te na način koji nije štetan za okoliš.

2. Opći uvjeti

(1) Ovlašteni ispitivač za kategoriju B:

(a) mora imati vozačku dozvolu kategorije B najmanje tri godine;

(b) mora imati najmanje 23 godine;

(c) mora uspješno steći početnu kvalifikaciju iz točke 3. ovog Priloga te nakon tog održavati razinu kvalitete i pohađati periodično osposobljavanje kako je predviđeno točkom 4. ovog Priloga;

- (d) mora imati završeno strukovno obrazovanje barem razine 3 kako je utvrđeno u Međunarodnoj standardnoj klasifikaciji obrazovanja (ISCED)¹;
  - (e) ne smije istodobno obavljati zanimanje instruktora vožnje u autoškoli.
- (2) Ovlašteni ispitivač za ostale kategorije:
- (a) mora imati vozačku dozvolu predmetne kategorije ili jednakovrijedno znanje stečeno odgovarajućom profesionalnom kvalifikacijom;
  - (b) mora uspješno steći početnu kvalifikaciju iz točke 3. ovog Priloga te nakon tog održavati razinu kvalitete i pohađati periodično osposobljavanje kako je predviđeno točkom 4. ovog Priloga;
  - (c) mora posjedovati najmanje trogodišnje iskustvo kao kvalificirani ovlašteni ispitivač za kategoriju B; ispunjenje uvjeta navedenog trogodišnjeg iskustva neće se tražiti ako ovlašteni ispitivač dokaže sljedeće:

---

¹ [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=International_Standard_Classification_of_Education_\(ISCED\)#Implementation_of_ISCED_2011_.28levels_of_education.29](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=International_Standard_Classification_of_Education_(ISCED)#Implementation_of_ISCED_2011_.28levels_of_education.29)

- i. najmanje petogodišnje iskustvo upravljanja vozilom predmetne kategorije, ili
- ii. teorijsku i praktičnu ocjenu sposobnosti upravljanja vozilom standarda višeg od onog potrebnog za dobivanje vozačke dozvole, čime taj zahtjev postaje suvišan,

(d) mora imati završeno strukovno obrazovanje barem razine 3 kako je utvrđeno u Međunarodnoj standardnoj klasifikaciji obrazovanja (ISCED);

(e) ne smije istodobno obavljati zanimanje instruktora vožnje u autoškoli.

(3) Istovrijednost

(a) Države članice mogu ovlastiti ovlaštenog ispitivača da provodi vozačke ispite za kategorije AM, A1, A2 i A nakon stečene početne kvalifikacije iz točke 3. za jednu od tih kategorija.

- (b) Države članice mogu ovlastiti ovlaštenog ispitivača da provodi vozačke ispite za kategorije C1, C, D1 i D nakon stečene početne kvalifikacije iz točke 3. za jednu od tih kategorija.
- (c) Države članice mogu ovlastiti ovlaštenog ispitivača da provodi vozačke ispite za kategorije BE, C1E, CE, D1E i DE stečene početne kvalifikacije iz točke 3. za jednu od tih kategorija.

3. Početna kvalifikacija

(1) Početno osposobljavanje

- (a) Prije no što se osoba može ovlastiti za provođenje vozačkih ispita, ona mora na zadovoljavajući način obaviti program osposobljavanja koji odredi država članica kako bi stekla sposobnosti utvrđene u točki 1.
- (b) Države članice određuju odgovara li sadržaj određenog programa osposobljavanja ovlaštenju za provođenje vozačkih ispita za jednu ili više kategorija vozačkih dozvola.

(2) Ispiti

- (a) Prije no što se osoba može ovlastiti za provođenje vozačkih ispita, ona mora pokazati zadovoljavajuću razinu znanja, razumijevanja, vještina i sposobnosti u pogledu tema navedenih u točki 1.
- (b) Države članice provode postupak provjere kojim se, na pedagoški primjeren način, ocjenjuju sposobnosti osobe definirane pod točkom 1., posebno točkom 1. podtočkom (4). Postupak ispitivanja mora biti pristupačan² te mora uključivati teorijski i praktični dio. Prema potrebi, može se koristiti ocjenjivanje temeljeno na računalu. O pojedinostima povezanim s vrstom i trajanjem ispita i ocjenjivanja u okviru postupka provjere odlučuje svaka država članica.
- (c) Države članice određuju odgovara li sadržaj određene provjere ovlaštenju za provođenje praktičnog dijela vozačkog ispita za jednu ili više kategorija vozačkih dozvola.

---

² U skladu sa zahtjevima za pristupačnost utvrđenima u Europskom aktu o pristupačnosti (Direktiva (EU) 2019/882 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o zahtjevima za pristupačnost proizvoda i usluga.

4. Osiguranje kvalitete i periodično osposobljavanje

(1) Osiguranje kvalitete

- (a) Države članice moraju postaviti uvjete za osiguranje kvalitete namijenjene održavanju razine standarda koje moraju ispunjavati ovlašteni ispitivači.
- (b) Uvjeti za osiguranje kvalitete uključuju nadzor nad ovlaštenim ispitivačima tijekom njihova rada, njihovo daljnje osposobljavanje i ponovnu akreditaciju, njihovo trajno profesionalno usavršavanje i redovni pregled rezultata vozačkih ispita koje su provodili.
- (c) Države članice moraju osigurati da se na svakog ovlaštenog ispitivača na temelju uvjeta za osiguranje kvalitete iz točke 4. podtočke (1) podpodtočke (b) primjenjuje godišnji nadzor. Osim toga, države članice moraju osigurati da se svakih pet godina svaki ovlašteni ispitivač nadgleda dok provodi ispit, i to tijekom kumulativnog razdoblja od najmanje pola dana, što omogućuje nadgledanje nekoliko ispita. Ako se otkriju problemi, moraju se poduzeti mjere za njihovo otklanjanje. Osoba koja obavlja nadzor mora za to imati ovlasti države članice.

- (d) Države članice mogu odrediti da se, ako je ovlaštenu ispitivač ovlašten za provođenje vozačkih ispita za više od jedne kategorije, ispunjenjem zahtjeva o nadzoru ispita za jednu kategoriju ispunjava i zahtjev za više od jedne kategorije.
- (e) Obavljanje vozačkih provjera mora pratiti i nadgledati *neovisno* tijelo koje je ovlastila država članica kako bi se osigurala ispravna i dosljedna primjena ocjenjivanja. [Am. 235.]

(2) Periodično osposobljavanje

- (a) Države članice moraju osigurati da ovlaštenu ispitivači, kako bi ostali ovlaštenu, bez obzira na broj kategorija za koje su akreditirani, pohađaju:
  - i. periodično osposobljavanje u ukupnom trajanju barem četiri dana svake dvije godine, kako bi:
    - održali i osvježili potrebno znanje *te* vještine ispitivanja *i komunikacije*, [Am. 236.]

- razvili nove sposobnosti koje su postale nužne za obavljanje njihove profesije,
  - osigurali da ovlaštene ispitivače i dalje provodi ispite u skladu s pravičnim i ujednačenim mjerilima,
- ii. periodično stručno usavršavanje u ukupnom trajanju barem pet dana svakih pet godina kako bi:
- razvili i održali potrebne praktične vozačke vještine.
- (b) Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi osigurale posebno osposobljavanje za one ovlaštene ispitivače za koje se postojećim sustavom osiguranja kvalitete utvrdilo da u svom radu čine ozbiljne pogreške.
- (c) Periodično osposobljavanje može biti u obliku sastanka, osposobljavanja u razredu, klasičnog ili elektroničkog učenja te se može obavljati pojedinačno ili u skupinama. Može uključivati ponovnu akreditaciju standarda kakvu država članica smatra primjerenom.

- (d) Države članice mogu propisati da, kad je ovlaštenu ispitivač ovlašten za provođenje vozačkih ispita za više kategorija, ispunjenjem zahtjeva za periodično osposobljavanje povezano s ispitima za jednu kategoriju ispunjava i zahtjev za više od jedne kategorije ako je ispunjen uvjet utvrđen u točki 4. podtočki (2) podpodtočki (e).
- (e) Ako ovlaštenu ispitivač 24 mjeseca nije provodio ispite za određenu kategoriju, prije no što mu se dopusti provođenje vozačkih ispita za tu kategoriju mora ponovno biti odgovarajuće ocijenjen. To ponovno ocjenjivanje obavlja se kao dio zahtjeva utvrđenog u točki 4. podtočki (2) podpodtočki (a).

5. Stečena prava

- (1) Države članice mogu osobama koje su bile ovlaštene za provođenje vozačkih ispita neposredno prije stupanja na snagu ~~odredaba ove~~ Direktive 2006/126/EZ dopustiti da nastave provoditi vozačke ispite bez obzira na to što nisu bile ovlaštene u skladu s općim uvjetima utvrđenima u točki 2. ili stjecanjem početne kvalifikacije utvrđenim u točki 3. **[Am. 237.]**
- (2) Takvi ovlaštenu ispitivači ipak podliježu redovitom nadzoru i uvjetima za osiguranje kvalitete utvrđenima u točki 4.

Prilog V.

MINIMALNI ZAHTEVI ZA OSPOSABLJAVANJE VOZAČA I ISPITIVANJE ZA KOMBINACIJE KAKO JE DEFINIRANO U ČLANKU 6. STAVKU 1. TOČKI (C) DRUGOJ ALINEJI DRUGOM PODSTAVKU

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere za:
  - a) odobravanje i nadzor osposobljavanja iz članka 10. stavka 1. točke (d); ili
  - b) organizaciju ispita vještina i ponašanja iz članka 10. stavka 1. točke (d).

2. Osposobljavanje vozača mora trajati najmanje sedam sati.

3. Sadržaj osposobljavanja vozača

Osposobljavanje vozača obuhvaća znanje, vještine i ponašanja opisane u točkama 2. i 7. Priloga II. Posebna se pozornost mora posvetiti: dinamici kretanja vozila, sigurnosnim kriterijima, vučnim vozilima i priključnim vozilima (mehanizam spojnice), ispravnom utovaru i sigurnosnoj opremi.

Praktični dio uključuje sljedeće vježbe: ubrzavanje, usporavanje, vožnja unatrag, kočenje, zaustavni put, mijenjanje prometne trake, kočenje/izmicanje, zanošenje prikolice, odvajanje i ponovno spajanje prikolice i motornog vozila, parkiranje.

Svaki sudionik osposobljavanja mora obaviti praktični dio i pokazati svoje vještine i ponašanje na javnim cestama.

Kombinacije vozila koje se koriste za osposobljavanje moraju spadati u kategoriju vozačke dozvole koju su sudionici zatražili.

4. Trajanje i sadržaj ispita vještina i ponašanja

Trajanje ispita i prijeđena udaljenost moraju biti dostatni za ocjenjivanje vještina i ponašanja utvrđenih u točki 3.

Prilog VI.

MINIMALNI ZAHTEVI ZA OSPOSOBLJAVANJE I ISPITIVANJE VOZAČA MOTOCIKLA IZ KATEGORIJE A (PROGRESIVNI PRISTUP)

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere za:
  - (a) odobravanje i nadzor osposobljavanja iz članka 10. stavka 1. točke (c); ili
  - (b) organizaciju ispita vještina i ponašanja iz članka 10. stavka 1. točke (c).
2. Osposobljavanje vozača mora trajati najmanje sedam sati.
3. Sadržaj osposobljavanja vozača

Osposobljavanje vozača mora sadržavati sve aspekte iz točke 6. Priloga II.

Svaki sudionik osposobljavanja mora obaviti praktični dio i pokazati svoje vještine i ponašanje na javnim cestama.

Motocikli koji se koriste za osposobljavanje moraju spadati u kategoriju vozačke dozvole koju su sudionici zatražili.
4. Trajanje i sadržaj ispita vještina i ponašanja

Trajanje ispita i prijedena udaljenost moraju biti dostatni za ocjenjivanje vještina i ponašanja utvrđenih u točki 3. ovog Priloga.

Prilog VII.
KORELACIJSKA TABLICA

Direktiva 2006/126/EZ	Uredba (EU) br. 383/2012	Nova Direktiva
—		Članak 1.
—		Članak 2. stavci 1., 2., 3. i 12.
—		Članak 3. stavci 1., 2., 3., 4., 5. i 7.
Članak 1. stavak 1.		Članak 4. stavak 1.
Članak 1. stavak 2.		Članak 4. stavak 5. prvi podstavak
Članak 1. stavak 3. prvi podstavak		Članak 4. stavak 5. drugi podstavak, prva rečenica
Članak 1. stavak 3. drugi podstavak		Članak 4. stavak 5. drugi podstavak, druga rečenica
Članak 1. stavak 3. treći podstavak		Članak 4. stavak 8.
Članak 1. stavak 4.		—
Članak 2. stavak 1.		Članak 3. stavak 6.
Članak 2. stavak 2.		Članak 4. stavak 3.
Članak 3. stavak 1.		Članak 4. stavak 2. prvi podstavak
Članak 3. stavak 2.		Članak 4. stavak 2. drugi podstavak
Članak 3. stavak 3.		Članak 4. stavak 4.

—		Članak 4. stavak 6. i članak 4. stavak 7. prvi i drugi podstavak
—		Članak 5.
Članak 4. stavak 1. prva rečenica		Članak 6. stavak 1.
Članak 4. stavak 1. druga rečenica		Članak 7. stavci 1., 2., 3. i 5.
Članak 4. stavak 2. uvodni tekst Članak 4. stavak 2. prvi podstavak		Članak 6. stavak 1. točka (a) uvodni tekst Članak 6. stavak 1. točka (a) prvi podstavak
Članak 4. stavak 2. prva alineja		Članak 6. stavak 1. točka (a) prva i druga alineja Članak 2. stavci 5. i 6.
Članak 4. stavak 2. druga alineja Članak 4. stavak 3. točka (a) treća alineja Članak 4. stavak 4. točka (a) druga alineja		Članak 7. stavak 1. točka (a)
Članak 4. stavak 3. uvodni tekst		
Članak 4. stavak 3. prva alineja		Članak 2. stavak 8.
Članak 4. stavak 3. druga alineja		Članak 2. stavak 9.
Članak 4. stavak 3. točka (a) uvodni tekst Članak 4. stavak 3. točka (a) prva i druga alineja		Članak 6. stavak 1. točka (b) podtočka i. Članak 6. stavak 1. točka (b) podtočka i. prva i druga alineja
Članak 4. stavak 3. točka (b) uvodni tekst Članak 4. stavak 3. točka (b) prva alineja		Članak 6. stavak 1. točka (b) podtočka ii. Članak 6. stavak 1. točka (b) podtočka ii. prva alineja

<p>Članak 4. stavak 3. točka (b) druga alineja</p> <p>Članak 4. stavak 4. točka (b) peti podstavak</p> <p>Članak 4. stavak 4. točka (c) druga alineja</p> <p>Članak 4. stavak 4. točka (e) treća alineja</p>		<p>Članak 7. stavak 1. točka (b)</p>
<p>Članak 4. stavak 3. točka (c) uvodni tekst</p> <p>Članak 4. stavak 3. točka (c) podtočka i. uvodni tekst</p> <p>Članak 4. stavak 3. točka (c) podtočka ii. uvodni tekst</p>		<p>Članak 6. stavak 1. točka (b) podtočka iii.</p> <p>Članak 6. stavak 1. točka (b) podtočka iii. prva alineja</p> <p>Članak 6. stavak 1. točka (b) podtočka iii. druga alineja</p>
<p>Članak 4. stavak 3. točka (c) podtočka i. prva alineja</p>		<p>Članak 7. stavak 1. točka (c) podtočka i.</p>
<p>Članak 4. stavak 3. točka (c) podtočka ii. prva alineja</p>		<p>Članak 7. stavak 1. točka (c) podtočka ii.</p>
<p>Članak 4. stavak 4. uvodni tekst</p>		<p>Članak 6. stavak 1. točka (c) uvodni tekst</p>
<p>Članak 4. stavak 4. prva alineja</p>		<p>Članak 2. stavak 10.</p>
<p>Članak 4. stavak 4. druga alineja</p>		<p>—</p>
<p>Članak 4. stavak 4. točka (a) uvodni tekst</p>		<p>Članak 6. stavak 1. točka (c) podtočka i. uvodni tekst</p>
<p>Članak 4. stavak 4. točka (a) prva alineja</p>		<p>Članak 6. stavak 1. točka (a) druga alineja</p> <p>Članak 2. stavak 7.</p> <p>Članak 6. stavak 1. točka (c) podtočka i.</p> <p>Članak 2. stavak 11.</p>
<p>Članak 4. stavak 4. točka (a) treća alineja</p>		<p>Članak 6. stavak 1. točka (c) podtočka i. drugi podstavak</p>
<p>—</p>		<p>Članak 6. stavak 1. točka (c) podtočka i. treći podstavak</p>
<p>Članak 4. stavak 4. točka (b) uvodni tekst</p>		<p>Članak 6. stavak 1. točka (c) podtočka ii.</p>

Članak 4. stavak 4. točka (b) od prvog do četvrtog podstavka		Članak 6. stavak 1. točka (c) podtočka ii. od prvog do četvrtog podstavka
Članak 4. stavak 4. točka (c) uvodni tekst Članak 4. stavak 4. točka (c) prva alineja		Članak 6. stavak 1. točka (c) podtočka iii. Članak 6. stavak 1. točka (c) podtočka iii. prva alineja
Članak 4. stavak 4. točka (d)		Članak 6. stavak 1. točka (c) podtočka iv.
Članak 4. stavak 4. točka (e) uvodni tekst Članak 4. stavak 4. točka (e) prva i druga alineja		Članak 6. stavak 1. točka (c) podtočka v. Članak 6. stavak 1. točka (c) podtočka v. prva i druga alineja
Članak 4. stavak 4. točka (f)		Članak 6. stavak 1. točka (c) podtočka vi.
Članak 4. stavak 4. točka (g) uvodni tekst Članak 4. stavak 4. točka (g) prva alineja		Članak 6. stavak 1. točka (c) podtočka vii. prva alineja
Članak 4. stavak 4. točka (g) druga alineja Članak 4. stavak 4. točka (i) druga alineja		Članak 7. stavak 1. točka (d) Članak 7. stavak 1. točka (d)
Članak 4. stavak 4. točka (h)		Članak 6. stavak 1. točka (c) podtočka viii.
Članak 4. stavak 4. točka (i) uvodni tekst Članak 4. stavak 4. točka (i) prva alineja		Članak 6. stavak 1. točka (c) podtočka ix.
Članak 4. stavak 4. točka (j)		Članak 6. stavak 1. točka (c) podtočka x.
Članak 4. stavak 4. točka (k) uvodni tekst Članak 4. stavak 4. točka (k) prva alineja		Članak 6. stavak 1. točka (c) podtočka xi. Članak 6. stavak 1. točka (c) podtočka xi. prva alineja
Članak 4. stavak 4. točka (k) druga alineja		Članak 7. stavak 1. točka (e)

Članak 4. stavak 5.		Članak 6. stavak 2.
Članak 4. stavak 6. prvi podstavak		Članak 7. stavak 2.
Članak 4. stavak 6. drugi podstavak		Članak 7. stavak 3.
Članak 4. stavak 6. treći i četvrti podstavak		Članak 7. stavak 4.
Članak 4. stavak 7.		Članak 7. stavak 5.
Članak 5. stavak 1.		Članak 8. stavak 1.
Članak 5. stavak 2.		Članak 8. stavak 1. drugi podstavak
Članak 6. stavak 1.		Članak 9. stavak 1.
Članak 6. stavak 2. uvodni tekst		Članak 9. stavak 2. uvodni tekst
Članak 6. stavak 2. točka (a)		Članak 9. stavak 2. točka (a)
Članak 6. stavak 2. točka (b)		Članak 9. stavak 2. točka (b)
—		Članak 9. stavak 2. točka (c)
Članak 6. stavak 2. točka (c)		Članak 9. stavak 2. točka (d)
Članak 6. stavak 2. točka (d)		Članak 9. stavak 2. točka (e)
Članak 6. stavak 2. točka (e)		Članak 9. stavak 2. točka (f)
Članak 6. stavak 2. točka (f)		Članak 9. stavak 2. točka (g)
—		Članak 9. stavak 2. točka (h)
Članak 6. stavak 3.		Članak 9. stavak 3.
Članak 6. stavak 4.		Članak 9. stavak 4.
Članak 7. stavak 1.		Članak 10. stavak 1.
Članak 7. stavak 2.		Članak 10. stavak 2.

		Članak 10. stavak 2. treći podstavak
Članak 7. stavak 3. uvodni tekst Članak 7. stavak 3. točke (a) i (b)		Članak 10. stavak 3. uvodni tekst Članak 10. stavak 3. točke (a) i (b)
Članak 7. stavak 3. prvi podstavak		Članak 10. stavak 6.
Članak 7. stavak 3. drugi podstavak		Članak 10. stavak 3. prvi podstavak
Članak 7. stavak 3. treći podstavak		Članak 10. stavak 2. treći podstavak
Članak 7. stavak 3. četvrti podstavak		
Članak 7. stavak 3. peti podstavak		Članak 10. stavak 2. peti podstavak
—		Članak 10. stavak 2. sedmi podstavak
—		Članak 10. stavak 4.
Članak 7. stavak 4.		Članak 10. stavak 5.
Članak 7. stavak 5.		Članak 10. stavak 7.
Članak 8.		Članak 4. stavak 8. i članak 8. stavak 2. za Prilog I. Članak 10. stavak 8. za priloge II., III., V. i VI. Članak 16. stavak 2. za Prilog IV.
Članak 9.		Članak 22.
Članak 10.		Članak 16. stavak 1.
Članak 11. stavci 1., 2. i 3.		Članak 11. stavci 1., 2. i 3.

Članak 11. stavak 4. prvi i treći podstavak		Članak 13. stavak 1.
Članak 11. stavak 4. drugi podstavak		Članak 13. stavak 2.
—		Članak 13. stavci 3. i 4.
Članak 11. stavak 5.		Članak 11. stavak 4.
Članak 11. stavak 6. prvi podstavak		Članak 12. stavak 2. prva rečenica
Članak 11. stavak 6. drugi podstavak, prva rečenica		Članak 12. stavak 5.
Članak 11. stavak 6. drugi podstavak, druga rečenica		Članak 12. stavak 2. druga rečenica
—		Članak 12. stavci 1., 3., 4., 6., 7., 8. i 9.
—		Članak 14.
—		Članak 15.
Članak 12.		Članak 17. stavak 1.
—		Članak 17. stavci 2., 3. i 4.
Članak 13.		Članak 18.
Članak 14.		Članak 20.
Članak 15. stavak 1.		Članak 19. stavak 1.
Članak 15. stavak 2.		Članak 19. stavak 2.
Članak 15. stavak 3.		—

Članak 15. stavak 4. prva rečenica		Članak 19. stavak 3. prvi podstavak prva rečenica
—		Članak 19. stavak 3. prvi podstavak druga rečenica Članak 19. stavak 3. drugi podstavak
Članak 15. stavak 4. druga rečenica		Članak 19. stavak 3. treći podstavak
—		Članak 19. stavci 4. i 5.
—		Članak 22.
—		Članak 24.
Članak 16.		Članak 25.
Članak 17.		Članak 26.
Članak 18.		Članak 27.
Članak 19.		Članak 28.
Prilog I.		Prilog I., dijelovi A.1 i A.2 Prilog I., dio D Prilog I., dio E
	Članak 1.	—

	Članak 2. stavak 1.	Prilog I., dio B točka 1.
	Članak 2. stavak 2.	Prilog I., dio B.1 točka 2. podtočka (1)
	Članak 2. stavak 3.	—
	Članak 3.	Prilog I., dio B točka 2.
	Članak 4.	Prilog I., dio B točka 3.
	Članak 5. stavak 1.	Prilog I., dio B točka 4.
	Članak 5. stavak 2.	Prilog I., dio B točka 5.
	Članak 5. stavak 3.	Prilog I., dio B točka 6.
	Članak 5. stavak 4.	Prilog I., dio B točka 7.
	Članak 5. stavak 5.	Prilog I., dio B točka 8.
	Članak 6.	—
	Članak 7. stavak 1.	Prilog I., dio B točka 9.
	Članak 7. stavak 2.	Prilog I., dio B točka 10.
	Članak 8.	—
	Prilog I.	Prilog I., dio B.1
	Prilog II.	Prilog I., dio B.2

	Prilog III.	Prilog I., dio B.3
	Prilog IV.	Prilog I., dio B.4
—		Prilog I., dio C
Prilog II.		Prilog II.
Prilog III.		Prilog III.
Prilog IV.		Prilog IV.
Prilog V.		Prilog V.
Prilog VI.		Prilog VI.
Prilog VII.		—
Prilog VIII.		Prilog VII.